

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN ABB. POST. - LEGGE 549 / 95,
ART. 2 COMMA 26 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

NOVI GLAS

CENA 1500 LIR

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

ODPRTA VPRAŠANJA MANJŠINSKEGA ŠOLSTVA

V zadnjem času so ponovno stopila v ospredje številna odprta vprašanja v zvezi s slovenskimi šolami v vseh treh pokrajinah naše dežele. O teh vprašanjih smo lahko že zasledili odmeve v slovenskem tisku in drugih javnih občilih. Bili so tudi vzpostavljeni neposredni stiki z osrednjimi uradi šolskega ministrstva. V pravkar minulem tednu pa je bil na obisku v Trstu sam minister za šolstvo Luigi Berlinguer, ki se je med drugim sestal tudi z nekaterimi slovenskimi predstavniki, v razgovoru s katerimi je ponovno zagotovil priznanje dvojezičnega šolskega centra v Špetru v Benečiji ter začetek postopka za ustanovitev slovenske sekcije na glasbenem konservatoriju Tartini v Trstu, s čimer naj bi se rešilo financiranje Glasbene matice. Izrazil je tudi pripravljenost za razgovore z manjšino o načinu reševanja tudi drugih odprtih šolskih problemov. Gre vsekakor za pozitiven premik predvsem načelne narave glede metode razreševanja specifične problematike slovenskega šolstva v Italiji. Po drugi strani pa nam izkušnje pravijo, da moramo biti stvarni in previdni, dokler se zagotovila dejansko ne uresničijo.

Takšno zadržanje nam narekuje tudi druga pomembna, če ne celo odločilna okoliščina, da je namreč v reševanje šolskih problemov manjšine vpleteno tudi italijansko zunanje ministrstvo. V tem smislu ima njegov podtajnik Fassino nekakšno pooblastilo za zavedno dogovarjanje z državo Slovenijo. Nobena skrivnost ni, da v zameno želi iztržiti nekaj za italijansko manjšino na Koprskem. In tako smo spet pri vprašanju dejanske recipročnosti, katero obe strani v načelu zavračata.

Preidimo sedaj k drugim perečim vprašanjem, ki pogojujejo obstoj in nadaljnji razvoj slovenskih šol zlasti na Tržaškem in Goriškem. Tu seveda ne moremo mimo tako imenovane racionalizacije, na osnovi katere se do včeraj avtonomne šole uklinjajo in pridružujejo drugim šolam. Takšen ukrep je lani prizadel srednji šoli Levstik na Proseku in Erjavec v Rojanu, ki sta tako izgubili svojo upravno in vodstveno avtonomijo in sedaj delujeta le še kot oddelka matičnih šol (Kosovela oziroma Cankarja). Deželno upravno sodišče je potrdilo ukrep šolskih oblasti, in to kljub temu da sta omenjeni šoli zaščiteni po Posebnem statutu.

Za prihodnje šolsko leto pokrajinske šolske oblasti načrtujejo, da se, vedno v okviru t.i. racionalizacije, pedagoški licej na učiteljski Slomšek v Trstu pridruži znanstvenemu liceju Prešeren. Novica o tem je bila objavljena tik pred obiskom šolskega ministra Berlinguerja v Trstu. Na žalost ugotavljamo, da je manjšina kot takšna povsem nemočna pred tem in drugimi podobnimi ukrepi. Zgleda, kakor da je v logiki stvari, da manjšina lahko nekje nekaj pridobi, nekje drugje pa nekaj izgubi... /STRAN 2

- ALOJZ TUL

POSVEČEN NOVI LJUBLJANSKI NADŠKOF

"STATI INU OBSTATI"

JURIJ PALJK

Ljubljana, 6. aprila 1997, msgr. Franc Rode: "Hočem, z božjo pomočjo!" - "Stati inu obstati!"

Tako je na koncu posvečenja v ljubljanskega nadškofa vzkliknil dr. Franc Rode. Ko se je zahvaljeval vsem prisotnim po sveti maši, je ob koncu spregovoril pretresljive in zelo pomembne besede: "Ko na pragu tretjega tisočletja sprejemam škofovsko odgovornost, se zavedam svoje človeške krhkosti, hkrati pa me navdaja neizmerno zaupanje v Božjo pomoč in Marijino varstvo. Na to pot stopam s tisto vero, s katero - kot pravi Trubar - »more an keršenik v tih nadlugah inu iskušnavah stati inu obstati«.

Novi ljubljanski nadškof dr. Franc Rode si je tudi za svoje vodilo izbral Trubarjev stavek *Stati inu obstati*, ki je zapisan pod njegov nadškofovski grb.

Sončna in pomladna nedelja je v Ljubljano privabila veliko gostov z vsega sveta, saj se je v cerkvi sv. Nikolaja, ljubljanski stolnici, zbralo veliko število kardinalov, nadškofov in škofov, duhovnikov in redovnikov, častitih sester in seveda veliko vernih ljudi; vidno so bili tudi zastopani evangeličanska slovenska skupnost in predstavniki pravoslavne Cerkve v Sloveniji.

Za glavnega posvečevalca si je dr. Rode izbral dose danjega ljubljanskega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, za sopusvečevalca pa sta bila ob njem še dr. Franc Perko, nadškof iz Beograda, in dr. Alojzij Ambrožič, nadškof iz Toronta.

STRAN 4 IN 5

Nadškof Franc Rode na srečanju s papežem po objavi imenovanja 14. marca 1997; med njima francoski kardinal Paul Poupard, predsednik papeškega sveta za kulturo

POMEMBNA RAZSODBA TRŽAŠKEGA SODNIKA

O PRAVICI RABE MATERNEGA JEZIKA

DRAGO LEGIŠA

Tržaški okrajni sodnik (pretor) dr. Picciotto je z razsodbo z dne 14. t.m. zavrnil uredbo tržaške prefekture, ki je zadevala plačilo globe zaradi prometnega prekrška. Kršilec je od pristojnega urada na prefekturi zahteval, naj mu dostavi slovenski prevod zapisnika o ugotovljenem upravnem prestopku, oziroma naj mu omogoči, da bi globo lahko plačal po slovensko napisani poštni položnici. Ker mu je bilo oboje zavrjeno, se je z odvetnikom Renzom Frandoličem obrnil na sodišče, pred katerim se je moral zagovarjati tržaški prefekt. Sodnik Picciotto je razsodil, da je uredba upravne oblasti (prefekture) nezakonita in da torej nima učinkov, stroški pa so v breme prefekture.

Za slovensko manjšino v Italiji je zelo pomembno, da je tržaški sodnik pri svoji razsodbi upošteval dejstvo, da je treba slovensko prebivalstvo, ki živi na delu dežele Furlanije Julijske krajine, imeti za "priznano jezikovno manjšino". Tako namreč določajo člen 6 republiške ustave, njena deseta prehodna norma in člen 3 posebnega statuta Furlanije Julijske krajine. V tem smislu govori črka in duh razsodb, ki jih je ustavno sodišče bilo izreklo leta 1982, 1992 in 1996. Vse razsodbe namreč določajo, da imajo pripadniki naše manjšine pravico do rabe slovenskega materne jezika v stikih z javnimi uradi.

STRAN 2

02 Saša Rudolf
SE BO POLOŽAJ NA BALKANU UMIRIL?

"PREPRIČAN SEM, DA JE V SLOVENSLEM NARODU VELIKO DUHOVNIH ENERGIJ, KI ŠE NISO PRIŠLE DO VELJAVE. ČE SMO JIH SPOSOBNI ZDRAMITI V SEBI IN PRI DRUGIH, SMO LAHKO NEIZMERNO VEČ, KOT SMO."

(Ljubljanski nadškof Franc Rode)

02 Miro Oppelt
HUMANITARNI IMPERATIV

03 Andrej Bratuž / intervju
MSGR. LOJZE AMBROŽIČ

05 Silvester Čuk
OBLEKA ZA VEČNO BOGOSLUŽJE

06 Andreja D. Duhovnik
PRIJETNA STAROMODNOST

07 Jurij Paljk
TAVČARJEVA "TA MALA ZEMSKA..."

09 Ivan Žerjal
S. JANEŽIČU NAGRADA VSTAJENJE

11 BŠ
SPLOŠNI REGULACIJSKI NAČRT

12 Erika Jazbar
O ŠOLSTVU V NADIŠKIH DOLINAH

12 Davorin Devetak
LETOŠNJI OSKARJI IN ANGLEŠKI PACIENT

15 Erik Dolhar
JADRAN DIHA, DOMU DERBY

VSEBINA

SVET OKROG NAS

ALBANIJA, PA NE SAMO ONA

O PRAVICI RABE
MATERNEGA JEZIKANA BALKANU NIČ NOVEGA
KDAJ SE BO
POLOŽAJ UMIRIL?

SAŠA RUDOLF

Medtem ko je na Hrvaškem volilna kampanja že stopila v zaključno fazo, še posebej vroče je v hrvaškem Podonavju, kjer večine srbskih beguncev z drugih območij Hrvaške do srede, ko je zapadel rok, še niso vpisali v volilne sezname, se v Beogradu in Podgorici pripravljajo na junijske predsedniške volitve. Na Hrvaškem ni pričakovati bistvenih volilnih premikov, saj ima vladajoča HDZ pod nadzorom vse vzvode oblasti, od gospodarsko-financijskih do sredstev javnega

S 1. STRANI

ODPRTA
VPRAŠANJA
MANJŠINSKEGA
ŠOLSTVA

Med odprte probleme v zvezi z manjšinskim šolstvom moramo nujno vključiti zahtevo po uradnem priznanju Sindikata slovenske šole kot najbolj reprezentativne sindikalne organizacije učnega in neučnega osebja slovenskih šol. S tem priznanjem so povezani pogoji za učinkovito delovanje sindikata, kot so na primer sindikalni dopusti določenega števila šolnikov.

Lahko bi nadaljevali z naštevanjem še drugih problemov, vendar smo se zaenkrat omejili na najpomembnejše. Kot že rečeno, sedaj manjšina pričakuje ugodno rešitev v kratkem času vsaj tistih problemov, ki sta jih šolski minister Berlinguer in zunanje-politični podtajnik Fasino večkrat omenjala v razgovorih s predstavniki manjšine v zadnjih mesecih. *Roma locuta, causa finita?*

HUMANITARNI
IMPERATIV

MIRO OPPELT

Ko pišemo te vrstice, še ni znan notranjepolitični razplet parlamentarne podpore napotitvi italijanskih čet v Albanijo. Zaplet pa je ponovno dokazal šibkost italijanske vladne večine, katero pogujejo komunisti. Slednji so, podobno kot za Bosno, odločno proti italijanskemu nastopu. Zahtevajo neposredno vodstvo Združenih narodov, češ da je Italija zaradi svojih zgodovinskih odgovornosti neprimerna za vodenje mednarodnega posega. Albanska vlada pa nasprotno poziva na čimprejšnji prihod, preden se položaj še bolj izrodi v dejanski razpad države. Slednji bi imel nepredvidljive posledice za celotno balkansko območje.

Italija in države, ki sodelujejo z njo v operaciji "Zora", pa se zavedajo nujnosti hitrega nastopa, ki je sicer že zapoznel. Ali ni dovolj tragični primer Bosne. Koliko tisočev človeških življenj bi bili lahko rešili s pravočasnim posegom brez evropskega obotavljanja in zavlačevanja! Tokrat je Italija skušala oblikovati skupni evropski poseg. Napori pa so se izjalovili ob odsotnosti skupnega zunanje-političnega pristopa. Zbrala je solidarnost odgovornejših evropskih sil in prejela napotitev Varnostnega sveta Združenih narodov. Glavni tajnik svetovne organizacije Kofi Annan je z vrha neuvršenih v New Delhiju pozval na hitro ukrepanje. V ponedeljek se bo mudil v Rimu.

Že tragedija potopitve albanske ladje z begunci na velikih petek v Otrantskem prelivu opozarja, da poslanstvo ne bo lahko in utegne zahtevati žrtve med nastopajočimi oboroženimi silami in humanitarnimi prostovoljci, brezbriznost pa bi bila hujši madež. Papež je ob nedeljski molitvi na Trgu svetega Petra pred skorajšnjim obiskom v Sarajevu pozval mogočnike tega sveta, naj posežejo na kriznih območjih, dokler so

možne rešitve, ki naj preprečijo nove tragedije. To pa velja v sedanjem trenutku tako za Albanijo kot za osrednjo Afriko, kjer sile raznih držav čakajo v Kongu na evakuacijo nekaj sto tujih državljanov, niso pa mignile za pomoč sto tisočim beguncev z območja Velikih jezer.

Pomembno je dalje, da se pretor dr. Picciotto v svoji razsodbi sklicuje tudi na Osimsko pogodbo, ki je v italijanskem pravnem redu postala veljavna z zakonom št. 73 iz leta 1977. Omenjena mednarodna pogodba med drugim predvideva, da ohranjajo polno veljavnost določila posebnega statuta, priloženega Londonskemu sporazumu iz leta 1954. V tem statutu pa so natančno navedene pravice, ki pripadajo slovenski manjšini.

Tržaški sodnik je končno označil za brezpredmetno navajanje prefektore, češ da "obstajajo ukrepi predsedstva ministrskega sveta o potrebi, da zakonodajalec poskrbi za ureditev vprašanja slovensko pisanih aktov." "Za nas je važno samo eno: da se je kršil zakon in da so se kršile pravice državljana, pripadnika drugojezične manjšine", je poudaril tržaški sodnik.

Ko mlademu slovenskemu odvetniku dr. Renzu Frandoliču čestitamo za nov poklicni uspeh, moramo ugotoviti, da je stanje pri nas kljub najboljši volji in tudi izkazane mu ter dokazanemu čutu za pravičnost na strani sodne oblasti postalo že nevzdržno. Nujna je čimprejšnja odobritev zakona, ki naj zavaruje oziroma zaščiti pravice slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Nepošteno je - dejansko tudi nemogoče - zahtevati ali pričakovati, da bo pripadnik naše manjšine mo-

Odv. dr. Renzo Frandolič

ral klicati na pomoč odvetnika vsakokrat, kadar bo hotel uveljaviti eno svojih temeljnih pravic, med katere gotovo sodi raba maternega jezika v stikih z javno upravo na vseh ravneh.

Čez dobra dva tedna bodo v Trstu in Gorici upravne volitve. Eno pomembnih neurejenih vprašanj je gotovo pravica rabe maternega jezika v izvoljenih javnopravnih telesih. Italijanska večina o tem vprašanju zavzema praviloma za nas negativna stališča ali se v najboljšem primeru spreneveda. Takemu ravnanju je treba enkrat narediti konec! Za doseg tega cilja lahko tudi sami nekaj pripomoremo, in sicer tako, da na bližnjih volitvah zaupamo svoj glas kandidatom, o katerih vemo, da se bodo v izvoljenih telesih dosledno in vztrajno zavzemali za priznanje in spoštovanje naših manjšinskih pravic.

TUDI OČITANJE
REVANŠIZMA NI
V KORIST RAZVOJU
MANJŠINE

JANEZ POVŠE

V našem prostoru se pojavlja tudi očitek revanšizma, in sicer na račun tistih, ki opozarjajo na napake vodilnega dela manjšine v povojnem času. V kolikor bi besedo revanšizem poslovenili, gre za povračilne namene, ki se želijo oddolžiti za prej prizadejano stanje. V športnem jeziku je revanš povratna tekma, do katere ima pravico poraženec prvega srečanja, politično pa je revanšizem tiste vrste želja po povračilu, ki meji na obračun ali celo maščevalnost. Z drugimi besedami: vsi tisti, ki opozarjajo na napake v povojnem času vodilnega dela manjšine, bi utegnili, v kolikor se to že ni zgodilo, zapasti nelepi in krivični maščevalnosti.

V kolikor pogledamo tovrstne očitke поблиže, je mogoče opaziti, da se med drugim vežejo na Tržaško kreditno banko in njen propad, ki je prizadel celotno manjšino. Sklicavanje na odgovornost tistih, ki so dopustili to velikansko izgubo, naj bi bil torej revanšizem.

Revanšizem naj bi bil že opozarjanje na tragični dogodek, spominjanje nanj. Vsem tistim, ki to počnejo, nekdo predlaga, naj s tem početjem prenehajo, dogodka naj več ne omenjajo, kot da ga nikoli ni bilo. V tej luči pa očitavanje revanšizma za manjšino v celoti seveda sploh ne more biti plodno, ampak ravno obratno. Propad naše največje banke je namreč usodno prizadel celotno manjšino, toda sam dogodek še ni zagotovilo, da je z banko propadla vsa tista upravna

in politična miselnost, ki je katastrofo dopustila. V kolikor omenjena miselnost še vedno obstaja, je torej budnost še kako na mestu in to v interesu celokupne manjšinske prihodnosti.

Sploh je očitavanje revanšizma zahteva po pozabi vsega, kar je dandanes za nekoga v njegovi preteklosti obremenjujoče. Seveda je revanšizem kot politično geslo že v temelju močno vprašljivo, ker preprečuje takšno usmerjanje v prihodnost, ki bi bilo zares razbremenjeno vsakršne škodljive miselnosti iz preteklosti. V tem smislu bi bilo sila neplodno in nesmotrno, ko na primer ne bi več smeli razmišljati o tisti preteklosti v povojnem obdobju, ko je bila manjšina ideološko organizirana. Neplodno zato, ker so ideološki pogledi tudi še danes na delu, čeprav nam je lahko vsem jasno, da so v veliko oviro prav vsem, tudi njihovim nosilcem. Še bolj nesmotrno bi bilo, ko bi tovrstno razmišljanje proglasili za revanšizem, nekakšno željo po povračilu ali maščevanju. Prav tako bi utegnili biti za koga revanšizem ugotovitev, da smo po vsej verjetnosti že zamudili najugodnejši čas za izvedbo demokratičnih volitev oziroma učinkovitega skupnega predstavnštva, ker vplivni del manjšine tega predloga do sedaj ni dejavno podprl, zaradi česar je bila spet prizadeta celotna manjšina.

Skratka: namesto neutemeljenega očitavanja revanšizma bi bilo koristno in plodno za vse, ko bi vsakdo najprej sprejel svojo odgovornost, s čimer bi se šele lahko vsi skupaj uspešno obrnili v prihodnost. Vse bolj jasno je dejstvo, da je uspešna pot v prihodnost neposredno odvisna od tega, koliko smo se uspeli rešiti nekoristne dediščine preteklosti. In slednje se s svarili pred revanšizmom zagotovo ne bomo rešili.

NOVI
GLASUREDNIŠTVO
IN UPRAVA:

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ
ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA
IZDAJATELJ: ZADRUGA GORIŠKA MOHORIEVA, PREDSEDNIK DR. DAMIAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5
LOGOTIP, KONCEPT: KREA DESIGN AGENCY S.R.L. / GORICA
TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA
NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI
IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEHNIKOV V ITALIJI - FISC
LETNA NAROČNINA: ITALIJA in SLOVENIJA 65.000,
INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 120.000 LIR
POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493
CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 / 533177

FAX 0481 / 536978

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

TEL 040 / 365473

FAX 040 / 775419

INTERVJU / MSGR. LOJZE AMBROŽIČ

GOSPOD ZGODOVINE NAS NE BO ZAPUSTIL

ANDREJ BRATUŽ

Današnji gost našega tednika je nadškof v Torontu (Kanada) msgr. dr. Lojze Ambrožič. Rodil se je leta 1930 v Gaborju (Dobrova pri Ljubljani). Po vojni se je z družino preselil v Kanado, dokončal bogoslovni študij in postal duhovnik. Kasneje se je posvetil bibličnemu študiju v Rimu, nato pa še dopolnjeval študij na univerzi v Würzburgu v Nemčiji. Po vrnitvi v Kanado je postal profesor v bogoslovnem sementišču. Leta 1976 ga je papež imenoval za pomožnega škofa v Torontu, ki je ena od največjih škofij v državi. Od leta 1986 je bil nadškof koadjutor, leta 1990 pa je postal redni torontski nadškof.

So seveda še druge prilike, ki me privedejo v Rim, npr. obiski "ad limina" vsakih pet let, članstvo v Kongregaciji za kler in v papeškem Svetu za emigracijo in turizem.

Ob lanskem obisku svetega očeta v Sloveniji smo Vas opazili v Ljubljani, Postojni in Mariboru. Kako ocenjujete ta dogodek?

Papeževih obiskov sem doživel že več, tako v Kanadi kot na mladinskih kongresih v Denverju in Manili. Misel, ki se mi vsakič povrne, so Jezusove besede Petru, ki so mi prišle v spomin ob prvi avdienci s papežem leta 1978, "Jaz sem molil zate, da tvoja vera ne opeša. Ko boš... prišel k sebi, opogumi svoje brate" (Lk 22, 32). Papeževa navzočnost mi govori o univerzalnosti Cerkve in o odgovornosti, ki jo imamo Kristusovi učenci za vse součence, pravzaprav za vse ljudi. Če govorimo o vtisih, naj omenim, da vselej občudujem instinktivno medsebojno privlačnost, ki se pojavi, kadar koli je papež med mladimi.

Težko bi ocenil vpliv papeževega obiska na Slovenijo, ker živim drugod. Toda jasna je bila živa medsebojna simpatija, množice so bile ogromne kljub nasprotni propagandi. Zdi se mi, da je ta obisk pomagal Sloveniji, da je bolje spoznala samo sebe - da ni tisto, kar bi od nje hotela nomenklatura.

V preteklem letu smo Slovenci dobili nov prevod Biblije. Labko kaj rečete o tem? Bolj splošno vprašanje

Napovedana parifikacija dvojezične šole v Špetru bo bistvena pridobitev za Slovence v Italiji in še posebej v videmski pokrajini, ki doslej ne samo niso bili kot ostali deležni ustrezne manjšinske zaščite, ampak niso bili niti priznani kot polnopravni pripadniki slovenske narodnostne skupnosti.

Italiji. Kaže, da se bo to zgodilo na bližnjem sestanku v Rimu. Še bolj odprti pa ostajata vprašanji priznanja Sindikata slovenske šole in še zlasti posebne avtonomije, ki naj bi je bile deležne državne šole s slovenskim učnim jezikom. SSK med drugim meni, da se Slovenci v Italiji načeloma ne moremo in ne smemo odpovedati mednarodni zaščiti, ki jo zagotavlja Londonski memorandum iz leta 1954 vsaj

se tiče vtisa, da je Sv. pismo v večji rabi med protestanti kot med katoličani. Kaj menite o stalnih novostih, ki pribijajo na dan v zvezi z bibličnim študijem?

O novem slovenskem prevodu Sv. pisma težko kaj rečem, ker ga - skoro sram me je - še nisem dobil v roke. Vem seveda, da je vsak prevod Sv. pisma ogromno dejanje, posebno v zadnjih desetletjih, pravzaprav stoletjih, v katerih rastoča znanost in vse hitrejši razvoj jezikov delata to delo vse zahtevnejše. Toda sedanji prevajalci so imeli lažje delo kot Dalmatin vsaj v enem pogledu: ni jim bilo treba takorekoč "ustvarjati" jezika. Iz srca čestitam vsem, ki so se kakor koli soudeleževali pri naporih, ki so bili potrebni. Naj omenim tudi

zelo pohvalne odmeve, ki sem jih po svetu slišal o septembrskem simpoziju.

Berejo protestanti Sv. pismo pridneje od katoličanov? V Kanadi imam vtis, da ga protestanti berejo manj in manj, katoličani pa več in več - seveda ne bom trdil, da se približujemo idealnemu stanju, še daleč ne.

Kar se tiče novosti v študiju Sv. pisma, je treba razlikovati med resničnimi in domišljenimi, med važnimi in obrobniimi. V dnevnem časopisju, vsaj v svetu, v katerem živim, često najdemo "novice", ki že umirajo od starosti. Posebno za Božič in Veliko noč nam radi ponudijo skisane poslastice. V resnem znanstvenem delu zdaj pa zdaj gre za res nova odkritja, kot sta bila npr. Qumran in Nag Hammadi; v glavnem pa gre za nove pristope in metode. Ob svojem rojstvu so resnično ali navidezno novi pristopi često zelo ozki in izključujoči - pač čutijo, da so iznašli smodnik. Zato ni vse zlato, kar se sveti. Eksegeza napreduje tako kot humanistične vede, predvsem zgodovinopisje in literarna kritika, kjer se zgodovina in pomen ne le odkrivata, ampak tudi včasih precej svojevoljno ustvarjata.

Slovenijo često obiščete. Boste pri posvečenju novega nadškofa?

To se razume samo po sebi. Z dr. Rodetom se poznavam že 50 let; prvič sva se srečala na gimnaziji v begunskem taborišču pri Spitalu na Dravi. Pozneje sva se srečavala v Ljubljani in Rimu. Želim mu božjo pomoč, ki jo bo potreboval kot vodilna osebnost v Cerkvi na Slovenskem. Naj mu Sv. Duh da poguma in modrosti. Nomenklatura pač ve, da Cerkev ni napredaj za prgišče prhle leče.

V Kanadi je mnogo izseljencev, med njimi so Slovenci, Italijani, Furlani. Kako je poskrbljeno zanje v torontski nadškofiji?

Evharistija se daruje v 24 jezikih v moji nadškofiji (med njimi so korejščina, eritrejščina, malaalam). Razen poljske evropska emigracija usiha; več in več Italijanov in Slovencev spada že v drugi rod. Glavni imigracijski valovi pri-

hajajo iz Azije - iz Hong Konga, Taiwana, Koreje, Filipinov in iz Južne Amerike. Na splošno se nam posreči najti duhovnike istega porekla, ki delujejo med njimi. Zelo so delavni tudi laiki, posebno kitajski, korejski in filipinski. Polagoma - meni se zdi vse prepočasi - prihajajo duhovniški poklici iz drugega in tretjega rodu. Mnogi teh se morajo spopolniti v jeziku staršev ali starih staršev. Glavno sredstvo pastoralnega dela med imigranti ostaja narodna fara.

O vsem tem bi se lahko razgovoril na dolgo in široko. Naj rečem le, da se vse močneje zavedam važnosti župnikov, čim dalje sem škof.

Kako se počutite - kot Slovenec - na čelu največje kanadske nadškofije?

To vprašanje slišim večkrat, pa pri najboljši volji ne vem, kako naj odgovorim. Razlog brez dvoma leži v dejstvu, da se v Kanadi počutim doma in da me je nadškofija vedno tretirala kot "svojega" ob vsem priznanju, da sem Slovenec. Sem Kanadčan in Slovenec in ob tem ne čutim nikake razdvojenosti.

Četrtna Kanade govori francosko. Je še živa težnja Québeca po odcepitvi?

Ta težnja je še zelo živa. Jo je treba razumeti: tu ne gre le za Kanado, ampak za vso severnoameriško celino. Ta ogromna zemeljska površina govori le angleško, razen v severovzhodnem in južnozahodnem kotu. Občutek ogroženosti in želja po vseh sredstvih etnične in kulturne samoobrambe je nekaj samo po sebi umljivega. Ne vem, kaj bo prinesla prihodnost, toda upam, da bodo "les francophones" ostali v Kanadi, kajti le tako bo mogla Kanada ohraniti neodvisnost od Združenih držav.

Morda bi povedali bralcem Glasa kako velikonočno misel?

Naj citiram besede Vstalega "Jaz sem z vami vse dni." Gospod zgodovine nas ne bo zapustil.

Hvala lepa, gospod nadškof, za ta pogovor. Želimo Vam božjega blagoslova in obilo uspeha pri Vašem dubovnem poslanstvu.

SSK O AKTUALNIH MANJŠINSKIH PROBLEMIH

slovenskim šolam na Tržaškem. Kar se tiče racionalizacije oz. krčenja šolskega omrežja, pa SSK poudarja, da bi le-to nikakor ne smelo ogroziti polnega in dejanskega spoštovanja pravice do izobraževanja v maternem jeziku, ki predstavlja eno temeljnih pravic narodnostnih manjšin. Za vsakršno poseganje v seznam zaščitenih šol je vsekar potrebno soglasje tako manjšine kot sopolpisnika Londonskega memoranduma, torej danes oblasti Republike Slovenije.

SSK izraža upanje, da premiki na šolskem področju, ki jih je napove-

dal minister Berlinguer, pa čeprav so še skromni in nepopolni, predstavljajo znamenje, da se bodo začeli posebej reševati tudi drugi problemi, s katerimi se že kronično spopadamo Slovenci v Italiji. Temeljnega pomena slej ko prej ostaja čimprejšnja odobritev pravičnega zaščitnega zakona. SSK bo v kratkem imela v gosteh poslanca *Union valdôtaine* Caverija, ki je v poslanski zbornici predstavil zakonski osnutek, kakršnega so izdelale najpomembnejše politične in družbene komponente Slovencev v Italiji. Stranka pa načrtuje tudi druge pobude, da bi spodbujala reševanje problema zaščitnega zakona.

Deželno tajništvo je na svoji petkovi seji z zadovoljstvom ugotovilo, da je skupno zastopstvo Slovencev v Italiji pred kratkim pisalo predsedniku dvodomne parlamentarne komisije za ustavne reforme D'Alema pismo, s katerim ga je zaprosilo za sprejem, da bi mu obrazložilo zah-

tevo po minimalni zajamčeni zastopnosti v parlamentu. SSK pa izraža zaskrbljenost, da parlament še vedno ni začel obravnavati predloga za spremembo posebnega statuta avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine, ki ga je lanskega junija odobril sam neposredno prizadeti deželni svet in v katerem je predvidena minimalna zajamčena zastopnost slovenske manjšine. O vsem tem bo med drugim govor na mednarodnem seminarju o problemu zastopnosti manjšin v izvoljenih telesih, ki ga bo na predlog SSK priredila Federalistična unija evropskih narodnih skupnosti 6. maja na Opčinah.

Petkova seja je bila seveda posvečena tudi bližnjim upravnim volitvam. O žgočem vprašanju ogroženega skupnega premoženja Slovencev v Italiji pa je deželno tajništvo SSK izdalo posebno stališče.

Tako je ugotovilo deželno tajništvo SSK, ko se je zbralo v petek, 4. t.m., na redni mesečni seji v Nabrežini in se med obravnavanjem sedanjega narodnostnega trenutka Slovencev v Italiji posebno zaustavilo pri šolski problematiki tudi v luči izjav, ki jih je dal minister za šolstvo Luigi Berlinguer na nedavnem srečanju s slovenskimi predstavniki v Trstu. Deželno tajništvo SSK je z zadovoljstvom tudi ugotovilo, da je italijanski parlament v minulih dneh končno ratificiral italijansko-slovenski sporazum o vzajemnem priznavanju univerzitetnih diplom, saj je sporazum velikega pomena tudi za Slovence v Italiji in še zlasti za naše mlade, ki študirajo na univerzah v Sloveniji.

Srečanje z ministrom Berlinguerjem pa žal ni še dokončno razčistilo vprašanja publicizacije slovenskega glasbenega šolstva v

MESTO IN VLOGA LAIKOV V CERKVI (12)

ZVONE ŠTRUBELJ

PARTNERSTVO MED PASTIRJI IN LAIKI

Partnerstvo v pastoralnem delu pa tudi v teološkem razmišljanju postaja čedalje bolj zahteva in znamenje časa, kar lepo dokazuje številčna porast katehetov laikov in pastoralnih sodelavcev v celotni Cerkvi. To partnerstvo prinaša samo po sebi preoblikovanje zavesti pri mnogih laikih, ki so bili svojčas navajeni le poslušati, a so zdaj postali akterji vere. Njihova pastoralna praksa jih bo privedla do zavesti odgovornih sooblikovalcev občestva. Na ta način bodo postali prepričani pričevalci vere v svojem okolju. Ker so v stalnem stiku z novimi izzivi, bodo iskali novih odgovorov in tako najbolj prispevali k inkulturaciji vere. Duhovniki in pastirji, ki sprejmejo in razumejo kot eno primarnih nalog promocijo laikov kot pastoralnih partnerjev in jim pomagajo pri njihovi formaciji, odločilno prispevajo pri rekonstrukciji eklezijskega tkiva v sedanjih družbi.

V ekleziologiji (razumevanju Cerkve) pred 2. vatičanskim koncilom so bili laiki in kleriki (prezbiterji, pastirji) na dveh ločenih poljih. Danes je to še vedno ostalo v mentaliteti mnogih in končno je zarisano tudi v strukturi Cerkve. Teološko in pastoralno je potrebno napeti vse sile, da se ta bipolarnost ne pojmuje več kot izključevanje, ampak kot soodvisnost, recipročnost. Reforma bo potrebno izvesti prav v ponovni opredelitvi bipolarnosti kot pozitivni in neizbežni soodvisnosti.

Ni kaj! Laiki in kleriki so v Cerkvi vezani na življenje in smrt. Vezani so namreč strukturalno. Rigidnost para kleriki-laiki je postala v naši družbi nefunkcionalna. Danes nihče ne zahteva, da bi duhovniki nehali učiti, niti da bi prenehali izvajati vodstveno službo, vendar ne more zahtevati, da bi duhovniki nehali opravljati liturgično službo, vendar ne morejo biti edini liturgični voditelji.

Izzivi so tako pastoralni kot tudi doktrinalni. Če se teologija službenega duhovništva in teologija lokalne Cerkve ne bo razvijala v smer ekleziologije občestva, bodo vsi poskusi reševanja krize le trenutne intervencije, prva pomoč. Rešitve za vnaprej pa gotovo ne bo.

Nova stvarnost zahteva prenovno mišljenje vseh članov Cerkve in kliče po prenovi v vodenju Cerkve. Vse bolj bo prihajala do izraza večja odgovornost laikov na službenem področju, odločalo se bo bolj na sinodalni ravni, prisotnost stalnih diakonov se bo verjetno še bolj razmahnila.

S teološkega vidika te razmere zahtevajo bolj pozorne duhovnike kot v preteklosti prav na odnosnem področju z laiki. Le tako bo lahko prišlo do boljše artikulacije skupne odgovornosti z laiki.

Novi ljubljanski pastir med laiki: iskanje pozitivne soodvisnosti

BEGUNCI IZ RUANDE UMIRAJO

Zahod in nasploh vse razvite države pasivno gledajo na tragedijo v Afriki, ki prav v teh dneh doživlja svoj vrhunec v Zairu, kamor se je zateklo veliko ruandskih in burundskih beguncev plemena Hutu. Preprosti ljudje za to tragedijo niti ne vemo, ker nam naša sredstva obveščanja in predvsem televizija o tem ne poročajo. Cinično bi lahko rekli temu: daleč od oči, daleč od srca. Pa vendar prihajajo iz Zaira strašne številke, ki govorijo o tem, da vsak dan za lakoto umre najmanj 120 otrok iz Ruande. In vendar se nihče ne zgane. Zahodne države pošiljajo vojaške kontingente v države, ki mejijo na Zaire, a to samo zato, da bi v primeru razširitve vojne lahko odpeljale svoje državljane na varno. Sicer pa tudi OZN ne naredi ničesar ali skoraj. Pri OZN veliko govorijo, dejansko pa imajo zvezane roke. Skoraj odveč se nam zdi poudariti, da je prav sv. oče tisti, ki ob vsaki priložnosti skuša pogled sveta usmeriti tja, kjer ljudje trpijo. Škoda, ker ga mogočni ne poslušajo!

Na posvečenje novega ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita sta prišla tudi oba druga slovenska ordinarija: mariborski škof dr. Franc Kramberger in koprski škof msgr. Metod Pirih, ki je tudi škof za Slovence po svetu. Bili so prisotni tudi ostali slovenski škofje: iz Ljubljane generalni vikar msgr. Jožef Kvas in msgr. Alojz Uran, iz Maribora pa dr. Jožef Smej in naslovni škof dr. Vekoslav Grmič. Vabilu se je odzval tudi pronuncij Sv. sedeža pri Evropski zvezi v Bruslju nadškof Janez Moretti, ki je po materi slovenskega rodu. Sestrške Cerkve so zastopali zagrebški nadškof kard. Franjo Kuharič, škof dr. Egon Kapellari iz Celovca je zastopal Avstrijsko škofovsko konferenco, goriški nadškof Antonio Vitale Bommarco je zastopal Italijansko škofovsko konferenco, iz hrvaške Istre je prišel škof Bogetič iz Poreča. Tržaškega škofa Ravignanija je zastopal škof generalni vikar za Slovence msgr. Franc Vončina. Iz Rima je prišla številna delegacija; v njej je bil tudi kard. Poupard, ki je bil 16 let predstojnik novega ljubljanskega nadškofa. Z vatičanskega *Tajništva za edinost* je prišel škof Jean Claude Perisset, bila pa sta prisotna tudi msgr. Maksimiljan Jezernik, rektor papeškega zavoda Slovenik, in msgr. Ivan Jurkovič, ki dela na državnem tajništvu v Vatikanu.

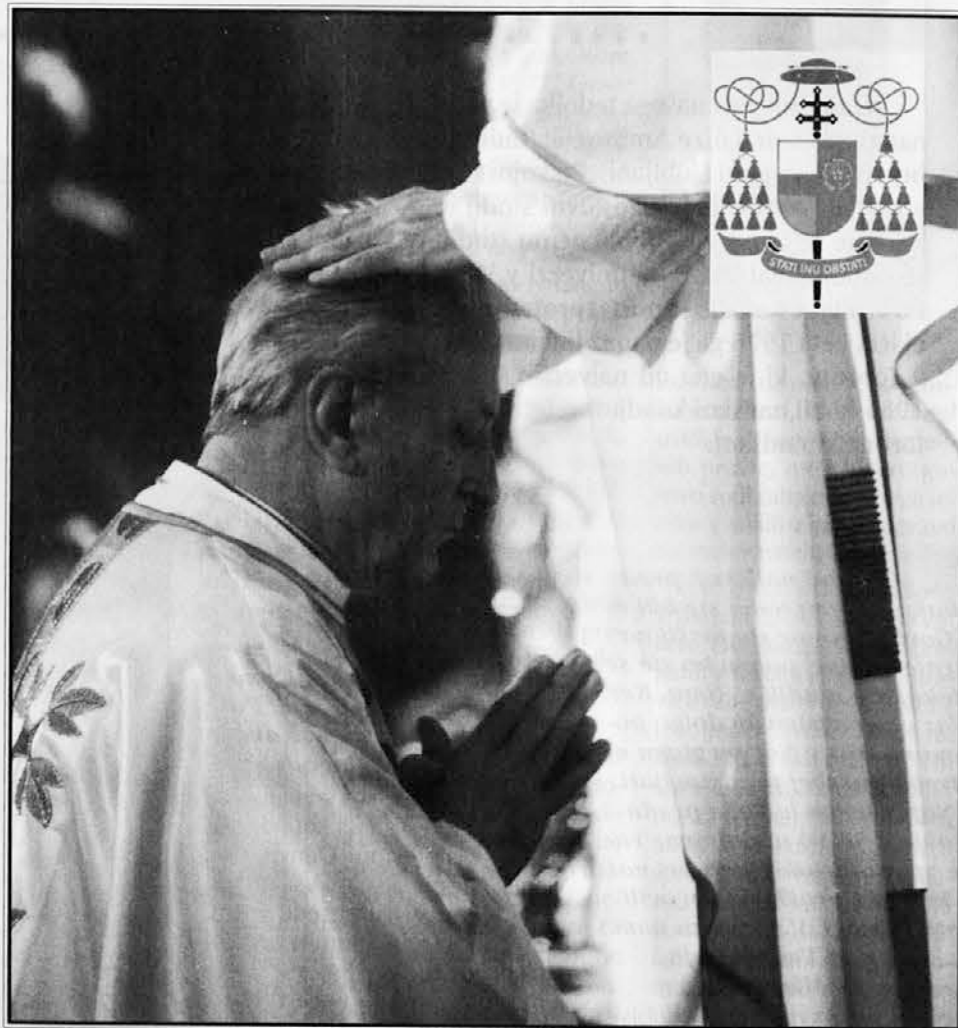
Izredno lepo je bila zastopana mlada slovenska demokratična država s predsednikom Milanom Kučanom na čelu, predsednikom državnega zbora dr. Janezom Poldobnikom, podpredsednikom slovenske vlade Marjanom Podobnikom, ljubljanskim županom dr. Dimitrijem Ruplom, prvaki vseh slovenskih strank in vidnimi predstavniki slovenskih kulturnih ustanov, Akademije znanosti in umetnosti, obeh slovenskih univerz, Svetovnega slovenskega kongresa. Bili so prisotni tudi diplomatski predstavniki, ki so akreditirani pri slovenski vladi.

Že pred 16. uro, ko se je začela slovesna maša, je bila stolnica nabito polna in tudi pred cerkvijo je bilo slovesno. Za ubrano petje so v cerkvi poskrbeli dirigent prof. Jože Trošt, ki je vodil združeni mešani stolni zbor in komorni zbor Anton Foerster, na orglah je pevce spremljal akademik Primož Ramovš, sodelovali so še trobilni kvartet Gallus, solista Veronika Fink-Menvielle in Marko Fink, na stranskih orglah pa je igral dr. Edo Škulj. Stalni deli maše so bili peti po Maši sv. Jožefa skladatelja Stanka Premrla, seveda pa je bilo tudi veliko ljudskega petja, ki je bilo tudi najbolj prepričljivo, saj nas je vse združilo v občestvo.

Slovesno bogoslužje je trajalo slabe tri ure, vendar se nikomur v cerkvi ni zdelo, da je svečan obred posvetitve novega ljubljanskega

S 1. STRANI / POSVEČEN NOVI LJUBLJANSKI NADŠKOF

"STATI INU OBSTATI"

"Polaganje rok posvečevalcev v sveti tihoti"; grb nadškofa Rodeta

nadškofa dr. Franca Rodeta predolg, in to tako zaradi ubranega in lepega petja kot tudi zaradi globoke zbranosti prisotnih.

Seveda je bil najbolj ganljiv prav trenutek posvetitve novega nadškofa. Obred posvečenja se je pričel s svečano pesmijo *Skupno pesmijo prosimo*. Vsi zbrani smo prosili: Pridi, pridi, Sveti Duh! Dr. Franc Rode je prišel pred oltar z duhovnikom spremljalcem, ki je bil dr. Anton Štres; le-ta je nagovoril nadškofa Šuštarja: "Prečastiti oče Alojzij, Cerkev želi, da posvetite duhovnika Franca Rodeta za breme škofovstva." Nadškof Šuštar je odvrnil: "Imate papeževo pismo?" Dr. Štres: "Imamo. Prinaša ga apostolski nuncij msgr. Edmond Farhat." Nadškof Šuštar: "Preberite ga." Msgr. Farhat je slovesno prebral pismo Janeza Pavla II., s katerim sveti oče imenuje dr. Franca Rodeta za ljubljanskega nadškofa.

Nato je nadškof Šuštar začel s spraševanjem dr. Rode. Odgovarjal je z glasnim in odločnim: "Hočem." Zadnje vprašanje nadškofa Šuštarja se je glasilo: "Ali hočeš vsemogočnega Boga neprenehoma prositi za sveto ljudstvo in brez graje opravljati službo velikega duhovnika?" Dr. Rode je jasno in odločno odgovoril: "Hočem, z božjo pomočjo." Ulegel se je pred oltar in vsa cerkev je prepevala litanije vseh svetnikov.

Sledilo je polaganje rok posvečevalcev v sveti tihoti. Nato je nadškof Šuštar mazelil izbranega in mu, že posve-

čenemu nadškofu, izročil evangelijsko knjigo, blagoslovil škofovska znamenja, mu nataknil škofovski prstan, mu dal v tišini mitro na glavo, mu končno še izročil pastirsko palico in ga povabil, naj sede na škofovski stol. Tako je dr. Franca Rodeta ustoličil pri škofovskem sedežu, sam pa je sedel na njegovo desno stran. Novoposvečeni nadškof je izmenjal poljub miru z vsemi navzočimi škofi; sledil je gromek in spontan aplavz vse cerkve, čeprav je msgr. Franci Petrič - glavni urednik *Družine* in cerkveni ceremoniar škofovskega posvečenja - v stolnici na samem začetku slovesne maše prosil navzoče, naj ne bi ploskali med obredom.

Nadškof dr. Alojzij Šuštar je med mašo novemu ljubljanskemu nadškofu med drugim dejal, naj se zaveda, da biti škof ne pomeni imeti časti, ampak da je to trdo delo. Kasneje je dr. Rodetu tudi dejal: "Sprejemaš težko in odgovorno službo v času, ko tako zelo potrebujemo trdno in močno vero, zaupanje v božjo Previdnost in medsebojno ljubezen. Naj te na tvoji poti spremlja poseben božji blagoslov in Marijino varstvo. Našo nadškofijo in Cerkev na Slovenskem boš popeljal v tretje tisočletje. Vsi se hočemo čim bolj pripraviti na ta veliki jubilej. Tudi tvoje današnje škofovsko posvečenje naj bo izraz naše pripravljenosti, naše vere in našega zaupanja. Dolga leta si živel v Rimu, v bližini svetega očeta. Večkrat si ga srečal v Rimu in ga boš spet srečal

po svojem posvečenju in potem v Sarajevu. Tako naj bo naša zvestoba Cerkvi in svetemu očetu prav posebna odlika. V tem duhu boš vodil tudi našo ljubljansko nadškofijo in Cerkev na Slovenskem... Naj te Bog obilno blagoslovja po priprošnji Božje Matere Marije."

Od posvečenja naprej je sv. mašo daroval novi ljubljanski nadškof dr. Franc Rode, z njim pa so somaševali vsi zbrani škofje. Sveto obhajilo je trajalo izjemno dolgo, saj je veliko vernikov hotelo kronati praznični in za vso Slovenijo zelo lep dan na najlepši način: z zaužitjem Najsvetejšega.

Pred koncem maše se je nadškof dr. Rode zahvalil vsem, posebno pokojnim staršem, svojim bratom in sestram pa tudi vsem uglednim gostom, ki so počastili njegov praznik s svojo prisotnostjo. V nagovoru je med drugim dejal: "Ob koncu slovesnega obreda, ko mi je bila s polaganjem rok in z besedami posvečenja podeljena milost Svetega Duha in sem bil sprejet v škofovski zbor, se moje srce obrača h Gospodu, ki me je vodil v različnih obdobjih mojega življenja in me postavil za pastirja ljubljanske nadškofije in metropolita slovenske cerkvene pokrajine. Njemu se popolnoma izročam s prošnjo, da bi bil po njegovem zgledu dobri pastir, ki ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel (Mt 20,28) in dal svoje življenje za svoje ovce (Jn 10,11), v zavesti, da mora, kdor je največji, biti kakor

BESEDA ŽIVLJENJA

3. VELIKONOČNA NEDELJA

SILVESTER ČUK

OBLEKA ZA VEČNO BOGOSLUŽJE

V raznih časih so bogoslovni učenjaki premišljevali in pisali o marsičem. Zanimalo jih je tudi vprašanje, kakšna bodo naša telesa, ko bomo ob koncu sveta vstali, kakor izpovedujemo v Veri. Mnogi so menili, da bomo imeli vsi telesa ljudi, ki štejejo kakšnih trideset let, ko so na višku svoje moči. Skrbelo jih je tudi, ali bomo tudi po vstajenju moški in ženske, pa še marsikaj. Vse to so ugibanja, ki jih lahko imamo za bolj ali manj utemeljena. Ali pa tudi za prazno besedičenje. Drži pa, kar je zapisal apostol Pavel, da bo vstali in poveljani Kristus "z močjo, s katero si more podvreči vse, preobrazil naše bedno telo, tako da ga bo naredil podobno telesu svojega veličastva".

Iz tega, kar so o Jezusovem poveljanim telesu po njegovem vstajenju zapisali evangelisti, moremo sklepati, da bodo naša telesa po vstajenju "poslednji dan" zgodovine človeštva nekaj izredno lepega. Zanje ne bodo več veljali tisti zakoni prostora in časa, ki nas zdaj omejujejo. Kako bo to, ne vemo in naj nas niti ne skrbi. Skrbi pa naj nas nekaj drugega: naj bodo naša telesa, naše telesne moči, čuti in sposobnosti zvesto orodje duše, tega božjega ognja ljubezni, podobnosti s Sveto Trojico, ki ga nosimo v sebi. Apostol Pavel nam kliče, naj imamo vedno pred očmi dejstvo, da so naša telesa božje svetišče, tempelj, v katerem prebiva troedini Bog. Potem pristavlja: "Poveljujte torej Boga v svojem telesu!"

Zelo pogosto slišimo, da je telo "orodje duše". S tem orodjem delamo dobro ali slabo: oboje prihaja iz srca, iz središča naših namenov in volje. Kar smo se namenili ali hočemo storiti, pa storimo s pomočjo telesa. S tem Bogu delamo čast ali mu jo jemljemo; prinašamo svetlobo in toploto ali pa temo in mraz sočloveku. Telo kot orodje je torej sodelavec ali so-krivec naših dejanj, zato bo deležno tudi plačila ali kazni. Lahko rečemo: naša poveljana in preobrazena ali na veke zavržena in spačena telesa bodo naše oblačilo za večno bogoslužje hvale ali sovraštva. Z vsakim svojim dejanjem se pripravljamo na to večno božjo mašo, zato je vsako pomembno, usodno.

Kristusovo poveljano telo, s katerim se je po svojem vstajenju večkrat prikazal svojim prijateljem apostolom in učencem, je imelo vidne sledove ran na rokah, nogah in na srčni strani. Neverni Tomaž je položil svojo roko v poveljano rano Jezusove strani in izpovedal svojo vero. "Moj Gospod in moj Bog!" Jezusove poveljane rane so vidna sled njegove odrešilne ljubezni. Iz Jezusove prebodene strani so bili rojeni Cerkev in vsi zakramenti, ki nas posvečujejo. To je simbolično naznačeno z obredom maziljenja pri nekaterih zakramentih, posebej pri krstu in birmi. Če smo v življenju zvesti obljubam, danim pri prejemu teh zakramentov - če zvesto hodimo za Kristusom, ki je trpel, umrl in vstal za nas, da bi mi živeli novo življenje, potem se bodo ta neizbrisna znamenja, s katerimi smo bili zaznamovani, na veke svetila pred Bogom in bomo nanje ponosni. Če pa se bomo svojim obljubam izneverili, nas bodo znamenja zakramentov, ki smo jih prejeli, vso večnost žgala kot sramotna znamenja nezvestobe. Večkrat moramo razmišljati o tem!

JANEZ PAVEL II. GRE V SARAJEVO

Konec tedna bo sveti oče Janez Pavel II. odšel na pastoralni obisk v Sarajevo. Papež si je želel oditi v bosansko prestolnico že v času krvave vojne, a so mu to prepričali predvsem Angleži in Francozi, ki mu niso hoteli dati priznanja, da je bil prav on med glavnimi akterji miru v Bosni in Hercegovini. Papež bo odšel v Sarajevo z velikim spremstvom, saj se govori, da bo z njim odšlo nad petnajst veleposlanikov pri Sv. sedežu v Vatikanu in več kardinalov in drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Med njimi bo tudi novi ljubljanski nadškof dr. Franc Rode. Janez Pavel II. kot apostol miru 20. stol. odhaja v Sarajevo, da bi po končani vojni prepričal sprte strani, naj vendarle skušajo zaživeti človeka vredno in normalno življenje. Sv. oče je Sarajevo vedno imel v srcu, kot je vedno imel rad vse trpeče ljudi, za katere se zavzema in zanje moli. Sarajevski kard. Vinko Puljič je prepričan, da bo papežu uspelo prepričati vse sprte narodnosti v Sarajevo, da je edina pot v prihodnost pot miru. Odveč je seveda vsako pisanje o strahu, da bodo tisti, ki nočejo miru v Bosni, poskušali z bombnimi napadi prepričati papeževo mirovno in pastirsko potovanje. Več prihodnjic!

najmanjši, in predstojnik kakor strežnik (Lk 22,26-27).

V tem trenutku mi je jasna pred očmi dolžnost, da varujem edinost vere in red, ki je skupen vsej katoliški Cerkvi, kot tudi moja prvenstvena naloga, da vernim kristjanom oznanjam evangelij za poglobitev vere, neverujočim pa razodevam nedoumljivo Kristusovo bogastvo (Ef 3,8); da kot oskrbnik Božje milosti molim in spodbujam Božje ljudstvo k rasti v resnici in svetosti, da bi skupaj z zaupano mi čredo dosegel večno življenje. Za izvrševanje te naloge zaupam v Gospoda, ki nam je zagotovil: »Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt 28,20).

Na začetku svoje škofovske službe ponovno izražam svojo brezpogojno vdanost in zvestobo svetemu očetu Janezu Pavlu II., ki je skala in ključar vesoljne Cerkve, trajno in vidno počelo ter temelj edinosti vere in občestva. Samò v popolni zvestobi njemu in njegovim naslednikom je prihodnost vsake krajevne Cerkve in njena trdnost v pravi veri, kot tudi resnični razcvet krščanskega življenja."

Trije posvečevalci: z leve beograjski nadškof Franc Perko, bivši ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar, torontski nadškof Lojze Ambrožič

Ko se je dr. Rode zahvaljeval v različnih jezikih različnim ljudem, se je zahvalil tudi predstavnikom slovenskih državnih oblasti: "Pozorno hvaležnost izražam predstavnikom državnih oblasti: gospodu predsedniku Republike, gospodu predsedniku državnega zbora, gospodu podpredsedniku vlade in gospodom ministrom, ki ste danes v ljubljanski stolnici. Dovolite mi, da si vašo navzočnost razlagam kot znamenje dobre volje za reševanje odprtih vprašanj med Cerkvijo in državo in kot pripravljenost, da ta vprašanja rešujemo s strpnim dialogom in v skladu z resnično istovetnostjo slovenskega naroda. Potem se bomo mogli -

vsak na svojem področju - posvetiti nalogam, ki nas čakajo, v upoštevanju legitime avtonomije in različnih pristojnosti, v duhu medsebojnega spoštovanja in v sodelovanju za splošni blagor naroda in države."

Čisto na koncu svojega zahvalnega nagovora je novi ljubljanski nadškof dejal: "Ko na pragu tretjega tisočletja sprejemam škofovsko odgovornost, se zavedam svoje človeške krhkosti, hkrati pa me navdaja neizmerno zaupanje v Božjo pomoč in Marijino varstvo. Na to pot stopam s tisto vero, s katero - kot pravi Trubar - *"more an keršenik v tih nadlugah inu iskušnavah stati inu obstati."*

ŽIVLJENJE CERKVA OB MEJI

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN NA KOSTANJEVICI VABI VERNIKE Z OBEH STRANI MEJE

MARJAN DROBEŽ

Kljub obljubam in podpori obmejnih organov obeh držav verniki še ne morejo prehajati državne meje za udeležbo pri mašah na Kostanjevici nad Gorico.

PRAZNIK "PATROCINIJ"

V Frančiškanskem samostanu in župniji na Kostanjevici nad Novo Gorico so imeli v nedeljo, 6. t.m., praznik, t.i. Patrocinj. Častijo svojo župnijsko cerkev, ki je posvečena Gospodovemu oznanjenju Mariji. Slovesnost bi sicer morala biti 25. marca, vendar so jo zaradi posta preložili na 6. april. Ob prazniku je bila dopoldne slovesna maša, ki jo je vodil p. Jože Urbanija iz Novoga mesta. Ta je nekaj bil tudi predstojnik samostana in župnik na Kostanjevici.

Na Kostanjevici zdaj pod vodstvom gvardijana in župnika p. Mateja Papeža opravljajo pastoralno dejavnost trije frančiškani, en diakon in trije redovni bratje. Prizadevajo si, da bi zagotovili čim večjo udeležbo vernikov pri mašah in pastoralnih aktivnostih, ki so na Kostanjevici dobro razvite.

IZ ZGODOVINE

Ob prazniku so v župnijskem glasilu *Kapelski zvon* predstavili zgodovino samo-

stana in župnije Gospodovega oznanjenja Mariji. Kostanjevico - beremo - so v začetku 17. stoletja pozidali grofje della Torre. Stoji na hribčku, ki je bil do prve svetovne vojne poraščen s kostanjem. Kostanjeviški samostan je velik, cerkev pa je manjša, zato so jo okoliški prebivalci že od začetka imenovali Kapela. Najprej so jo upravljali karmeličani, leta 1811 pa so cerkev in samostan prevzeli frančiškani.

Med prvo svetovno vojno sta bila samostan in cerkev porušena, po vojni pa so ju

zaradi novih meja prevzeli frančiškani iz Tridenta. Oba objekta so obnovili. Po drugi vojni je Kostanjevica spet pripadla slovenski frančiškanski provinci.

Leta 1947 so frančiškani prevzeli v pastoralno oskrbo dele nekaterih župnij, ki jih je razdelila nova državna meja. Kot prava župnija je bila na tem področju ustanovljena leta 1953, že naslednje leto pa je bila pridružena frančiškanskemu redu. Od l. 1836 je v kripti cerkve zadnje počivališče nekaterih francoskih kraljev iz dinastije Bourbonov.

KNJIŽNICA

Dragocena je tudi samostanska knjižnica, ki se imenuje po znamenitem jezikoslovcu, frančiškane Stanislavu Škrabcu. Ta je večji del svojega življenja prebival na Kostanjevici. V knjižnici hranijo okrog 10 tisoč knjig, med katerimi so tudi zelo redke oz. dragocene.

MAŠE

Maše na Kostanjevici že po tradiciji obiskujejo tudi mnogi verniki iz Gorice, posebej z območja Placute. Slovenski in italijanski obmejni organi pa tudi Ministrstvo za notranje zadeve Slovenije so patru Mateju Papežu tudi letos zagotovili, da bodo verniki z italijanskega območja, ki se udeležujejo nedeljskih maš, lahko nemoteno prehajali državno mejo, ki poteka tik ob Frančiškanskem samostanu. Slovenski obmejni organi so na nedavnem zasedanju Komisije lokalnih organov mejne kontrole, ki je bilo v Bovcu, predlagali sprejem posebnega sporazuma med Slovenijo in Italijo, ki bi trajno uredil obiskovanje verskih obredov čez državno mejo v cerkvi na Kostanjevici. Italijanska stran pa na osnutek sporazuma, ki so ga pripravili v Novi Gorici, še ni odgovorila. Kljub večkrat izraženemu razumevanju in dobri volji za uvedbo neposrednih prehodov čez državno mejo pa za to ni bil sprejet še noben stvaren ukrep. Zaradi tega verniki iz Gorice, ki bi se radi udeležili nedeljske slovesne maše na Kostanjevici, niso mogli neposredno prestopiti državne meje.

PRIJETNA STAROMODNOST

ANDREJA D. ANTONI

Kot beremo v gledališkem listu, se je letošnji repertoar Slovenskega stalnega gledališča spremenil zaradi premalo časa, igralcev in sredstev: časa zaradi številnih ponovitev *Afričke*, igralcev zaradi daljšega študija Shakespeara, ki je skupni projekt našega gledališča s Primorskim dramskim gledališčem in si ga bomo čez teden dni lahko ogledali tudi na našem odru, sredstev pa zaradi zmanjšanja državnega in črtanja pokrajinskega prispevka. Napovedani Schnitzlerjev *Vrtljak* se je tako umaknil *Staromodni komediji* Alekseja Nikolajeviča Arbutova.

Ta ruski dramatik našega stoletja z zaupanjem v ustaljene gledališke oblike zadržano namiguje, da se v življenju posameznika v iskanju avtentične resnice in osebne sreče vse velike stvari izražajo le s komaj opaznim namigom. *Staromodna komedija*, ena zadnjih avtorjevih iger, je po nastanku leta 1975 s svojo "žlahtno skromnostjo" osvojila svet in slovenski oder. Že kmalu po nastanku je bilo delo uprizorjeno v Drami SNG Ljubljana (s Štefko Drolčevom in Rudijem Kosmačem ter v režiji Mirana Hecoga), po dvajsetih letih sta Lidija Vasiljevna in Rodion Nikolajevič ponovno med nami.

V zdravilišču se srečata še ne šestdesetletna pacientka in primarij, ki jih ima že petinšestdeset. Njuna srečanja niso naključja, ob posameznih prizorih nam odstirajo pogled na dve prehojeni življenjski poti, ki sta se tu strnili in si želita bližine. Svetli razpoloženski akordi se oglašajo v neugnanem veselju Lidije Vasiljevne, kot da je življenje radost in odkrivanje osebne sreče (ob sončnem vzhodu, prepevanju, pod dežjem, v preplavljanju glasbe, v plesanju v fini toaleti...). Čudenje Rodiona Nikolajeviča se spreminja v prijeten občutek, da se na novo človeško bližino preprosto navaja. Kronika preteklega dogajanja se v resničnosti oglašajo s temnimi toni, z izgubami vojnega časa: on je izgubil v teh krajih in tistih časih ženo, ona je ostala brez ljubljenega sina. Njen zadnji mož jo je iz igralstva odpeljal v cirkus, a zdaj je na poti z drugo. Njegova hčerka je daleč in se tokrat spet ne vrne na počitnice. Začetna svetla harmonija je zastrta zato, da se hkrati odkriva v skupnem vračanju vanjo.

Režiser Marko Sosič je uprizoritev mojstrsko vodil. Izseki igre se skladno povezujejo

FOTO KROMA

in kljub zresnjenemu tonu ohranjajo svetlo lahkotnost. Branko Drekonja daje dogajanju domišljeno scensko podobo. Ta je skromna, a kljub sivini in črnini v ozadju dovoljuje pogled na skorajda sanjske prefinjene dekoracije. Tudi glasba Aleksandra Vodopivca kljub svoji preglednosti v zasnovi harmonično dopolnjuje sporočilnost predstave. Ostali sooblikovalci so še Bella Ahmadurina (pesem), Josip Vidmar (prevod), Leo Kulaš (kostumi), Mojca Horvat (ples), Jože Faganel (lektor).

Na odru pa smo imeli spet priložnost videti, da je vsaka igra, taka z minimalno igralsko zasedbo pa še posebej, predvsem mojstrstvo igralcev. Lidija Kozlovič in Polde Bibič sta se na naše odrske deske vrnila takorekoč v pravem trenutku, ko nas je čar igranega dela prepričal predvsem zaradi igralskih dosežkov. Znaša slediti tipičnosti Arbutovih likov kot tudi večji roki ustvarjalcev uprizoritve, a sta ob tem ohranila vse tiste osebne igralske kvalitete, zaradi katerih smo že pred pričetkom predstave zahtevno pričakovali veliko. Nista nas razočarala.

Nadomestna predstava ni le zapolnila nepredvidene vrzeli v letošnji sezoni, ampak prijetno preseneča s sporočilom in interpretacijo večno mlade *Staromodne komedije*.

SLOVENSKI OKTET JE ZNOVA ZAZIVEL

Slovenski oktet je bil v povojnih desetletjih ansambel velikega slovesa doma in v tujini.

Lani se je po sili razmer, ki jih ne gre tu analizirati, razpustil. Po skoro letu dni pa je znova začel delovati v novi zasedbi, s katero se je prvič predstavil slovenski javnosti na letošnjo Veliko noč v festivalni dvorani na Bledu, ko je izvedel Gospodovo Mašo za oktet in godalni orkester (orkestracija Jani Golob, Komorni orkester Pro arte pod vodstvom Nade Matošević).

Slovenski oktet je na koncu večera, na katerem se je v dvorani na Bledu zbralo veliko občinstva, dodal nekaj narodnih pesmi, ki so jih poslušalci sprejeli z velikim navdušenjem.

V krajšem pogovoru mi je umetniški vodja Slovenskega okteta Anton Nanut dejal, da čakajo sedaj oktet številni nastopi in turneje, morda tudi v Trstu. V oktetu pojejo sami mladi šolani pevci, ki so zaposleni kot operni pevci v ljubljanski operni hiši in v raznih glasbenih šolah. Prav je, da imena osmih pevcev tudi navedem: Vladimir Čadež, Andrej Ropas, Jože Banič, Janez Triler, Zdravko Perger, Jože Vidic, Juraj Pajanovič, Matej Voje.

Slovenskemu oktetu, ki je ponesel slovensko pesem na vse konce in kraje tega sveta, želimo mnogo uspehov tudi v novi zasedbi.

DŠ

Zamejska multikulturalnost in še kaj

5. PARIŠKE BLESTICE (2)

ALEKSIJ PREGARC

Dan slovenske kulture v Parizu. Maj 1990, živčni in odločilni majski dnevi za Slovenijo. V Ljubljani razgreta atmosfera, slovenski razumniki in ustvarjalci brusijo kopja, slovenska narodna pomlad je že čisto blizu.

Prof. Evgenu Bavčarju je ob skromnem prispevku iz domovine le uspel ta "dan" v centru Pompidou. Lična likovna razstava, ne preveč bogata, saj glede na omejen razstavnih prostor je bilo skoraj nemogoče kaj več prikazati. Vseeno - solidno.

Po poldnevu se začnemo zbirati, kulturni spored se namreč začne ob 15. uri. Znana imena iz Ljubljane, iz našega zamejstva Boris Pahor in jaz, veliko Slovencev iz Chatillóna, kjer sva dan prej z Brezgarjem opogumljala pariške Slovence: glavna tema Svetovni slovenski kongres. Korošcev ni bilo na spregled. Iz Jugoslovanskega kulturnega centra, s sedežem nasproti Pompidouja (izjemna lokacija, nekaj let pred tem celo možnost odkupa za bagatelno vsoto!), se prihuljeno pojavi drugostopenjska uslužbenka, kajti vodjo izpred dveh let, Srba, so zaradi njegovega široko zastavljenega programa jugoslovanske oblasti odslovile. Slednji mi je namreč ob mojem prvem obisku v Parizu zagotovil, da je njegov Center z vsem ustreznim reklamnim materialom vred na razpolago tudi zamejcem. Prav takrat je namreč Edi Žerjal, na katerega sem v hipu pomislil, imel imenitno razstavo v Trstu. No, iz tega ni bilo nič, ker se je situacija v letu 1990 za nas vse popolnoma spremenila.

Iz Slovenije je torej na "praznik kulture v Parizu" prišlo nekaj kulturnih delavcev in knjižnih ustvarjalcev in razen Borisa A. Novaka, ki dobro obvlada francoščino, se na odru pojavi naš bard iz zamejstva Boris Pahor: resnične užitek. Vse ostalo se je spotikalo, ob naključnem simultanem prevajanju (Evgen Bavčar si s piškavo gmohtno podporo iz domovine kaj več ni mogel privoščiti) pa je vendarle "dejanje" steklo. Bili so to rodniški krči nove Slovenije, hkrati pa je bilo svetovljanstvo, ki ga je Pariz vaju, odsotno. Svetovljanska pa je bila moja kolegica, francoska igralka, ki se je ob medli razsvetljavi v prvi vrsti z menoj borila za poplemenitenje sporeda, slovensko-francoskega sporeda. Po videzu in bistroumnosti je spominjala na Darieulle Darieux. V pol uri sva

imela pripravljen ustrezen niz tekstov in nastopila ob soju rumenega reflektorja. Sama in suverena. Božansko.

Medtem ko sem se pripravljala na nastop in hkrati sledil odličnemu referatu našega Borisa Pahorja, mi je možgane prešinila misel, da bi se ob mukotrpnem simultanem improviziranem prevajanju vendarle zahvalil morebitnim predstavnikom, nam naklonjenim prijateljem iz Italijanskega kulturnega instituta v Parizu, sicer našim moralnim sopokroviteljem. Stopim na oder in jim na čast spregovorim v italijanski ter preberem dve naši (eno svojo) poeziji v italijanskem prevodu. Učinek je bil enkraten. Nihče od prisotnih slovenskih kulturnikov ni tedaj pomislil, da nas v tistem specifičnem trenutku resnično kdo podpira (saj je bilo to za Italijane v Parizu morda res samo eksoicno!), pa vendarle: moj naravni epilog je prof. Bavčarja kar osupnil: "Kako ti je to prišlo na misel?", mi je potem rekel, in zaupal: "Ali veš, da je s tem dejanjem tvoje ime z zlatimi črkami zabeleženo v Italijanskem institutu?" "Evgen, to je zaradi vseh nas. To je multikulturalnost, na pravem mestu, v pravem trenutku. Živimo v drugačnem svetu kot Ljubljančani."

"Prišel še mnog, še mnog je trop", piše Gregorčič, toda moral sem čakati še pet ur do prihoda slovenskih Korošcev, katerih tekste bi bil moral podajati. Ko smo se na prostranem Beauborgu končno, ob 20. uri srečali, so bili slednji že omamljeni od avstrijskega TV-laskanja v Parizu. Takrat je meni, ob njihovi zapozneli radosti, že prekipelo: "Sem tu za Dan slovenske kulture. Hočete nastopiti? Prosim, kar pojdite noter, name ne računajte!" In odpravil sem se v lokal nasproti na francosko omleto. Z menoj in mojo družino sta bila tudi prijatelj Saša Martelanc in pater Krizolog oziroma Martin Cimerman, ki se je kasneje iz Pariza preselil v Washington.

Nekaj dni pozneje sem poročilo iz Pariza prebral v ljubljanskem Delu: o mojem nastopu in moji kolegici niti vejice. Nič za to, moj delež na Dnevu slovenske kulture v Parizu je bil od tujeve, Italijanov, kasneje dostojno ovrednoten. Spet v smislu multikulturalnosti.

"MARTIN ČEMUR" (3)

DUŠAN JELINČIČ

da bodo sami plačali vrednost knjige, ki je bila res minimalna. A Pavel je žal naletel na najbolj hudobnega prodajalca, ki je bil prepričan, da mu je Pavel ukradel že nič koliko knjig in je zato prežal nanj. In res ga je ta prekleti falot zalotil, ko je izmaknil svojo prvo knjigo v življenju, ta naš ubogi Pavel. Nikdar ni imel sreče...

Marko je odmahnil z roko, češ, usoda tepe tiste, ki so že tako in tako tepeni, nato še hitreje hlastil z besedami: "Ko je prišel policaj, mlad fant, ki je Pavlu s tresočim glasom zaukazal, naj mu sledi na policijsko postajo, se je nanj zrušil svet. Skoraj jokalo je in ponavljal »Kaj sem storil... kaj sem storil...«, ko smo jaz Pavel in policajček, ki mu je bilo neznanstvo nerodno,

da je moral v tem primeru storiti svojo dolžnost in aretirati ubogega nesrečnika, ki je izmaknil star špeh, ki ni veljal cene ene kave, sedeli pred komisarjem, se je ta zagledal v dobre in brezdažno obupane Pavlove oči in se mu..., pomislil: nasmehnil. Odhrkal se je in spregovoril: »Dragi prijatelj, jaz te razumem. Nič nimaš od življenja in si si hotel priskrbeti knjigo po tej poti, ker najbrž nimaš denarja, da bi jo kupil.« Pavel je molčal z okamenelim obrazom, »zato te lahko, kar se mene tiče, takoj izpustim in te pozabim. Vendar če bo tisti prodajalec sprožil sodni postopek proti tebi, bomo žal morali ukrepati. Jaz upam, da ne, a nam boš moral pustiti svoje podatke, da bomo vedeli, kje te lahko dobimo.« Dobri komisar se je nato zamislil in bolj sam zase kot nam rekel: »Ti-

stega brezvestneža bom zlepa ali zgrda prepričal, naj te ne toži... Kljub temu da je tepec, vseeno ve, da se mu ne kaže zameriti policijskemu komisarju, ker ga bom potem jahal celo življenje...« Ko je to rekel, nas je pogledal, se spet zagledal v Pavlove otožne in sanjave oči, mu položil roko okrog hrbta in mu mehko rekel: »No, ko greš kaj mimo, mi povej, kakšna je ta knjiga...« Pavel ni mogel verjeti svojim očem in je bil tako ganjen, da je le izjecljal nekakšen »hvala«. Morda je bil to eden redkih trenutkov v njegovem življenju, ko je občutil srečo in... človeško toplino. Komisar se je vedro zagledal v pisano družčino, ki se je zbrala v njegovem uradu, in živahno rekel: »No, sedaj pa pojdite: prosti ste kot ptički na veji...« Ob tem se je prelepo nasmehnil, videl pa sem, da je nasmeh veljal le za Pavla...

DAJLE

ZAGREBŠKA SLOVENKA NOMINIRANA ZA NOBELOVO NAGRADO

MARIJA PRIMC

Mednarodni mirovni urad v Ženevi je za letošnjo Nobelovo nagrado za mir nominalno nominiral zagrebško Slovenko Vesno Teršelič, koordinatorko mirovnih skupin za človekove pravice in ženskih organizacij Protivojne kampanje Hrvaške (Antiratna kampanja Hrvatske - ARKH).

Vesna, ki sedaj že dvajset let živi in dela v Zagrebu in je slovenska in hrvaška državljanka, je po šestem razredu osnovne šole (obiskovala jo je na Ledini v Ljubljani, kjer je bila odlična in vsestransko vzorna učenka) odšla najprej za dve leti v Brežice in tu zaključila osnovno šolo. Odtod je šla v Zagreb, kjer je oče predaval elektroniko na Tehnični vojni akademiji. V Zagrebu je končala srednje izobraževanje in se vpisala na študij fizike, vendar je ta študij po tretjem letniku opustila in začela študirati filozofijo in primerjalno književnost.

Ko se pogovarja v prostorih Protivojne kampanje Hrvaške na Gajevi ulici v Zagrebu, mi razkriva svojo pot do mirovniškega poslanstva, ki mu namerava ostati zvesta tudi naprej. In pravi: "Pred nami je 20 ali 30 let mirovnega dela. V naših prostorih nismo znali končati niti druge svetovne vojne. Gradnja odnosov med ljudmi je počasno in zelo pomembno delo. Najuspešnejši način je tisti, v katerem ljudje razumejo, kako pomembno je ščititi lastnega soseda. Mene ne zanima politično delo ne tradicionalna politika, zanima pa me, kako čimveč ljudi vključiti v odločanje o stvareh, ki se tičejo njihovih lastnih življenj."

Do tega razmišljanja je prišla na fakulteti, kjer, kot pravi, skoraj ni bilo mogoče politično delovati drugače kot v okviru organizacij, povezanih s komunistično partijo. Skupina Svarun, ki so jo ustanovili, je pač premostila te ovire in začela ustvarjati nov prostor za politično delovanje.

In kje so začetki Vesnina delovanja za družbeno dobro? Pred 12 oz. 13 leti - torej kot študentka - se je začela aktivno ukvarjati najprej z zaščito okolja. Tedaj so začeli pripravljati kampanjo za za-

piranje nuklearke Krško in moratorij za gradnjo novih elektrarn. Ustanovili so skupino Svarun, ki je obstajala od leta 1986 do 1989. Ko so izčrpali energijo, so izbrali novo organizacijo, imenovano Zelena akcija Zagreb, ki se je ukvarjala predvsem z obnovljivimi viri energije. Odprli so Zeleni telefon, ki še vedno deluje. Še vedno je Vesna članica te akcije, vendar za delo pri njej nima več dovolj časa. Zelo veliko je pisala v angleščini za različne tuje publikacije različnih tujih, predvsem evropskih institucij o politiki zaščite okolja in v bistvu od tega živila.

Težke brazde na mirovnem polju je letošnja nominiranka za Nobelovo nagrado za mir Vesna Teršelič začela orati že leta 1991, ko so se začeli spopadi na Hrvaškem. V Zeleni akciji so tedaj začeli razmišljati o tem, kaj bi lahko naredili proti vojni. Napisali so programski tekst proti vojni, ki so ga lahko podpisali posamezne organizacije in posamezniki. To so javno delili in poslali tudi v Slovenijo, Srbijo in Evropo ter iskali tiste zaveznike, ki so za nenasilno pot. V kratkem času so zbrali lepo podporo nekaterih organizacij in imeli v približno dveh tednih podpise nad 40 organizacij na Hrvaškem in drugod. Ko so zbirali podpise, je vojna postala res krvava. Kmalu so bile prekinjene telefonske zveze s Srbijo in je postalo jasno, da bodo morali delovati kot nova organizacija. Ustanovili so Antiratno kampanjo Hrvatske - ARKH (Protivojna kampanja Hrvaške). Že septembra 1991 so organizirali delavnice za nenasilno transformacijo konfliktov. Izdali so prvo številko *Arhsin*, ki je sčasoma postal neodvisen časopis štirinajstdnevnik. Le-ta sedaj ni več časopis Antiratne kampanje Hrvaške, ampak neodvisen časopis s pozicije civilne politi-

ke. ARKH je zrasla v mrežo neodvisnih, nevladnih, nestrankskih in neprofitnih organizacij in projektov po vsej Hrvaški. Zavzema se za vrednote, kot so zaščita človekovih pravic in razvoj človekove svobode, odvratanje nasilja, posebno vojne, za pobude državljanov in njihovo pravico za samoorganiziranje v izgradnji avtonomne civilne družbe, za komunikacijo, sodelovanje in solidarnost ljudi ter se bori proti militarizaciji družbe z razvijanjem nenasilnih metod. Kot pravi Vesna, je pomembno, da delujejo skupaj in gradijo nove strukture. Njihova najpomembnejša naloga je vzgajanje novih organizacij in vključevanje novih ljudi. Veliko so delali na tem, da bi organizirali delavnice, predavanja o človekovih pravicah in mirovni vzgoji ne le na Hrvaškem, ampak tudi v Bosni in Hercegovini. So mreža 20 organizacij na Hrvaškem. Povezani so z Društvom za razvoj prostovoljnega dela v Sloveniji in s skupinami na Metelkovi ulici v Ljubljani in so ena redkih skupin, ki je od leta 1993 delala v zahodni Slavoniji na obeh straneh razmejivne linije. Prostovoljci so pomagali pri čiščenju ruševin in gradili komunikacijo med Srbi in Hrvatli. Na tem področju so sodelovali s skupino MOST iz Beograda. Te izkušnje so sedaj začeli uporabljati v vzhodni Slavoniji. Vprašanje vzhodne Sla-

vonije, poudari Vesna Teršelič, je gotovo najbolj težko politično vprašanje na Hrvaškem ta trenutek. Tu je sedaj tudi vpeto veliko razdajanje in nje-no neprecenljivo mirovno poslanstvo. Kot je dejala, je veliko vprašanje, če bodo po začetku integracije Srbi, ki so večinoma begunci iz drugih delov Hrvaške, spet bežali ali pa bodo ostali v vzhodni Slavoniji. Pravih pogojev za vrnitev Srbov v njihove vasi ni. Ko se bodo torej začeli vračati hrvaški begunci v vzhodno Slavonijo, bo pač prišlo do tega, da bodo šli v svoje rojstne hiše. Veliko vprašanje pa je, kaj bo s Srbi, ki zdaj žive v njihovih hišah. In potem Vesna poudari: "V bistvu je to naša skupna odgovornost vseh državljanov Hrvaške. Seveda pa je večja odgovornost tistih, ki imajo več moči. To pa so predvsem politične stranke, ki so na oblasti. Iz odgovora na vprašanje, ali bodo Srbi ostali ali šli, bomo zvedeli, če je bila vojna res samo za neodvisno Hrvaško ali pa je bila vojna tudi zato, da se iz Hrvaške prežene Srbi."

In kako namerava porabiti nagrado, če jo bo dobila?

To je trojna nominacija, pove Vesna Teršelič. "Če pride do nagrade, bomo vsi trije: Vesna Pešić iz Beograda, Selim Bešliagić in jaz dobili nagrado, ki je priznanje in denarna nagrada. Odločitev o nagradi bo med 15. septembrom in 1. novembrom letos na Norveškem. Če bom nagrade deležna, jo bom vložila v protivojno kampanjo."

DVE NOVI PUBLIKACIJI KROŽKA V. ŠČEK

Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta je te dni izdal v zbirki priročnikov dve novi knjižni publikaciji. Magister zgodovine Egon Pelikan je za knjižno izdajo pripravil posege dr. Engelberta Besednjaka v rimskem parlamentu. Knjiga nosi naslov *Engelbert Besednjak v parlamentu - Discorsi parlamentari dell'on. Engelbert Besednjak*.

Robi Sturman pa je pripravil publikacijo z naslovom *Le associazioni e giornali sloveni a Trieste dal 1848 al 1890 - Društva in slovenski časniki v Trstu od l. 1848 do l. 1890*.

PRI ZALOŽBI MLADIKA

"TA MALA ZEMSKA VEČNOST" IVANA TAVČARJA

JURIJ PALJK

Pri tržaški reviji *Mladika* se organizatorji vse bolj posvečajo tudi izdajanju na oko zelo privlačnih in predvsem kakovostnih knjig. Pred kratkim sta tako izšli dve lepo oblikovani knjigi, ki sta delo dveh slovenskih avtorjev s Tržaškega.

Tokrat si bomo pobljže ogledali prikupno pesniško zbirko Ivana Tavčarja, ki nosi naslov *Ta mala zemška večnost*. O knjigi režiserja in pisatelja Marka Sosiča *Balerina*, *balerina* bomo pisali v eni prihodnjih števil.

Vsake slovenske knjige v našem malem slovenskem svetu v Italiji smo zelo veseli. Osebo sem še bolj vesel, ko gre za pesniško zbirko. Če je ta pesniška zbirka še vrhunsko oblikovana, lepo natisnjena in dobra literatura, takrat je veselje še toliko bolj iskreno in veliko. Prav tako veselje mi je podarila knjiga Ivana Tavčarja *Ta mala zemška večnost*, v kateri je pesnik zbral nad petdeset daljših slovenskih pesmi, ki so vredne premišljenega branja in naše pozornosti. Nalašč sem napisal, da gre za slovenske pesmi, saj avtor piše tudi v italijanskem jeziku in je pred časom že izdal dve odmevni zbirki poezije v italijanskem kulturnem svetu.

Urednik *Mladike* in knjižnih izdaj pri Mladiki Marij Maver je oblikovanje knjige poveril mlademu in žal še ne dovolj ovrednotenemu likovniku Štefanu Pahorju; zadel je v živo, kajti Pahor je za zbirko poezij pripravil lahkotne in lepe, sveže akvarele, ki se zelo lepo ujemajo z zbirko pesmi, obenem pa jo tudi nevsiljivo dopolnjujejo. Ko ima človek tako knjigo v rokah, je zadovoljen, saj je knjiga več kot zbirka poezij.

Poezija Ivana Tavčarja je napisala spremno besedo pisateljica in publicistka, sicer pa dolgoletna budna in iskrena spremljevalka literature v zamejstvu, Ivanka Hergold. S kratko in kleno besedo je označila pesnika za človeka, "ki je prevzet od sveta". Ivan Tavčar namreč piše večinoma kontemplativne, religiozne pesmi, take, kakršne postajajo danes s pojavu gibanja "new age" in sorodnih ezoteričnih razmišljanj tudi v Sloveniji in še bolj v slovenski literaturi

zelo modne, ne pa zato tudi prepričljive.

Pri poezijah Ivana Tavčarja, ki se je rodil l. 1943 v Trstu in dela kot špediter pri nekem italijanskem podjetju, gre za iskanje tega, česar ni moč odkriti, in zamolčanega, najbolj iskrenega človekovega notranjega sveta. Odtod naslov *Ta mala zemška večnost*, saj pesnik skuša najti Boga skozi svojo poezijo, ki je iskrena, nenapihnjena in predvsem dobra. Brez oklevanja sem se odločil za pridevnik *dobra*, ker gre pri Tavčarju za poetičen svet, kateremu se je zapisal že pred leti, ko je začel pisati prve verze.

Težko je pisati o poezijah, še težje je poezijo razlagati, ker vedno nekaj razlagaš, se pravi, da že delaš pesniku krivico. Pri Ivanu Tavčarju gre za pesmi, v katerih se pesnik ne boji uporabe preprostih besed in še bolj preproste rime, vsebina pa odkriva božje in svete stvari v človeku, v vsakem izmed nas. Nekateri morda rečemo temu Bog, božje, drugi drugače, gre pa seveda za isto stvar.

Pesmi Ivana Tavčarja so za tihe popoldneve, za večere, ko je besed dovolj in bi se radi sami in v tišini s pesnikom sprehodili po naših notranjih poteh. Ali, kot lepo pravi pesnik v nežni poeziji z naslovom *Samota*: "Vse lahko deliš / s sobratom: / žalost, srečo / in nesrečo, / vero, upanje, / ljubezen, / bol, trpljenje / in norenje. / Vse lahko / se razdeli. / Le samota / ni deljiva - / tiha, skromna, / sramežljiva, / jo lahko / le sam obhajaš."

Priporočam, berite!

NEMŠKA UNIVERZA IN DANASJNI TRENUTEK (3)

JOŠT ŽABKAR

V ostalem je pa Heidegger zanimiv tudi kot življenjski fenomen. Kot sin cerkovnika začne in dolgo nadaljuje po katoliški poti. Gotovo se sreča s kakšnim nemško-nacionalno navdihnjnim duhovnikom. Pozneje ne simpatizira z liberalci, ampak z nemškimi nacionalnimi liberalci in se hkrati oddalji od vere ali pa vsaj od prakticiranja. Pozneje se vpiše v nacistično stranko. Nekateri filozofi pač nimajo posebno veliko sreče s politikom, saj danes vemo, da bi

uresničitev Platonove politične filozofije pomenila strahovito diktaturo in planifikacijo vsakdanjega življenja do najmanjših posameznosti.

Filozofija, ki je antitetično nasprotna Heideggerjevi filozofiji in katere izvor je iskati v Ameriki, je pa po mojem mnenju najbolj zanimiva na političnem polju. Tu gre za utemeljitev politične pravičnosti, svobode in demokracije, politične socialnosti. In to so resnični problemi sožitja in vladanja.

Na nemški univerzi je imela v zadnjih stoletjih velik vpliv teološka fakulteta, pa naj si bo katoliška ali evangeličanska. In ni imela samo vpliva, ampak tudi ugled. Martin Luther končno ne prihaja samo iz samostana avguštincev, ampak tudi iz univerze. V starih časih je med katoliškimi in evangeličanskimi teologi zijalo brezno. In brezno je zijalo pogosto tudi med verniki katoliške in evangeličanske veroizpovedi. Vse to je bodisi v praksi znanstvenega raziskovanja kot tudi na terenu praktičnega življenja v veliki

meri premosteno. Pogosto se evangeličanskemu župniku ravno tako prazni cerkev kot katoliškemu. In če pogledamo dolge serije komentarjev Svetega pisma, zraven pa še imena avtorjev, potem kaj lahko opazimo, da en evangelijski komentator profesor na evangeličanski teološki fakulteti, drugi evangelijski pa v isti zbirki profesor na katoliški teološki fakulteti. Ne gre več za to, kdo ima prav, ampak za to, kaj je pisec tega ali onega dela Sv. pisma povedal oziroma nameraval povedati.

In pluralizem vlada tudi na polju literarnih in zgodovinskih predmetov. V literarnih predmetih se interpretira po pozitivistični, zgodovinski, fenomenološki, eksistencialni, morfološki, sociološki, statistični in strukturalistični metodi. Zgodovino delijo zgodovinarji na tri velika področja: zgodovino idej in politike, socialno-strukturalno zgodovino, historično-kulturno znanost. Tako razvejanost in pluralizem dobimo v vsakem predmetu.

DALJE

7

ČETRTEK
10. APRILA
1997

STALIŠČE SSO O SKUPNEM PREDSTAVNIŠTVU IN DELITVI POMOČI

Idejo skupnega predstavnika moramo uresničiti čimprej, če se hočemo dokopati do enotnih stališč glede zaščitnega zakona in če hočemo omejiti negativne posledice idejopolitične razcepljenosti v manjšini sami, ki nikakor ne deluje v prid njeni politični teži ne v Rimu ne v Ljubljani.

Do teh zaključkov je prišel izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij na zadnji seji, na kateri je obravnaval težak položaj manjšine in nekatere probleme, ki so v zvezi z našimi javnimi pobudami, začeti s reševanjem Primorskega dnevnika. Ustanovitev zadruga sama po sebi nikakor ni dovolj, treba je tudi dobiti člane zanjo, da dobimo nekaj sredstev, ampak še posebej za to, da potrdimo njen značaj, ki mora odsevati pluralizem naše manjšinske družbe. Edino tako lahko pričakujemo nov veter na našem dnevniku. Zato je treba odpraviti načelno zadržanost na eni strani in pragmatične pomisleke na drugi. Eni ne zaupajo, da bi se na Primorskem dnevniku lahko kaj spremenilo, na drugem bregu pa ne manjkajo tisti, ki nočejo vstopiti v zadrugo, ker so preveč zamerili dosežanju vodstvu. Slednje bi vendarle veljalo opozoriti, da so pri stvari bili zraven, ko se je še splašalo, pa naj zdaj poskusijo pristopiti, ko gre samo za dobro vse manjšine. SSO vsekakor meni, da so potrebne odmevnejše pobude za pridobivanje novih članov zadruga Primorskega dnevnika.

Izvršni odbor SSO pa je obravnaval tudi problem, ki

se tiče delitve pomoči iz Slovenije. Ljubljana že nekaj let načelno pošilja polovico manjšini namenjenih sredstev Svetu slovenskih organizacij, polovico pa SKGZ-ju, ki je do leta 1991 dobival vse, nekaj sredstev pa je pristojni urad za Slovence po svetu delil samostojno. Do nedavnega ta ključ ni nikogar motil, v zadnjih tednih pa so se pojavile govornice, češ da je taka delitev krivična, da je posledica desničarskega revanšizma in da ne odgovarja potrebam. Ti glasovi in zapisi v tisku prihajajo iz različnih krogov in glasil, kar potrjuje sum, da gre za vodeno akcijo, katere namen je pripraviti slovensko vlado do drugačnih meril delitve. Svet slovenskih organizacij take govornice in njih utemeljitve odločno zavrača, kot izraz logike prejšnjih časov, ko je pomoč odtekala tiho in s pristankom vse leve, samo na eno stran, ki je z njo razpolagala po mili volji, ne da bi komu polagala račune. Kakršnakoli sprememba, ki bi temeljila na potrebah, nastalih v preteklosti, bi ne bila samo anahronistična, pač pa bi pomenila nove krivice in novo diferenciacijo, ki je danes ne more več nihče zagovarjati. Poleg tega bi to bila kazna za dobro upravljanje sredstev, ki smo jih dobili v letih po nastopu demokracije v Sloveniji. Izvršni odbor SSO odločno zavrača spreminjanje kriterijev podeljevanja pomoči iz Slovenije in bo svoja stališča in razloge utemeljil na vseh možnih forumih in pristojnih mestih v matici in zamejstvu.

PODELITEV ŠTIPENDIJ IN PODPOR SDD

V petek, 4. aprila, so na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu že desetič podelili štípendije in podpore iz sklada Mihaela Flajbana.

Letošnji prejemniki Flajbanovih štípendij in podpor (Foto Kroma)

Kot je povedal predsednik ocenjevalne komisije inž. Franko Piščanc, upoštevajo organizatorji pri izbiranju nagradencev družinsko stanje, pridnost in delavnost kandidata ter njegovo angažiranost v okviru slovenske manjšine v Italiji na športnem, kulturnem in družbenem področju. Na podlagi tega je štípendijo v višini dveh milijonov

lir prvič prejela Sidonija Radetič, ponovno pa sta jo prejeli Metka Kodrič in Vesna Cescutti. Podpore v višini enega milijona lir so prejeli Štefan Tommasi, Alenka Hrvatina, Samuela Bandi, Magdalena Pahor, Erik Sardoč in David Jelerčič. Prejemnikom sta nagrade podelila inž. Piščanc in predsednik SDD inž. Aljoša Vesel.

NASPROTOVANJE ZDRUŽITVI "SLOMŠKA" S "PREŠERNOM"

Sočasno z obiskom italijanskega ministra za šolstvo Luigija Berlinguerja je tržaški šolski skrbnik Vito Campo predstavil zastopnikom šolskih sindikatov načrt racionalizacije šolskih struktur za šolsko leto 1997/98. Med predlogi, ki jih vsebuje ta načrt, je tudi ta, ki predvideva priključitev pedagoškega liceja Anton Martin Slomšek znanstvenemu liceju France Prešeren.

Ta predlog je seveda izrazil negativno reakcijo najprej predstavnikov prizadete šole, ki so se v ponedeljek, 7. aprila, sestali na izredni odprti seji zavodskega sveta, v torek, 8. aprila, pa je vsa šola šla na tržaško šolsko skrbništvo, kjer so njeni predstavniki izročili spomenico o razlogih, zaradi katerih ne pride v poštev nobena oblika "racionalizacije". Profesorji pedagoškega liceja pa so na svoje kolege, ki poučujejo na

drugih slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu, naslovili poziv, naj bodo z njimi solidarni, saj se tisto, kar danes doživlja licej Slomšek, lahko jutri zgodi kake drugi slovenski šoli. Kot piše v sporočilu, naj bi se italijanska država "odločila, da pod pretvezo varčevanja uniči slovenske šole", in še, da "to, kar nameravajo storiti zdaj, je začetek verižne reakcije, ki naj bi dokončno pokopala slovensko manjšino."

Tudi tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole v izjavi za tisk izraža svojo zaskrbljenost zaradi predloga o priključitvi Slomška Prešernu. "Slutimo," piše nadalje v izjavi, "da se za besedo racionalizacija skriva le varčevanje oziroma obubožanje šibkih šol na račun močnejših... Nesprejemljivo je, da nas kot italijanske državljane izsiljujejo z varčevanjem, potem ko na naši koži varčujejo že desetletja... Še bolj nespre-

jemljivo je, da nas izsiljujejo s številkami, in sicer, da so naše šole številčno šibke, potem ko že desetletja izgublamo potencialne pripadnike slovenske narodnostne skupnosti ne samo zaradi demografskega padca, marveč predvsem zaradi močnih raznarodovalnih pritiskov, ki jim manjšina ni kos."

Zato tržaško tajništvo SSS nasprotuje priključitvi pedagoškega liceja znanstvenemu, ker je med drugim to za našo manjšinsko šolo lahko usodno, "še posebno, ker gre za licej, v katerega se vpisujejo bodoči učni kadri." SSS izraža solidarnost ravnatelju, šolskemu osebju in dijakom pedagoškega liceja A.M. Slomšek ter podpira vse akcije za ohranitev samostojnosti. Obenem poziva vse slovenske šolnike, naj povzdignejo pravočasno svoj glas.

PRIMORSKA POJE

PET PRIMORSKIH ZBOROV PRI SV. IVANU

Uspešen prvi svetoivanski koncert Primorska poje

Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu je v nedeljo, 6. aprila, prvič gostil koncert v okviru zborovske revije Primorska poje 97.

Svetoivanski koncert - 16. v okviru letošnje revije - sta priredila Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta in Marijin dom. Razen Dornberškega okteta, ki je svoj nastop odpovedal, so se pred občinstvom zvrstili Moški cerkveni pevski zbor iz Zagorja pri Pivki pod vodstvom Slavka Hrasta, Slovenski lovski pevski zbor Doberdob pod vodstvom Janka Simonete, Moški zbor Franc Zgonik iz Branika pod vodstvom Gvida Filipčiča, Župnijski mešani pevski zbor Don Luxa z Bertokov pod vodstvom Marka Kocjančiča in Komorni mešani zbor iz Postojne pod vodstvom Iva Jelerčiča.

Dajati strokovne ocene za nastope posameznih zborov na taki reviji, kot je Primorska poje, ni kdovekako bistveno. Na koncertih lahko prisluhneš tako nadpovprečnim kakor tudi ne preveč uspešnim nastopom, sploh pa to ni nikakršna tekmovalna revija: Primorska poje je predvsem priložnost za srečanje ter spletnost in utrjevanje vezi med zbori, zborovodji in pevci s te in one strani meje, ki ločuje Primorsko. Pa vendar je treba reči, da poslušalci niso odšli razočarani iz Marijinega doma. Nastopajoči zbori so vsi pokazali sproščenost in dobro pripravljenost, pa čeprav so nekateri izstopali. Tu gre omeniti zlasti nastop moškega cerkvenega zbora iz Za-

gorja in komornega mešanega zbora iz Postojne, pa tudi nastop zbora Don Luxa z Bertokov. Zanimivo je, da sestavljajo oba cerkvena zbora skoraj izključno mladi pevci in pevke. Postojnski komorni zbor je na svetoivanskem koncertu tudi prejel priznanje za udeležbo na tekmovalju radijskih posnetkov revije Primorska poje 96. Zbor je med drugim izvedel pesem Tiha misel skladatelja Štefana Maurija in prejel tudi pozitivno oceno in priznanje s strani skladatelja samega, ki je bil prisoten v dvorani.

Skratka, lahko rečemo, da je bil prvi svetoivanski koncert Primorska poje - ki sta ga povezovala Neva Zaghet in Marko Kandut - uspešen, k temu uspehu pa je gotovo prispevala tudi gostitev z domačimi dobrotami in kapljico, za katero so poskrbeli požrtvovalni Svetoivančani in člani odbora ZCPZ.

IŽ

MLADINSKA DEJAVNOST

SREČANJA V SKK SE NADALJUJEJO

BREDA SUSIČ

V Slovenskem kulturnem klubu se tudi spomladi nadaljujejo srečanja, posvečena mladini.

Marca meseca so se zvrstila štiri srečanja z zelo različno tematiko. Maturantka Martina Šolc je predstavila svojo izkušnjo enoletnega šolanja na Islandiji s programom Intercultura; psiholog Pavle Kogej je navdušil številne poslušalce, ko je govoril o razlikah med fanti in dekleti in o tem, kaj ene privlači pri drugih; prof. Martina Kafol je predavala o ruski miselnosti; pred velikonočnimi prazniki pa je dr. Drago Štoka govoril o slovenskem svetniškem kandidatu Frideriku Baragi in prikazal dokumentarni film o njem.

Po enotedenskem velikonočnem premoru so klubovci na prvem aprilskem sestanku spoznali čudesa cesarske Kitajske, ki jih je na svojem potovanju na filmski trak posnel inž. Pino Rudež.

Naslednja dva tedna pa se bodo lotili najprej zgodovinske, potem pa še lite-

rarne teme. 12. aprila bo namreč na vrsti četrto srečanje, posvečeno odkrivanju ruskega sveta. Zgodovinar prof. Jože Pirjevec bo predaval na temo *Ruska politična misel od Petra Velikega do Jelcina*. Predavanje bo gotovo zanimivo ne samo za višješolce, ki hočejo razširiti svojo splošno kulturo, pač pa tudi za univerzitetne študente, ki se zanimajo za zgodovino in za politične vede.

Teden kasneje, t.j. 19. aprila, pa bo gost SKK domači pisatelj Marko Sosič, po poklicu gledališki režiser, ki je pred kratkim pri založbi Mladina izdal kratki roman *Balerina, balerina*. Predstavila ga bo mlada profesorica in publicistka Neva Zaghet. Sledil bo pogovor z avtorjem, ko bodo mladi imeli priložnost, da avtorju zastavijo tudi kako vprašanje o njegovem delu in izkušnjah na pisateljskem, pa tudi na gledališkem področju.

SEJA ODBORA GLASBENE MATICE

V ponedeljek, 7. aprila, se je sestel na svoji redni mesečni seji upravni odbor Glasbene matice.

Obravnaval je nedavni obisk italijanskega šolskega ministra Berlinguerja, problematiko šolskih prostorov, program nastopov in delovanja GM ter pobud s tem v zvezi, okrepitev umetniškega sveta in finančno vprašanje. Poudariti velja,

da letos kar štirje gojenci GM polagajo diplomske izpite na tržaškem konservatoriju.

MANIFESTACIJA DAN EVROŠOLE

V soboto, 12. aprila, bo za učence in dijake zamejskih šol DAN EVROŠOLE. Udeležili se je bodo učenci slovenskih srednjih šol iz Trsta in Gorice in učenci 5. razredov osnovnih šol. Poleg teh bodo prisotni še predstavniki iz špe-trskega dvojezičnega šolskega centra v Beniciji.

Skupno pričakujejo privedelji kakih 800 udeležencev. Tržaška skupina bo prišla v Gorico z vlakom; s postaje bo nato šel sprevod po Korzu do Kulturnega centra Lojze Bratuž. Sredi Korza se bodo tržaškimi vrstnikom pridružili še goriški učenci. Po krajši uvodni slovesnosti v Kulturnem centru se bodo udeleženci manifestacije porazdelili v delovne skupine. Predstavitve teh dejavnosti bo v telovadnici ob centru med 14. in 16. uro.

STANKU JANEŽIČU PODELILI NAGRADO VSTAJENJE

IVAN ŽERJAL

V Peterlinovi dvorani Društva slovenskih izobražencev v Trstu so v ponedeljek, 7. aprila, slovesno podelili 34. literarno nagrado Vstajenje duhovniku, teologu in pesniku dr. Stanku Janežiču.

Dr. Janežiču je nagrado izročil predstavnik Zadrzne kraške banke prof. Robert Petaros, ki je ob tej priložnosti poudaril občutljivost tega bančnega zavoda za dogajanje na kulturnem področju.

Dr. Stanko Janežič, ki se ga na Tržaškem mnogi dobro spominjajo, saj je do leta 1970 služboval v raznih tržaških slovenskih župnijah, je nagrado prejel za svojo pesniško zbirko *Večerno žarenje*, ki je izšla lani pri Slomškovi založbi v Mariboru. Kot

Prof. Robert Petaros izročila v imenu Zadrzne kraške banke nagrado Vstajenje dr. Stanku Janežiču (Foto Kroma)

je na ponedeljkovi podelitvi povedal predsednik ocenjevalne komisije prof. Martin Jevnikar, se je komisija za to odločila po temeljiti presoji in prebiranju 18 knjig, ki so jih v preteklem letu napisali in izdali zamejski in zdovski pesniki, pisatelji in znanstveniki.

Zbirka *Večerno žarenje* (letos je Janežič že izdal novo zbirko pesmi v prozi z naslovom *Praznik življenja*) vsebuje 65 pesmi, ki so razdeljene v šest razdelkov (*Zveste stopinje*, *Nočne pesmi*, *Zeleni grobovi*, *Domačija*, *Poslavljanje in Na romarski poti*), v katerih avtor opisuje,

kako so ga zgodovinske razmere "vrgle v svet, da je postal popotnik sveta, vendar pa se je vrnil, ker ga je prikalala rojstna hiša." Razdelek z naslovom *Zeleni grobovi* je posvečen tragediji v Kočevskem rogu in na Teharjah ob koncu druge svetovne vojne; v njem pesnik prosi Boga, naj izbriše to krivdo, brate mučence pa, naj odpustijo vsem in podajo roko novim rodovom. Dalje Janežič opeva rojstni kraj in Slovenske gorice ter navade, praznike in ljudi. "V Janežičevi zbirki," je še pisano v utemeljitvi, "je narava v vseh letnih časih lepa in privlačna, čuti jo, z njo živi, v njej uživa nepopisne lepote barv, cvetlic, trav, gozdov, potočkov in dobrih ljudi. V zbirki je zelo odprt in skuša vse razumeti in vse odpustiti."

O Janežičevem opusu in pesniškem svetu je spregovoril časnikar tednika *Družina* Jože Zadavec, ki se je nato skupaj s številnim občinstvom, ki je napolnilo Peterlinovo dvorano, pogovarjal z nagrajencem o najrazličnejših temah, še zlasti o ekumenizmu in današnjem padcu tradicionalnih vrednot.

OBVESTILA

POČITNIŠKI DOM za starejše in invalide odpiramo v Ankaranu, ob morju v zelenem parku, zdravniška oskrba zagotovljena. Telefonirati na št. 00386-66-281848 po 20. uri.

SSG. Aleksej Abruzov - Staromodna komedija v režiji Marka Sosiča. Kulturni dom, petek, 11. t.m., ob 20.30. Abonma red F.

Matjaž Kmecl - Polnočno kričanje (Levstikovo zmerjanje slovenskih veljakov) v izvedbi Toneta Gogale. Režija Mile Korun. Kulturni dom, nedelja, 13. t.m., ob 16. uri. Predstava na izbiro za abonma odrezek št. 8.

SSG-PDG. William Shakespeare - Kralj Rihard Tretji. Režija Mile Korun. Kulturni dom, torek, 15. t.m., ob 16. uri abonma red H, sredo, 16. t.m., ob 20.30 abonma red D, četrtek, 17. t.m., ob 20.30 abonma red E, petek, 18. t.m., ob 20.30 abonma red A, sobota, 19. t.m., ob 20.30 abonma red B, nedelja, 20. t.m., ob 19. uri abonma red C.

V ŽUPNIJSKI dvorani v Nabrežini se nadaljuje 18. velikončna razstava. Med 300 pirhi so najizrazitejši iz srednje šole s Proseka in Nabrežine. Čudoviti so izdelki iz Poljske, iz Rusije, Indije... in seveda izdelki naših priznanih slikarjev. Posebna zanimivost je delo škedenjskega etnografskega muzeja krušarice. Razstava je odprta vsak dan od 16. do 19. ure razen v sredah in četrkih. Zaključek bo 13. aprila.

MARIJINA DRUŽBA Marije milostljive, Trst, ul. Risorta 3, vabi žene in dekleta na duhovno obnovo, ki bo v Marijinem domu od srede, 9., do nedelje, 13. aprila. Vodil bo minorit pater Ernest Benko, nekdanji misijonar v Zambiji.

Začetek v sredo, 9. aprila, ob 17. uri. Četrtek, petek in sobota ob 8. uri sv. maša s premišljevanjem. Popoldne ob 17. uri pa govor in evharistični blagoslov. Nedelja, 13. aprila, ob 8. uri pri Novem sv. Antonu sv. maša z govorom. Popoldne ob 17. uri sklepno razmišljanje in evharistična pobožnost v Marijinem domu. Vabljeni vse žene in dekleta.

PD MAČKOLJE vabi v nedeljo, 13. aprila 1997, ob 17. uri, v dvorano Srenjske hiše v Mačkoljah na ogled komedije v štirih dejanjih Marcela Franck *Sreča na kredit* v izvedbi dramske skupine PD *Štandrež*. Režija Emil Aberšek. Lepo vabljeni!

RAZSTAVA MAGAJNOVIH fotografij o Ricmanjih je v Baragovem domu (Ricmanje). Urnik: vsak delavnik od 9. do 12. ure.

KLUB PRIJATELJSTVA prireja v sredo, 16. aprila, ob 17.30 v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3 v Trstu, koncert mlade violinistke **Raffaella Petronio**. Na klavir jo bo spremljala prof. Beatrice Zonta. Vstop prost. Toplo vabljeni!

V MARIJINEM domu pri Sv. Ivanu bo v petek, 18. aprila, ob 18. uri dobrodelni koncert za *Sklad Mitja Čuk*. Toplo vabljeni!

V MARIJINEM domu pri Sv. Ivanu bo v nedeljo, 20. aprila, ob 17. uri nastop dramske skupine PD *Štandrež* z veseloigro *Sreča na kredit*. Toplo vabljeni!

SLOVENSKO DOBRODELNO društvo vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v prvem sklicanju v sredo, 23. aprila t.l., ob 18. uri in v drugem sklicanju v četrtek, 24. aprila t.l., ob 18. uri na sedežu v Trstu, ul. Mazzini 46, 1. nadstropje.

V TRŽAŠKI KNJIGARNI

PREDSTAVITEV NOVE PESNIŠKE ZBRIRKE JURIJA PALJKA

Tudi tržaški ljubitelji poezije so se lahko seznanili z novo pesniško zbirko Jurija Paljka *Nedorečenemu*.

Zbirko so predstavili v sredo, 2. aprila, v Tržaški knjigarni v Trstu, o njej pa je po krajšem uvodu ravnatelja knjigarne Igorja Starca spregovoril tajnik Goriške Mohorjeve družbe, ki je zbirko izdala, Marko Tavčar. Le-ta je dejal, da zbirka ni izziv le za pesnika, ampak tudi za založbo. Sprejetje tega izziva je bilo za Goriško Mohorjevo družbo uspešno. Glede pesmi, ki so prisotne v tej Paljkovi zbirki, je Tavčar dejal, da je tisto nedorečeno, ki je dalo naslov knjigi, lahko tudi zelo jasn pojem, izziv, ki je v vsakem izmed nas. Jurij Paljk je pri pisanju svojih pesmi skop z besedami.

Velik pomen ima pri njem tišina, ki je izziv besede. Paljk išče prvinsko in tehtnost besed, strniti skuša misli na najnižji možni imenovalec pomena besed. Tišina je torej njiva, na katero Paljk seje svoje misli.

Prisotna sta bila tudi oblikovalec knjige Igor Devetak (brat Danijel je poskrbel za prelom) in David Faganel, avtor olj, katerih fotografije krasijo Paljkovo zbirko. Knjiga, je še poudaril Marko Tavčar, je lepa tudi po zunanji

obliki. Ima obliko kvadrata, ki ponazarja urejenost, trdnost in vsidranost v neke oblike trajanja. O oljih Davida Faganela pa je spregovoril sam Jurij Paljk. Izbor poezij iz zbirke *Nedorečenemu* sta prebrala recitatorja Barbara Rustja in Livij Valenčič.

Predstavitev nove zbirke Jurija Paljka v Tržaški knjigarni se je udeležilo lepo število tržaških prijateljev poezije, še zlasti Paljkove poezije, ter drugih književnikov in literarnih kritikov. Ni jih bilo sicer toliko, kot na goriški predstaviti (a tudi ob tisti priložnosti je bilo precej Tržačanov), vendar je to dokaz, da je bil izid nove Paljkove zbirke literarni dogodek v zamejstvu, mimo katerega ni mogoče iti.

VEČER V MAČKOLJAH

SLOVENSKA ISTRAS "PLANINSKE" PERSPEKTIVE

NIKO TUL

Ostanki gradov in kaštelirjev, stara vaška jedra, prepletanje svetlega apnenca in temnega fliša. To so glavni elementi, ki spremljajo planinske zanesenjake, pa tudi zvedave nedeljske izletnike, ki stopijo na "Planinsko pot gradov".

Enkratni krožni pešpoti, ki se vije od Hrastovelj do Sacerba med robom Malega Krasa in dolino reke Rižane, je Prosvetno društvo Mačkolje posvetilo večer besede in slike. Prisotne, ki so v soboto, 5. aprila, napolnili dvorano mačkoljanske "Stare šole", je na to zanimivo pot popeljal Branko Bratuž - Ježek, član Obalnega planinskega društva iz Kopra in dolgoletni planinski fotograf. Mojstrsko slikani diapozitivi in kopicca zanimivosti, ki jih je nakazal predavatelj, so pričarali vtise iz pokrajine, ki nam je sicer zemljepisno blizu, a v glavnem zelo malo poznana. Pot gradov nudi vsem tistim, ki jo prehodijo, tako planinsko-izletniške užitke kot tudi vpogled v zgodovinsko bogastvo kulturne dedi-

ščine slovensko-istrskih vasi in v naravo, v kateri se prepletajo prvine Primorja in gorskega sveta. Iz prikazanih diapozitivov pa izhaja tudi boleča ugotovitev o propadu majhnih vasi, v katerih samevajo in se rušijo domačije in gospodarska poslopja, pravi biseri kmečke arhitekture prejšnjih stoletij. Prijeten večer je dopolnila še predstavitev planinskega vodnika Slovenska Istra, Čičarija, Brkini in Kras, ki je pred kratkim izšel pri Planinski založbi Slovenije. O vodniku je prisotnim spregovoril Karlo Kocijančič, dolgoletni predsednik Obalnega planinskega društva. Publikacija je sad triletnega dela, pri katerem sta imela poglavito vlogo prav gosta večera ob pomoči številnih sodelavcev.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA VIRGIL ŠČEK

ob izidu knjige *Robija Sturmana o slovenskih društvih in časopisih v Trstu v letih 1848-90* vabi v torek, 15. aprila, ob 19. uri na svoj sedež v ul. Gallina 5 v Trstu,

NA OKROGLO MIZO

PRVI VZPON MODERNEGA SLOVENSKEGA NARODNEGA GIBANJA V TRSTU

Sodelovali bodo zgodovinarja prof. Jože Pirjavec in prof. Samo Pahor ter avtor študije dr. Robi Sturman.

ŽUPNIJA SV. JERNEJA - OPČINE IN SLOVENSKA PROSVETA - TRST

organizirata

DOBRODELNI KONCERT

z nastopom priznanega tria *Barocco forte* iz Ljubljane. Nastopili bodo operna pevka Olga Gracelj, trobentar Stanko Arnold in orglar ter čembalist Maks Strmčnik. Toplo vabljeni!

Nedelja, 13. aprila 1997, ob 20. uri v openski cerkvi.

UTRINKI

ŠE ENKRAT: ŽIVALCA - BOŽJA STVARCA!

Vedno več je oddaj o živalih. Posebne organizacije se mučijo, da bi ljudem dopovedale lepoto, važnost in korist vseh živali. Ko sem prišel v nedeljo zjutraj v cerkev, je preletaval z lestence na lestene črn kos. "No, pojdi ven, sedaj bo maša!" Ustavil se je na najbližjem lestencu in ostal priden celo mašo. "Sedaj bo druga maša, italijanska. Sedaj boš še manj razumel!" Preletel je zopet en lestenec ter se ustavljal kot prej. Seveda otroci so ga vedno opazovali, še zlasti ko se je spustil na "obhajilno mizo" in pazljivo "poslušal oznanila". Tedaj sem rekel: "Veste, to ni navaden kos! Ta je moj prijatelj, ki pride tudi v kuhinjo!" Na vrhu je "gospodovala" velika želva, ki so mi jo prinesli z Nanosa. Otrokom se je pustila požgečati pod tačko. Po zimskem dolgem spanju je prilezla na zgornji vrt in čakala, da se prikaže na oknu. Priklanjala se mi je in "pozdravljala" novo pomlad! - (B+B)

SCGV E. KOMEL /GODALNI KVARTET GM, S. GADŽIJEV, R. STANIČ

KULT. CENTER BRATUŽ / GOART ONLINE

V MREŽI SEDANJOSTI

SAŠA QUINZI

V soboto, 5. aprila, so v foyeju Kulturnega centra Lojze Bratuž odprli razstavo *GoArt online*. Pobudo si je zamislilo kulturno društvo *Graphiti*, ki je tudi navezalo stike s toskansko občino Greve in Chianti, kamor se bo razstava selila v poletnih mesecih. V Gorici, kot že rečeno, je svoje sodelovanje ponudil odbor centra Bratuž, izbira dneva in ure pa se je skladala s sezonskim koncertom SCGV E. Komel, ki je tako sklenil večer.

Na razstavi se predstavlja osem umetnikov, nekateri od teh so nam že znani z razstav v prostorih galerije Ars na Travniku ali s priložnostne razstave ob otvoritvi prenovljene doma. Že bežen pregled nam pokaže, da dela odgovarjajo različnim okusom in so si med seboj različna tako po tehniki kot po poetiki: z "novimi obzori" se predstavlja Patrizia Devidè, ekološka tematika izstopa v lepenkah Nicolette Leghissa, umirjena lirčnost v grafikah in litografijah Zore Koren Škrek, ostrina na platnih Fabia Smotlaka; grafike predstavlja tudi designer Fabio Smotlak, stenske skulpture "sončni prostor" Franco Milani, v tehnološki svet nas popeljejo digitalne slike Davida Paula Redferna. Prvič se v Gorici predstavlja Bona Baraldi, Florentinka, sicer doma iz Greve in Chianti: v svojih akvarelih poustvarja toskansko pokrajino z mehko, senzualno črto in favuističnimi barvami.

Skupni imenovalec različnih umetnikov in obenem ključni pomen te razstave predstavlja uporaba računalnikov. "Tehnološka duša" in predsednik združenja *Graphiti* Paul David Redfern je namreč poskrbel, da so bila razstavljena dela digitalizirana in posneta na CD ploščo - žal samo za Machintosh - ki bo s še drugimi vsebinami šla v prodajo z vsedržno revijo *Appliware*. Materialni stroški za digitalni katalog so neprimerljivo nižji v primerjavi s papirnatim, umetnikom pa so odprta nova pota za prodor v širsi svet, saj slike lahko krožijo na tak način tudi po Internetu.

Kot je praviloma podčrtal Redfern, ta pobuda ne predstavlja prihodnosti, temveč le sedanost. Vsi pa vemo, koliko napora terja danes ostati v koraku s časom.

Razstava bo na ogled do 20. aprila vsak dan, razen ob praznikih, od 17. do 19. ure.

"PRAV LUŠNA JE VIGRED"

Tudi letos, kot že vrsto let, se je osnovna šola Josip Abram predstavila s skrbno pripravljeno osrednjo prireditvijo v sredo, 26. marca. Učitelji, ki so strokovno izbrali besedila, so upoštevali zrelostno stopnjo učencev in predvsem omogočili, da so prav vsi stopili na oder z deklamacijo, pesmijo, plesom ali igranjem instrumenta. Ponovno so dokazali, da otroke vodijo s profesionalno roko, z občutkom za lepoto, humor, plesni gib in domiselno garderobo. Zlasti je presenečala spontanost otrok na odru in lepa izgovarjava slovenske besede.

Ob vsej poplavi komercialnih dobrin, v katere vsi pomalem tonemo, zlasti pa otroci, je ta predstava dokaz, da pristen slovenski duh še živi, če ga znajo oživeti pravi pedagogi.

Pa še ugotovitev: zelo je koristno in spodbujajoče, da pri takih in podobnih šolskih pobudah sodelujejo tudi starši. Ob koncu še zahvala rajonskemu svetu Pevma-Štmaver-Oslavje in Kulturnemu centru Lojze Bratuž. - MF

BILI SMO NA GORENJSKEM

Kot vsako leto, je naša far-na skupnost pri sv. Ivanu v Gorici na velikonočni ponedeljek romala k Materi Božji v Ljubno na Gorenjskem. Že dolga leta je v navadi to romanje zlasti za starejše ljudi, ki sami nimajo prevoznih sredstev, a so potrebni vča-

sih tudi sprememb in razvedrila. Ko v bivši Jugoslaviji romanja niso bila zaželena, smo obiskovali svetišča v Italiji; ko je zdaj tak strupeni veter popustil, radi gremo med naše ljudi, na naša božja pota.

Lepo je bilo tudi letos. Bog nam je dal lepo vreme, čeprav smo čutili tudi vplive sneženih vrhov. V Ljubnem smo imeli sv. mašo, g. župnik je pomagal voditelju, ker ga boli noga, in nam tudi razložil vse o zgodovini te božje poti. Na kosilo smo šli v Radovljico, kjer so nas lepo postregli.

Popoldne smo šli k Mariji Pomagaj na Brezje, da bi videli tudi nov kip papeža Janeza Pavla II., ki so ga postavili v spomin na njegov obisk na Brezjah in v Sloveniji. Po sv. maši ob 16. uri - s številnimi romarji od vsepovsod, smo se vsi dobro razpoloženi vrnili domov z najlepšimi vtisi in veselo razpoloženi ob petju Marijinih in narodnih pesmi. - ROMAR

LITERARNI NATEČAJ KNJIŽNICE FEIGEL

Slovenska ljudska knjižnica Damir Feigel je v lanskem letu pozno jeseni razpisala literarni natečaj *Humoreska 1997*. Do določenega roka, t.j. do 1. aprila 1997, je prišlo nekaj prispevkov, do sestanka ocenjevalne komisije sredi aprila pa je še mogoče izročiti zaostale spise.

UPRAVNI ODBOR

IZVRSTEN KONCERT ŠESTIH MOJSTROV IZ TRSTA, KOPRA IN GORICE

LUISA ANTONI

V soboto, 5. t.m., je Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici ponudil zadnji večerni koncert svoje sezone. Letos je ta vsebovala kar dve različni koncertni ponudbi; popoldanska srečanja, ki so bila bolj didaktične narave, so omogočala študentom in ljubiteljem, da se neposredno soočajo z raznimi interpreti ter z različnimi repertoarnimi in instrumentalnimi izbirami. Ob teh srečanjih pa so bile v večernih urah prave koncertne točke, na katerih so se predstavili priznani koncertni mojstri, kot so npr. APZ Tone Tomsič, Trio Lorenz, Slovenski komorni zbor in orkester pod vodstvom Mirka Cudermana, Opera in balet Slovenskega narodnega gledališča z izvedbo scenjskega dela *Gorenjski slavček* Antona Foersterja.

Na zadnjem tovrstnem srečanju je gostoval Godalni kvartet Glasbena matica, s katerim sta sodelovala klarinetist Robert Stanič in pianist Sijavuš Gadžijev. Koncert, ki je kot običajno privabil številno občinstvo v veliko dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž, je začel z zanimivo skladbo Sergeja Prokofjeva. Godalni kvartet je namreč skupno z obema solistoma odigral Prokofjevo *Uverturo na hebrejske teme*, ki je nastala leta 1919. Žal je bil to edini nastop klarinetista, ki v nadaljevanju koncerta ni več igral. Po *Uverturi* je Kvartet ponudil še eno skladbo iz sovjetske tradicije našega stoletja: na vrsti je bil Godalni kvartet op. 110 št. 8 v c-molu Dmitrija Šostakoviča. V tej izvedbi je Kvartet Glasbene maticе dokazal ugledno skupinsko igro; če primerjamo ta koncert s prejšnjimi,

lahko ugotovimo, da se je kakovost skupine poboljšala.

V drugem delu koncerta je Godalni kvartet nastopil s pianistom Sijavušem Gadžijevom, doma iz bivše Sovjetske zveze. Ponudili so izvedbo Kvinteta op. 44 v Es-duru Roberta Schumanna. Naj omenimo, da je Godalni kvartet že izvajal ta kvintet z mladim tržaškim pianistom Aljošo Starcem. Na goriškem koncertu je vidno izstopal pianist Gadžijev, ki je s svojo včasih ognjevitno, včasih pesniško - izvedbo dosegel pravi kakovostni vrhunec celotnega koncerta. Ob briljantni klavirski tehniki je Gadžijev dokazal svojo izrazito muzikalnost in izreden smisel za komorno muziciranje.

Kot običajno se je občinstvo na koncu zahvalilo z dolgotrajnim ploskanjem.

"POMLAD SO NAŠE MAME..."

Tako je nosila ime prireditve, ki jo je v čast vsem mamam, ženam in očetom priredilo KD Sovodnje v nedeljo, 23. marca. Na oder polnega sovodenjskega Kulturnega doma so najprej stopili malčki otroškega zbora Rupa-Peč (pod vodstvom Tanje Kovic, na klavir je spremljala Majda Klemše) in nas s svojim pogumnim petjem vpeljali v praznik. Po pozdravnem govoru predstavnice društva je bila predstavitev razstave del mlade in obetavne domačinke Janine Cotič (govor njene prijateljice Katje Vončina). Dela prevečata barvitost in svežina mladosti, prežeta so z realnostjo in vsakdanjostjo.

Spored sta nadaljevala mladinski in otroški zbor z Vrha sv. Mihaela (vodila je Marjanka Čevdek, na klavir spremljala Sara Devetak), ki sta podala recital o mami, prepleten z ubranim petjem. Naslednja točka je vsem gledalcem pustila v srcu globoko sled: "Draga mama, - pismo, ki ne bo nikoli prišlo do tebe..." Na osnovi lastne izkušnje je Dorian Devetak podala globoko razmišljanje o liku ženske in mame. Otroški pevski zbor O. Župančič iz Štandreža nas je pod vodstvom Elde Nanut povedel v otroški razigrani svet. Razigrani so bili tudi mali člani Cicikluba, ko so s kratkimi verzmi in pesmijo izvedli svoj nastop. Končali so ga s podelitvijo daril mamam. Prijetno otroško prireditev so sklenili mladi pevci otroškega zbora A. M. Slomšek iz Bazoviče (pod vodstvom Davida Žerjela, ob klavirski spremljavi Iline Zobec), ki je zapel več veselih in znanih otroških motivov. Po pestrem kulturnem programu se je veseli živ-zav preselil v spodnje prostore Kulturnega doma, kjer je bila zakuska.

DBD

7. OBČNI ZBOR PD RUPA-PEČ

REMO DEVETAK

Z leve: Valentina Pahor, predsednik društva Ivo Kovic in Milijana Kogoj

Potekal je v petek, 4. aprila. Poročila odbornikov društva o triletnem delovanju so dokazala, da se uvršča društvo Rupa-Peč med društva z najbolj bogato dejavnostjo.

Društvo prireja vsako leto izlete na sneg, večdnevna potovanja po Italiji in romanja. Posebno skrb namenja društvu vsako leto Prazniku slovenske kulture, ki ga posveča našim slovenskim osebnostim. Skrbno pripravlja tudi priljubljeni Praznik frtalje, miklavževanje in matinovanje. Februarja 1994 je dramska skupina prejela nagrado *Mladi oder*. Junija 1995 je društvo prevzelo organizacijo 14. občinskega praznika, ko so člani društva podali v Kulturnem domu v Sovodnjih bogat kulturni spored. Mešani zbor je stalni gost na revijah Sovodenjske poje, Primorske poje, Cecilijanka. Sodeluje pri božičnih, ljudskih in cerkvenih koncertih v zamejstvu in po Sloveniji. Aprila 1994 je zbor pel v Milanu pri slovenski maši ob 25-letnici zbiranja tamkajšnjih Slovencev. Novembra 1994 so člani zbora sodelovali pri kantati Oljki. V okviru društva deluje tudi otroški zbor, ki redno nastopa na Mali Cecilijanki, Prazniku frtalje, miklavževanju in prazniku sv. Družine.

Uvodoma je na občnem zboru spregovoril predsednik Ivo Kovic. Podčrtal je pomen dobre volje pri skupnem delu. Sloga je nujen pogoj za iskranje novih smernic za naprej. Zahvalil se je mladim, ki zmehraj bolj zavestno stopajo v društvo, v njem prevzemajo odgovornosti in bogatijo skupnost z novimi idejami. Zahvalil se je še posameznikom, župniku in družinam za moralno in materialno podporo.

Podrobno poročilo je podala tajnica Valentina Pahor, blagajniško poročilo pa Milijana Kogoj. Občnemu zboru so prinesli pozdrave župan sovodenjske občine Igor Petljan, predsednik ZSKP Damijan Paulin, Nadja Kovic za PD Sabotin, Barbara Kovic za KSD Vipava s Peči, Benjamin Černič za ŠZ Soča, Loredana Cibini za krvodajalsko sekcijo iz Sovodenj, Andrej Čevdek za zbor Filej. Zdravko Klanjšček se je kot dolgoletni pevo vodja MePZ Rupa-Peč tudi zahvalil pevcem za požrtvovalnost. Po razrešnici staremu odboru so izvolili nov odbor, ki ga sestavljajo: Andrej, Damijana in Danilo Čevdek, Darjo Devetak, Milijana Kogoj, Ivo Kovic, Julijan Malič, Valentina, Mirjam in Guido Pahor, Edi Pavletič in Ivo Tomsič.

POGREBNO SLOVO OD MIRKA ŠPACAPANNA

Ogromna množica ljudi se je v sredo, 2. aprila, v Mirnu, pokojnikov rojstni vasi, poslovila od kulturnega in političnega delavca Mirka Špacapana, ki je na velikonočno jutro med procesijo umrl v Brestovici na Krasu, kjer je opravljal organistovsko službo. Ljudje so prišli od vsepovsod, saj smo poleg domačinov opazili pogrebce še iz Brestovice, v velikem številu pa iz Gorice, Podgore, Štandreža in s Tržaškega.

Pokojnika so okrog polne pripeljali v župnijsko cerkev sv. Jurija v Mirnu, kjer je bilo truplo izpostavljeno za kropljenje, pogreb z mašo pa se je pričel ob treh popoldne. Cerkev je bila nabitopolna, prišli so tudi številni pevci iz zamejstva, ki so se na koru pridružili domačim pevcem, v prezbiteriju pa je somaševanje številnih duhovnikov z obeh strani meje vodil sorodnik pokojnikove žene Angelce, ljubljanski stolni kanonik dr. Ivan Merlak. Med mašo, ki je bila zlasti s petjem velikonočno ubrana, je pel v glavnem združeni mešani zbor pevcov iz Mirna, Gorice, Podgore in Štandreža, dve pesmi pa združeni moški zbor, katerega jedro so predstavljali pevci moškega zbora Mirko Filej iz Gorice. Med bogoslužjem se je z govorom po evangeliju poslovil kanonik dr. Merlak, ob koncu maše pa še dr. Kazimir Humar, ki je poudaril Špacapanov trud kot oskrbnika goriškega katoliškega doma. Cvetko Žbogar je spregovoril v imenu slovenske župnije sv. Ivana v Gorici, govorila pa sta še dva laika, Marko Vuk v imenu župnije Miren in predstavnik župnije Brestovica.

Po končani slovesni maši se je dolg spreved pogrebcev vil na pokopališče tik ob državni meji, kjer so truplo pok. Mirka Špacapana položili poleg staršev, sestre in prerano umrlega sina Petra. Po končanih molitvah sta v slovo spregovorila še Martin Breclj v imenu Slovenske skupnosti ter Damijan Paulin v imenu Zveze slovenske katoliške prosvete in Sveta slovenskih organizacij. Eno žalostinko je zapel mešani cerkveni pevski zbor iz Štandreža, po eno pesem pa še združeni moški in mešani pevski zbor.

Na pogrebu smo srečali ljudi različnih starosti, poklicev in zanimanj, kar je bil dokaz pokojnikovih široko zastavljenih dejavnosti, ki so od ožjega poklicnega dela kot tiskarja segale še v kulturno in cerkveno petje do dela za javni blagor. Pravilno je poudaril eden od govornikov, ki je dejal, da za pokojnika v resnici velja pesnikova misel, v kateri pravi: *"Dolžan ni samó, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!"*

V.

SPLOŠNI REGULACIJSKI NAČRT ZA MESTO GORICA

Goriška občinska uprava že dalj časa pripravlja splošno varianta k občinskemu regulacijskemu načrtu, da bi se mesto tudi v urbanističnem smislu prilagodilo zahtevam novega časa.

Načrt, ki je sedaj v veljavi, ima že 25 let; nastal je v času, ko je bila še v veljavi železna zavesa, izhajal pa je tudi iz nekaterih predpostavk, ki so se z leti izkazale kot zgrešene: v mestu stalno upada število prebivalcev, razvoj industrijskih dejavnosti se je ustavil, nastale so potrebe v zvezi z univerzo ipd. Uprava je že pred časom zaupala izdelavo novega načrta arhitektu Greggottiju in sodelavcem iz Milana; kot prvo dejanje so bile nato izdelane splošne smernice, ki jih je uprava poslala rajonskim svetom, raznim združenjem (tudi Slovenskemu gospodarskemu združenju ter združenju arhitektov). Splošne smernice so tako splošne, da o njih skoraj ni mogoča debata; zato o njih ni bila izrečena kaka huda kritika. Vsem pa je jasno, da bo postal načrt zanimiv, ko bo začel obravnavati konkretna vprašanja. Ko so prišle splošne smernice v razpravo v občinski svet, se razprava ni primerno razvila pravzaprav, ker so smernice premalo poglobljene in ker ne bo do izdelave prvih načrtov nobene možnosti več za soočenje s projektanti.

Splošne smernice so naslednje:

- Potrebno je iskati sodelovanje z Novo Gorico in skupno načrtovati zlasti obmejni pas.
- Gorica mora ostati važno prometno stičišče poti, ki peljejo iz Italije v vzhodno Evropo, zato morajo dobiti pomen obmejne strukture.
- Mesto mora ohraniti svoje arhitektonske značilnosti, da bi lahko privabilo turiste.
- Ker se mesto stara in manjša, morajo temu slediti navodila za nove stanovanjske zgradbe.
- Nekateri mestni predeli morajo biti zavarovani: grad, Travniki, oba Korza, območje obeh mestnih parkov, Drevored 20. septembra, ul. Don Bosco in območje ulice Leopardi.
- Poiskati je treba najboljše ravnesje med zazidanimi površinami in ostalim teritorijem.
- Treba je ustvariti povezavo s sosednjimi občinami ter boljše uporabiti sedanjo industrijsko cono in obmejne strukture.

9.4.1992 - 9.4.1997

Ob 5. obletnici smrti naše drage mame

MARICE LUPINC

se je z ljubeznijo spominjali vsi njeni.

Praprot, 9.4.1997

- Potrebno je ohraniti značilnosti okoliških vasi in okrajev in ovrednotiti stare trge.
- Razlastitve morajo biti čim bolj omejene.
- Treba je izdelati načrt za promet in za parkirišča, tudi v sodelovanju z Novo Gorico.
- Okraji, ki so posebno zanimivi, morajo ohraniti svojo podobo.
- Ohraniti je treba zelene površine in jih po možnosti povečati; to velja predvsem za grad, Kostanjevico, grič Malega semenišča, naravni park ob Soči, Sabotin in Kalvarijo.
- Neuporabljene kasarne in bolnišnice morajo dobiti boljšo uporabo.
- Okraji, ki imajo kmečki in vinorodni značaj, morajo ohraniti to značilnost.
- Potrebne so nove površine za turistične zgradbe.
- Potrebne so nove površine za razvoj univerze.

BS

VELIKONOČNI PRAZNIKI V GORICI

Z belo nedeljo so se tradicionalno zaključili velikonočni prazniki in s tem tudi večja cerkvena praznovanja.

V Gorici je bilo za praznike tudi letos bogato poskrbljeno, saj ni manjkalo verskih slovesnosti, pa tudi živahnih nakupov in podobnih bolj zunanjih stvari. Slovesnosti velikega tedna so bile po vseh cerkvah občutene in obiskane. Za slovenske vernike se je letos mestna duhovnja začasno preselila v cerkev sv. Karla v Semeniški ulici in to zaradi obnovitvenih del v cerkvi sv. Ivana.

Posebno slovesno je bilo velikonočno vstajenje zjutraj v goriški stolnici. Tu se kot navadno vsako leto zberejo slovenski verniki iz mesta in tudi bližnje okolice in tako skupaj praznično počastijo Gospodovo vstajenje. Tudi letos je bila stolnica polna, kjer so verniki z molitvijo in pesmijo proslavili velikonočno jutro. Na koru so prepevali številni pevci iz mesta in okolice, pri orglah je bila prof. Lojzka Bratuž, dirigiral pa je prof. Stanko Jeričij.

Seveda so bile praznične tudi druge slovenske maše. Prav je, da se v mestu in po vaseh ohranjajo vsi ti lepi velikonočni obredi, kot se ohranjajo pirhi in blagoslovljene jedi. Od oljk na cvetno nedeljo vse do velikonočnega praznika je torej čas, ki je globoko in prijetno doživet tudi v naši dobi.

PREDSTAVITEV KNJIGE "SLOVENSKI PSIHIATRI"

NE LE PSIHIATRI, AMPAK TUDI KNJIŽEVNIKI

IVA KORŠIČ

FOTO BUMBACA

Z leve dr. Anton Prijatelj, dr. Janko Kostnapfel in dr. Bernard Špacapan

Lepo število poslušalcev se je v petek, 14. aprila, zbralo v razstavnem prostoru Katoliške knjigarne na Travniku in spremljalo predstavitev knjige *Slovenski psihiatri*, ki jo je uredil dr. Janko Kostnapfel. Delo je izšlo lani pri založbi Didacta iz Radovljice.

Po pozdravnih besedah prof. Vide Bitežnik je prisotne nagovoril dr. Bernard Špacapan v imenu organizatorja večera Slovenskega zdravniškega društva Trst-Gorica. Predstavil je dr. Kostnapfela, ljubljanačan s primorskimi koreninami, ki se je za svoje strokovno delo izpopolnjeval tudi v Leningradu in Londonu. Napisal je veliko strokovnih člankov, ukvarjal se je s težko problematiko samomorov, psihopatologijo ostarelih in pa bivših borcev.

Preden je predal besedo dr. Prijatelju, je dr. Špacapan povedal nekaj misli o psihiatriji na Goriškem. Čeprav je Gorica majhno mesto, je dala tej medicinski stroki precejšnje prispevke. Že l. 1910 je imela blaznice, kot imenuje bolnico za duševne bolezni tedanji primarij dr. Fran Göstl, ki je bil tudi plodovit publicist. Kazalo bi bolje osvetliti vse tiste slovenske osebnosti, ki so se na Goriškem ukvarjali s to zdravniško vedo.

O knjigi *Slovenski psihiatri* je podrobneje spregovoril dr. Anton Prijatelj, ki ga poznamo tudi kot rednega sodelavca *Primorskega slovenskega biografskega leksikona*. Na kratko je orisal zgodovinsko pot psihiatrije od antike do danes. Omenil je, kako so se spreminjali pogledi na duševne bolnike in na način zdravljenja. Najbolj temno obdobje je bilo, žal, doba krščanstva, ko so duševno bolne imeli za obsedence, v katerih so domovali zli duhovi. Zato so jih vklepali v verige in jih zapirali v ječe ali sežigali na grmadah (še l. 1798 so v pariški umobolnici odvzeli bolnikom verige). Bolniki so živeli v teh obupnih razmerah in odtod izvira izkazana podoba duševno bolnih v literaturi, v dramatikah.

Kakšen vpogled so imeli Slovenci v psihiatrijo in kdo so bili prvi psihiatri, nam razkriva knjiga dr. Kostnapfela. Izpod peresa 14 avtorjev je izšlo 16 življenjepisov slovenskih, že pokojnih psihiatrov (Karla Bleiweisa, Frana Göstla, Steva Divjaka, Frana Robide, Alfreda Šerka, Franca Gerloviča, Mihaela Kamina, Bogomira Magajne, Nika Vončina, Dušana

Berceta, Janeza Zlokarnika, Milana Miklavčiča, Jožeta Munde, Marjana Borštnarja in pa Hrvata Steva Divjaka in Srba Momčila Vitroviča, ki sta zaslužna za slovensko psihiatrijo). Zanimivo je to, da ti niso bili zgolj zdravniki, temveč tudi književniki. Pisali so lirične pesmi, dramske prevode, gledališke kritike itd. Iz tega zvevmo, kako so bili človeški ti psihiatri in kakšna etična načela so jih navdihovala. Celo nove metode zdravljenja so najprej preizkusili na lastni koži.

Knjiga vsebuje poleg življenjepisov še tri članke opisanih zdravnikov. V njej najdemo še opis razvoja treh slovenskih bolnic, v Mariboru, Begunjah in Idriji. Bogati jo 11 risb karikaturista Hinka Smrekarja.

Dr. Prijatelj je ob koncu pripomnil, da bi bilo prav, ko bi to knjigo dopolnili z opisom današnjih metod zdravljenja in pa z biografijami drugih še živčnih psihiatrov; tako bi bila podoba slovenske psihiatrije še bolj zaokrožena.

PISMO UREDNIŠTVU

ŠE NEKAJ O KNJIGI "SLOVENSKI PSIHIATRI"

Po goriški predstavitvi knjige dr. Janka Kostnapfela *Slovenski psihiatri želimo dostaviti to: čeprav v knjigi ni omenjeno, je na Goriškem deloval tudi slovenski psihiater dr. Josip Vrtovec, primarij goriške psihiatrične bolnišnice, in to celih 33 let! Bili so to težki časi, posebno med vojno in potem, ko je moral voditi bolnišnico sam in oskrbovati vse štiri moške in štiri ženske oddelke (skupno preko šeststo bolnikov), se ukvarjati s splošno medicino (kar je bilo tedaj v umobolnicah normalno) in celo z zobozdravništvom. Bila je doba, ko so se med bolnike zatekali in pomešali politični preganjanci, mnogi Judje, ranjeni partizani in domobranci. Doživel je nočni udar nemške policije, ki je aretirala vse politične osumljence in Jude; maja 1945 tudi deportacijo mnogih. Po razmejitvi je polovica bolnikov izgubila italijansko državljanstvo; postali so jugoslovanski državljanji. Za te se je potegoval, da niso bili proti svoji volji poslani preko meje. Boril se je, da je potem Jugoslavija plačevala stroške za njihovo zdravljenje. Nato je služboval še mnogo let in šel v pokoj, ravno ko je v goriško bolnišnico prišel prof. Basaglia. - D.J.*

TISOČ SLOVENCEV - TISOČ DAROV

ZA KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

V spomin na pok. Mirka Špacapana: N.N. 187.000; Maura, Marijan in Jurij Špacapan 300.000; uslužbenci tiskarne Budin v spomin na nekdanjega sodelavca 135.000 lir.

Svoj prispevek lahko nakažete na uredništvu Novega glasa ali na tekoči račun št. 31276 na Kmečki banki.

OBVESTILA

KULTURNI CENTER L. Bratuž. Razstava *GoArt online* je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, od 17. do 19. ure.

MePZ RUPA-Peč in **MoPZ M.** Filej obveščata, da bosta nastopila s koncertom cerkvenih pesmi v župnijski cerkvi v Mirnu v nedeljo, 20. aprila, ob 18. uri.

SEKCIJA MALE trgovine **SGZ Gorica** organizira v petek, 25. aprila, izlet z avtobusom v Ljubljano na ogled Blagovno-trgovskega centra **BTC** in stare Ljubljane z gradom. Ogled bo vodil vodič. Prijave in informacije na Združenju, ulica Roma 20, ali po telefonu (0481-537386).

RADIO TRST/A je pričel s predvajanjem novega niza dvanajstih oddaj, ki govore o vprašanju begunstva med prvo svetovno vojno na Goriškem. Oddajo pripravlja Vili Prinčič in nosi naziv *Pregnani*. Na sporedu bo vsak torek ob 14.30.

DAROVİ

ZA NOVI glas: v spomin na pok. Mirka Špacapana podarja N.N. 500.000 za poravnava naročnine na Novi glas za misijonarje.

ZA CERKEV sv. Ivana: v spomin na pok. Mirka Špacapana druž. Dora in Karlo Krpan 50.000 lir.

ZA CERKEV v Gabrhah: Jožica Černic 20.000 lir.

ZA CERKEV na Vrhu: Zora Devetak Malič v spomin na moža Oskarja 50.000 lir.

ZA CERKEV na Peči: namesto cvetja na grob tete Bernarde darujejo družine Valerija Kovic, P. Ožbot, P. Čevdek in R. Čevdek vsaka po 50.000 lir; Zora Cotič P. v spomin na mamo Zorko ob 100. rojstnem dnevu 50.000 lir.

ZA CERKEV v Rupih: Katja Brajnik v spomin na teto Marjeto Černic Ušaj 100.000 lir.

ZA MISIJON p. Kosa: Nada Žerjal Zaghet 15.000; N.N. 100.000 lir.

ZA LAČNE po svetu: N.N. s Peči 100.000 lir.

SCGV E. KOMEL - KONCERTNA SEZONA 1996/97

DAMJANA BRATUŽ IN SVET BELE BARTOKA

ILUSTRIRANO PREDAVANJE

Kulturni center Lojze Bratuž, komorna dvorana, sreda, 16. aprila 1997, ob 19.30

Vljudno Vas vabimo

na predstavitev nove knjige Marka Sosiča

BALERINA, BALERINA

Knjigo bo predstavil Saša Martelanc. Prisotna bosta tudi avtor in urednik založbe Marij Maver.

Katoliška knjigarna, Travniki 25, četrtek, 17. aprila 1997, ob 18. uri.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ - MLADINSKI DRAMSKI ODESK

Norma Šerment

VIDI SE, DA JE TVOJA HČI

IGRA O NAŠIH SKUPNIH PROBLEMIH

Režija **Emil Aberšek**

Premiera bo v soboto, 19. aprila, ob 20.30 v župnijski dvorani **Anton Gregorčič v Štandrežu**.

POLETNA KOLONIJA V COMEGLIANSU

Še dva tedna je čas za vpis v gorsko kolonijo v Comegliansu, ki bo trajala **od 3. do 22. julija** in se je morejo udeležiti otroci in dijaki **od 5. do 16. leta starosti**.

V goriški občini se je možno vpisati pri šolskih socialnih asistentkah oz. - še bolje - v občinskem socialnem centru (*Centro assistenti sociali*) v ul. Baiamonti in povedati, da gre za vpis v slovensko kolonijo. Vpisni obrazci so na voljo v Katoliški knjigarni na Travniku, v upravi Novega glasa na Placuti, v tajništvisih srednje šole Trinko in osnovne šole v ul. Brolo.

Otroci iz ostalih občin goriške pokrajine naj se prijavijo ali pri šolskih socialnih asistentkah ali pa kar direktno v pristojnem uradu svoje občine in naj izjavijo, da se vpišejo v slovensko kolonijo.

Podrobnejša pojasnila morete prejeti vsak dan, razen sobote in nedelje, pri prof. Krannerju (tel. štev. 0481-530924).

ŠOLSTVO V NADIŠKIH DOLINAH

V PRIČAKOVANJU NA OBLJUBLJENI BERLINGUERJEV PODPIS

ERIKJA JAZBAR

Dvojjezični šolski center v Špetru

Prejšnji teden je bil na obisku v Trstu minister za šolstvo v italijanski vladi Luigi Berlinguer. Med svojimi obveznostmi se je srečal tudi s političnimi predstavniki slovenske manjšine, in sicer s slovensko stranko SSK oz. s slovenskimi komponentami v obeh italijanskih levičarskih silah DSL in SKP ter s sogovorniki, ki predstavlja ustanove, ki so zainteresirane za ministrov in vladni poseg: Glasbena matica, Sindikat slovenske šole ter dvojezični šolski center v Špetru.

Z ministrom so se sicer zamejski družbeni delavci bolj malo pogovarjali, saj je ostal z njimi le za kratek čas, medtem ko je "operativni" del srečanja potekal z njegovim tajnikom Campionem. Ob raznih novostih ali potrdilih, ki jih je slednji obljubil ali se zanje obvezal, nas zanima predvsem stanje s šolstvom v Nadiških dolinah.

Na srečanju je bila za omenjeno ustanovo prisotna ravnateljica šolskega centra Živa Gruden, ki nam je v krajšem pogovoru povedala, da je bila z obiskom zadovoljna. Politični predstavnik Oljke je namreč potrdil besede oz. obljube, ki jih je oktobra v Trstu dal podtajnik Fassino, in sicer, da se problem parifikacije edine šolske strukture v Benečiji, v kateri je slovenščina enakopraven jezik, bliža h koncu. Za državno priznanje špeterske šole manjka le ministrov podpis, ki je vezan na izjavo videmskega šolskega skrbnika, da središče zadoščaja vsem potrebnim pogojem za to priznanje: šola mora biti odprta vsem, kar pomeni, da ne sme diskriminirati nikogar, sprejemat mora vse tiste otroke, za katere starši naredijo prošnjo; v njej mora potekati celodnevni pouk. Zaradi teh dveh vidikov naj bi bilo torej očitno, da bo šolski skrbnik težko poslal negativno mnenje v Rim. Iz povedanega sledi, da je treba tudi takrat počakati le za hip, in sicer na čas, ki ga potrebuje dokument, da pride iz Vidma na ministrovo mizo v Rim.

Taki vtisi nam dajejo upati, da bo s prihodnjim šolskim

besedami, temveč s pravnim priznanjem neke strukture, ki je vidna vsem; za beneške otroke pa se bo spremenilo predvsem to, da bodo zaključni izpit opravili na šoli, ki so jo obiskovali pet let in ne kot navadni "privatisti", ki so pogosto deležni posebne pozornosti.

Tudi tokrat torej počakujmo in upajmo, da je omenjena problematika mimo. Marsikdo bo lahko rekel, da je vse to zdaleč premalo, vendar korak za korakom...

OBVESTILI

V NEDELJO, 13. aprila, bo ob 17. uri v središču Lemgo v Teru (Bardo) zaključni koncert **Primorska poje**. Nastopilo bo šest zborov: domača skupina Beneške korenine iz Srednjega, MoPZ Triglav iz Trente, MePZ Peter Jereb iz Cerknega, komorni deklški zbor iz Ilirske Bistrice, MePZ Oton Župančič iz Štandrea in komorni zbor Iskra iz Bovca.

RAZSTAVA "FIORI, rože, flórs". To je naslov razstave cvetličnih kompozicij in okrasov ter ob enem naslov vrste prireditve, ki potekajo v čedajskem večnamenskem središču ob Hudičevem mostu od 4. do 18. aprila in so sad sodelovanja med KD I. Trinko iz Čedad in društvom Dopolavoro ferroviario iz Vidma. Občina Čedad je pobudi pokrovitelj, saj spada povezovanje Slovencev in Furlanov v njena prizadevanja. V petek, 11. aprila, bo ob 19. uri fotografska skupina Dopolavoro Ferroviario prikazala diapozitive **"Cvetje iz Furlanije"** s komentarjem dr. Franca Fornasara. V petek, 18. aprila, bo ob 19.30 sklepni večer s poezijo in glasbo; nastopala bosta kvintet Glasbene šole iz Špetra in pevski zbor "Pod lipo" iz Barnasa.

KOROŠKA / UMR L. G. IVAN MATKO

PRAZNINA MED SELANI

Pogrebni obred za selskega župnika g. Ivana Matka je bil 20. marca v farni cerkvi, h gradnji katere je sam veliko prispeval ob pomoči selskih vernikov.

Katoliško prosvetno društvo Planina, Pevsko društvo Sele, Krščanska kulturna zveza in Športno društvo DSG Sele so nam posredovali žalostno novico, da je po dolgi, hudi bolezni, ki ga je nazadnje privezala na posteljo, v 87. letu starosti umrl g. Ivan Matko. Bil je duhovnik salezijanec, izredno delaven kulturnik, ki je nad 34 let služil krščanski skupnosti v Selah. Velike so njegove zasluge za kulturno življenje na vsem Koroškem, predvsem pa je njegova zavzetost šla "njegovim" Selanom, h katerim ga je življenjska pot pripeljala že leta 1950.

Pokojnik se je rodil 2. maja 1910 v Gančanih v župniji Beltinci v Prekmurju. 1923. je vstopil v salezijansko gimnazijo v Veržetju, po 4. letniku šolanja pa v salezijanski noviciat na Radni pri Sevnici. Leta 1932 je maturiral in z večnimi zaobljubami začel služiti Cerkev. 1938. je bil posvečen v duhovnika in prevzel delo v Mladinskem domu na Rakovniku v Ljubljani. Mladi so mu bili pri srcu in delo z njimi je bilo vseskozi med njegovimi najljubšimi opravki.

Ob koncu vojne so mu tedanje politične razmere vsilile begunstvo. Kamorkoli je prišel, je bila njegova skrb predvsem za mlade. Med brezdolci v Špitalu je prevzel vodstvo poklicne obrtniške šole in kot pevec in režiser poživil njihovo kulturno življenje.

V Selah je bistveno prispeval h gradnji nove cerkve Marije Pomočnice in kulturnega

doma. Nad 20 let je bil tudi odbornik Krščanske kulturne zveze (KKZ). V veselje domačinov je zrežiral nešteto gledaliških predstav, ustanovil in vodil folklorno skupino. Vedno se je z vnemo zavzemal - po zgledu sv. Janeza Boske - za športno udejstvovanje mladine in ustanovil športno društvo DSG Sele, ki velja za eno najbolj aktivnih slovenskih športnih društev na Koroškem. V novi dom kulture je brez premora vnašal življenje in v njem zbiral farne in društvene skupine. V veliko zaslugo mu gre to, da je pri vseh svojih dejanjih za razvoj kulture vnem zagovarjal izmenjave med Slovenijo in koroškimi zamejci.

Po upokojitvi leta 1986 je svoja zadnja leta preživel na Tjinskem polju in v Železni kapli. Zaradi svoje aktivnosti in dobrote je g. Matko danes globoko zapisan v srcih koroških ljudi. Selska društva, domačini, sobratje duhovniki in njegovi rojaki iz vasi Gančani v prekmurški župniji Beltinci so se zato od njega primerno poslovili: besede žalovanja so bile prežete s hvaležnostjo.

OB 20-LETNICI
DELOVANJA

JUBILEJNI KONCERT DOMAČEGA UČITELJSKEGA ZBORA V TOLMINU

Pred dobrim mesecem, 7. marca, je Ženski učiteljski pevski zbor Tolmin, ki letos praznuje 20 let delovanja in ki ga vsa ta leta uspešno vodi zborovodkinja prof. Vera Clemente Kojič, pripravil v dvorani Grada v Tolminu svoj slavnostni koncert.

Koncert so pretežno zastavljale zahtevne skladbe sodobnejših slovenskih, zlasti primorskih avtorjev ter v drugem delu tudi priredbe znanih slovenskih skladateljev, zlasti liričnega občutja.

Za njihovo interpretacijo je značilno izdelano fraziranje, dobra izgovorjava, ki je verno sledila pesniškimi predlogom (Dragotina Ketteja, Srečka Kosovela, Ljubke Šorli, Karla Široka, F.G. Lorce in drugih), kompozicijskim postopkom skladateljev, kot so J. Gallus, M. Kogoj, M. Pirnik, R. Simonič, A. Čopi, P. Šavli, A. Bratuž in M. Bravničar.

V svoji rasti skozi dvajset let pevke in dirigenta nastopajo močno izrazno tako pri glasbenih zaostrenih kot pri mehkejših melodijah (Rado Simoniti: Nočna slika). Zvenela je rahla tožba, čustvo hrepenenja in žalosti kot veseli razvezi v končnih taktih skladb. V drugem delu koncerta so bili zastopani sledeči avtorji in njihove obdelave pesmi iz različnih slovenskih pokrajin: R. Gobec, R. Hrovatin, J. Leskovar, E. Adamič, K. Pahor, P. Merku, F. Venturini, J. Jež.

Zbor je ob tem svojem jubileju izdal kaseto in jo tudi predstavil na večeru. Posnetki na kaseti prikazujejo prerez zborovega dvajsetletnega dela, pri katerem ni manjkalo priznanj in pohval ter ob tem trdga dela in truda tako vztrajne zborovodkinje prof. Clemente Kojič kot tudi pevke, ki so na isti dan prejele Gallusova priznanja; nekatere bronasta, druge srebrna pa tudi zlata odličja.

Zbor je v vseh teh letih redno nastopal, prirejal samostojne koncerte in sodeloval na prireditvah doma in v zamejstvu. Tako je nastopil na prireditvi Primorska poje, na srečanju zborov slovenskih pokrajin v Zagorju 1989 in bil trikrat odlikovan z bronasto plaketo na prireditvi Naša Pesem v Mariboru.

Navedli smo le nekatere uspehe zboru in zborovodkinje, ki je vidno pripomogla k rasti pevske kulture na Tolminskem ter s tem oblikovala bogate sadove dela doma in v širšem prostoru.

- ADA KLINKON

FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM

Letošnji oskarji so izjemno nagradili ameriški film *Angleški pacient* kar z 9 kipi: za najboljši film, režijo (Anthony Minghella), stransko žensko vlogo (Juliette Binoche), fotografijo (John Seale), scenografijo (Stuart Craig in Stephanie McMillan), kostume (An Roth), montažo (Walter Murch), glasbo za resne filme (Gabriel Yared) in zvok (W. Murch, M. Berger, D. Parker, C. Newman). Mnogi opazovalci, zlasti evropski kritiki, so to ocenili kot pretirano, češ da je bil omenjeni film točno izdelan po meri ocenjevalnih standardov ameriške filmske akademije, ki podeljuje priznanja najboljši hollywoodski produkciji. Saj za to dejansko gre. V svetu se proizvede ogromno filmov, a od teh pride le minimalen odstotek v dvorane, potem v tv in video obtok. Ogromna večina ponudbe je pač ameriška, "magična" noč oskarjev le ponazarja in ustoliči to dejstvo. To smo že okusili npr. z "ameriškim epom" *Forrest Gump* in drugimi naslovi, za oskar-

ski uspeh katerih se ni nihče škandaliziral in ki so danes že v ropotarnici filmske zgodovine.

Edina resna konkurenta letošnjih "nominirancev" sta bila avstralski outsider *Shine*

LETOŠNJI OSKARJI IN ANGLEŠKI PACIENT

DAVORIN
DEVETAK

režiserja Stephena Hicksa (tolažili oskar za protagonista Geoffreya Rusha) in *Fargo* ameriških bratov Ethana (producent) in Joela Coena (režiser); nagrajena sta bila oba brata za scenarij in protagonistka filma Frances McDormand. Vendar gre v obeh primerih, res dobro posnetih filmov, za komorni in skoraj "minimalistični" zgodbi, ki sta

bili uspešni le v elitarnih dvorinah "d'essal". Dočim pa je Minghellov film značilen primer velikega filmskega spektakla. Britanski režiser italijanskega rodu je ekraniziral zahteven roman z istim naslovom Michaela Ondaatje, v katerem se zgodovina meša z melodramo, pustolovščina z romantiko.

Ambientacija na predvečer in med drugo svetovno vojno, v sugestivnem okolju afriške puščave in v harmoniji toskanskega zelenega podeželja predstavlja gotovo tvegano dramaturško preizkušnjo. V dveipolurnem razpunu je gledalec priča kontrarpunktov *flashbackov*, pripovedovanja, obujanja spominov in ugibanj okrog preteklosti skrivnostnega pacienta Ralpa Fiennesa, ki preživi eksplozijo svojega letala in hira zadnje dni vojne v toskanskem zapuščenem samostanu ob ljubeznivi negi bolničarke Juliette Binoche. Tema se pridruži pripadnik angleške obveščevalne službe v Egiptu Willem Dafoe, ki pre-

poznava v bolniku madžarskega aristokrata, člana odprave angleške kraljeve geografske družbe, ki je pred vojno raziskovala in pripravljala zemljevide o severnoafriški puščavi. V zgodbo preteklosti se vključijo ženska angleškega kolega, očarljiva Kristin Scott Thomas, v katero se madžarski grof u sodno zaljubi.

Dva vzporedna, časovno ločena sentimentalna trikotnika okrog *Angleškega pacienta* ustvarjata določeno nabreklost v morda preobširni filmski obdelavi, a vendar je montaža vsega gradiva, slik, podob, občutkov, prepričljiva in privlačna. Minghellova vizualizacija nas hočeš nočeš spominja na sorodne vzorce, na Spielbergov prvi film iz cikla *Indiana Jones*, na Bertoluccijev *Čaj* ali Leanov *Lawrence*, njegov bolnik v družbi Herodotovih *Istorij* pa na Boccaccia tega stoletja, ki v čudežno mirnem okolju sredi vojne razdejanja in grmenja posebej skrivnostno novelo o ljubezni, življenju in smrti.

ZMEDA V JAVNOSTI ZARADI REFERENDUMOV O DENACIONALIZACIJI

ALTERNATIVA V SKD ZAHTEVA ODSTOP PETERLETA IN IZREDNI KONGRES STRANKE

MARJAN DROBEŽ

FOTO M. KRANJEC / MAG

V Sloveniji sta v središču zanimanja in odmevov v politični in ostali javnosti predvsem dve temi oz. dogodki. To je vrenje v stranki SKD, kjer so nasprotniki Lojzeta Peterleta in drugih članov vodstva te stranke, v okviru t.i. Alternative, na sestanku v Medijskih toplicah sprejeli deklaracijo o oživitvi stranke Slovenskih krščanskih demokratov. V dokumentu zahtevajo odstop predsednika Lojzeta Peterleta, vseh treh podpredsednikov, glavne tajnice, članov Izvršilnega odbora in predsednika Sveta SKD. Zahtevali so dalje sklic izrednega kongresa. Dogodek je iznenadil politične opazovalce in javnost, čeprav ni bil povsem nepričakovan.

Drugi dogodek, ki vzbuja različne ocene v delu javnosti in tudi zmedo, je zbiranje podpisov za dva referenduma, na katerih naj bi odločali o spremembah zakona o denacionalizaciji, zlasti v tistem delu, ki zadeva vrnitev gozdov in zemljišč njihovim lastnikom. Obstoječi zakon je sicer poln pomanjkljivosti in vrzeli, ki bi jih Državni zbor lahko hitro odpravil, če ne bi celotne zadeve povsem spolitizirali. Tudi če bo ta referendum, ki ga je predlagala

zeta Peterleta zahteval takoj po zadnjih državnoborskih volitvah, na katerih je stranka Slovenskih krščanskih demokratov utrpela poraz, nadalje podpredsednik SKD in dosedanj državni sekretar v Ministrstvu za zdravstvo dr. Janez Zajec, poslanec Vincencij Demšar, nekdanji glavni tajnik in bivša glavna tajnica stranke, Edvard Stanič in Vida Cadonič-Špelič (s svojega mesta v SKD je bila odstranjena med porodniškim dopustom), bivši državni sekretar Marjan Dvornik, novomeški župan Franc Koncilija,

predsednik Mladih krščanskih demokratov Aleš Primc ter predstavnik članov SKD v tujini Maksimilijan Indihar in Jurij Terseglav. Spremembe v stranki zahteva tudi 10 od skupaj dvajsetih regionalnih odborov SKD v državi ter večje število navadnih članov SKD. Alternativa zdaj zbira podpise proti sedanjemu vodstvu stranke in jih bodo, kot menijo, v nekaj naslednjih dneh zbrali vsaj 500.

Opozicija poudarja, da hoče na vsak način zagotoviti oživitve in razvoj stranke, ne pa njeno razpustitev oz. raz-

kroj, tako da bi se člani bodisi vključili v SLS ali pa v Socialdemokratsko stranko Janeza Janše. Podpisniki deklaracije o oživitvi SKD so zapisali, "da slovenski politični prostor potrebuje stranko konservativne-ljudske usmeritve in menimo, da oživitve ne morejo uspešno voditi tisti, ki so odgovorni za polom stranke na volitvah in njeno diskreditacijo v javnosti." Med razlogi, da zahtevajo odstop vodstva, so navedli tako poraz na volitvah kot tudi nadaljevanje neprimernih potez po volitvah, pomanjkanje demokratičnega pretoka v organih stranke, nespoštovanje statuta in nepripravljenost na dialog s strani vodstva. Izredni kongres stranke naj bi pripravil nepristranski odbor, sestavljen iz članov t.i. Alternative SKD in sedanjega vodstva.

Predsednik Lojze Peterle je ob sprejemu deklaracije o oživitvi SKD zagotovil, da bodo zahteve in predloge t.i. Alternative preučili v okviru formalnih postopkov, ki jih zahteva statut SKD, zlasti v Izvršilnem odboru in v Svetu SKD. Menil je, da "sicer misli, da lahko podpisniki poživijo stranko in s svojimi idejami prispevajo svoj delež k temu, bodo pa morali dokazati, da jim gre še za kaj več kot pa za goli prevzem oblasti."

KO ROKE IN NOGE UBOGAJO, DA JIH JE VESELJE GLEDATI

MARJANA REMIAŠ

Pogled za stene Centra za usposabljanje invalidnih otrok v Vipavi

Ob letošnjem svetovnem dnevu zdravja, 7. aprila, ki je bil sicer posvečen preprečevanju grozovitega širjenja nalezljivih bolezni, so v Centru Janka Premrla Vojka v Vipavi pripravili okroglo mizo, na kateri so predstavili smučanje kot prijetno in otrokom koristno gibalno ter športno večino.

Center za usposabljanje otrok s posebnimi potrebami v Vipavi skrbi za nemoten psihofizični razvoj devetdesetih otrok, za katere skrbijo strokovni delavci, terapevti, vzgojitelji, učitelji in drugi pedagoški delavci. Ker je vodstvo centra zadovoljno z dosedanjimi izkušnjami zimskih pol v naravi, jih želi nadaljevati tudi v prihodnosti; smučanje je za otroke z motoričnimi motnjami izziv, mestoma ovira, a tudi neizmerno veselje, ko vse težave in prepreke na snegu premagajo. Vsakoletne zimske šole smučanja na mariborskem Pohorju, ki so jih predstavili v teoriji in z video posnetki na

okrogli mizi, nudijo otrokom možnost za komunikacijo v prostoru, za prepoznavanje in občutenje lastnega telesa in za dražljaje, ki jih gibanje v prostoru ponuja. Poleg vsakoletnih smučarskih tečajev, na katere iz Vipave pošiljajo približno 15% otrok, se vsi gojenci vključujejo v plavalne skupine, saj je plavanje primerna športna panoga tudi za otroke s srednjimi in težkimi gibalnimi motnjami. Šolo plavanja tedensko organizirajo v bazenu novogoriške Perle, sicer pa vodstvo centra s sodelavci razveseljuje gojence z izleti, sprehodi, športnimi dnevi in tekmovanji, ki se jih gojenci udeležujejo vsako leto. Posebno doživetje za tekmovalce so evropska tekmovanja v sklopu specialne olimpijade; v Vipavi, v Centru Janka Premrla Vojka, jih beležijo kar nekaj. Dobitnika sta Danjela Filipčič in Iztok Gubanc.

Nedavno okroglo mizo, ki je bila namenjena tudi izmenjavi izkušenj s kolegi (vabljeni so bili pedagoški delavci iz cele Slovenije), je vodila ravnateljica centra Zdenka Fučka.

VKLJUČEVANJE SLOVENIJE V EU

MINIŠTER ZA PRAVOSODJE MARUŠIČ NA OKROGLI MIZI DRUŠTVA ORGANIZATORJEV DELA NOVA GORICA

GABRIJEL DEVETAK

Dne 28. marca 1997 je Društvo organizatorjev dela Nova Gorica organiziralo okroglo mizo o aktualnih družbenih, organizacijskih, marketinških in pravnih temah, ki je potekala na Ajševici - Mandrija v prostorih okrepčevalnice Mandrija. Omenjene aktivnosti se je udeležil tudi slovenski minister za pravosodje g. Tomaž Marušič.

Minister je v izrednem ustvarjalnem in prijateljskem vzdušju orisal nekatere zanimive družbene teme, ki se nanašajo na povezovanje Slovenije z NATO-m in Evropsko unijo. Na praktičen način je prikazal, kako se moramo hitreje vključevati v mednarodne tokove znanosti in tehnike s poudarkom na prodaji znanja. Z vstopom Slovenije v EU bodo določene prednosti in tudi določene težave.

Slednje se predvidevajo tudi pri zmanjševanju zaposlenih na področju špediterstva in podobnih dejavnosti, ki so sedaj še v polnem teku na območjih med Italijo in Slovenijo.

Novi minister za pravosodje je pokazal tudi veliko pripravljenost pri spodbujanju slovenske ustvarjalnosti, hitrejšega nagrajevanja in zmanjševanja birokratskih težav. Predvsem pa se morajo slovenska podjetja prilagajati mednarodnim ISO-standardom in posvečati več pozornosti kakovosti, razvoju in drugim aktivnostim, od katerih je odvisno povečevanje mednarodne menjave.

NOVO GLASBENO ZADOŠČENJE

Novogoriški *Avtomobili* so predstavili nov glasbeni projekt; zgoščena z naslovom *Navaden dan*, ki je izšla pri Založbi kaset in plošč, je bila v živo, s koncertoma, predstavljena novogoriški, a tudi širši slovenski publiki. V klubu *Luna* v Prvačini si je dva koncerta ogledalo veliko oboževalcev in ljubiteljev njihove glasbe. Še bolj veselo in bučno pa je bilo v ljubljanskem *Patrick's pubu*.

Da je *Navaden dan* spet ne navadno delo štirih novogoriških glasbenikov, ki že petnajst let vztrajajo v isti glasbeni zasedbi, pričajo ugodne kritike in odmevi, ki jih ducat novih pesmi že ima.

Mirko in Marko Vuksanovič, Lucijan Kodermac in Alan

Jakin so dokazali, da so še vedno v vrhu slovenske glasbene scene. Skupino odlikujejo kvalitetna glasba, dobra interpretacija in izvirna, pogosto socialno-kritična, ironična besedila, ki so blizu današnjemu poslušalcu.

Navaden dan je že v prodaji, fantje pa ne počivajo na lovorikah, pač pa delajo naprej. Ker posamezno gojijo tudi drugačne glasbene interese, je prav verjetno, da se njihovega skupnega dela še dolgo ne bomo naveličali. Prav enoličnost, postanost in ustaljenost (o katerih v *Navadnem dnevu* ni sledu) pa so danes žal glavne značilnosti slovenske zabavno glasbene scene.

MR

BEGUNCI IZ BIH NAJ BI DO 31. JULIJA ZAPUSTILI SLOVENIJO

Slovenski parlament je po polemikah in pripravah, ki so trajale kar tri leta, sprejel zakon o začasnem zatočišču za begunce iz tujih držav. Z njim so določili politiko, merila in pogoje za vrnitev beguncev, zlasti iz Bosne in Hercegovine, ki jih je v Sloveniji še okoli 8.400. Slovenijo, ki jih je sprejela in jim nudila gostoljubje v dramatičnih razmerah vojne v njihovih domačih okoljih in krajih, naj bi zapustili do 31. julija. Seveda bodo posamezniki, ki se nimajo kam vrniti, denimo tisti Bošnjaki z območij, ki so jih okupirali Srbi, lahko še nekaj časa ostali v Sloveniji.

ALTERNATIVA SE ZAVZEMA ZA OŽIVITEV, NE PA ZA RAZKROJ SKD

Med podpisniki deklaracije o oživitvi SKD - vseh je okoli 40 - so tudi znana imena iz te stranke oz. iz slovenske politike. To so: slovenski veleposlanik v Parizu dr. Andrej Capuder (njegov mandat bo kmalu potekel, omenjajo pa ga kot verjetnega kandidata za novega predsednika SKD), bivši poslanec Ivan Oman, ki je bil med ustanovitelji stranke ter je odstop Loj-

Zanimiv je odziv posameznih nevladnih organizacij v Sloveniji, ki nasprotujejo vračanju beguncev. Slišati je celo, da bodo zahtevale pomoč in posredovanje raznih mednarodnih organizacij, tudi Mednarodne organizacije beguncev, ki deluje v okviru Organizacije združenih narodov. Kaže, da bo kmalu izprazen tudi begunski center v Ajdovščini, v katerem je še ok. 235 pripadnikov raznih etnij iz BiH. Družine beguncev imajo tudi ok. 50 otrok, ki obiskujejo šole v Ajdovščini in po bližnjih vaseh. Mnogo beguncev se bo vrnilo domov, nekaj pa se jih bo izselilo v druge države. Določeno število beguncev pa bodo iz Ajdovščine preselili v Postojno, kjer bo

center za begunce še nekaj časa deloval. - M.

V KOPRU NIČ VEČ ZAPOROV

V Koprju bo nekdanji samostan Sv. Ane lahko spet služil svojemu namenu. V njem so bili doslej zapori, toda poslopje so skladno z zakonom o denacionalizaciji vrnili pravemu lastniku, to je katoliški Cerkvi. Zaradi tega v Koprju ne bo več zaporov, kar je med obiskom v tamkajšnjih pravosodnih ustanovah potrdil tudi slovenski pravosodni minister Tomaž Marušič.

Dodajamo, da bodo izpraznili tudi prostore, ki služijo za pripore osumlencev,

ki so v vili Bartolomej v Solkanu. Izpraznjene prostore bo prevzel Goriški muzej, s čimer bo upravljala celotno vilo. Celotno zgradbo bo uporabljal v muzejske name-ne. - M.

PEVSKI VEČER V HRVATINI

V petek, 4. aprila, je bil v Kulturnem domu v Hrvatinih doživet koncert. Po uvodnem nastopu domačega mešanega zbora *Adriatic*, ki ga vodi Miran Bordon, sta nastopila Komorni moški pevski zbor iz Izole pod vodstvom Oskarja Trebca in s solistko Tanjo Grlica ter Mešani pevski zbor Obala iz Kopra pod vodstvom Walterja Lo Nigra. Nastopajoči

zbiori so občinstvu posredovali izbor skladb iz slovenske in mednarodne zborovske zakladnice, ki je zaobjemal različna obdobja, od renesanse pa do današnjih dni. Zlasti izolski in koprski zbor sta se predstavila z zahtevnim programom, v katerega sta vključila Gallusa, Brahmsa, Kreka, Lebiča, Kogoja in druge skladatelje. Zbor Obala je med drugim izvedel Lebičevo *Tihi gaj* (ki bo obvezna pesem za mešane zборе na letošnjem tekmovanju *Naša pesem 1997* v Mariboru), Kogojevo *Nageljni poljski* in Krekovo *Škrinja orehova*, svoj nastop pa je zaključil z zelo efektno črnsko duhovno *Plenty good room* Kirbyja Shawa, ki je doobra ogrela občinstvo.

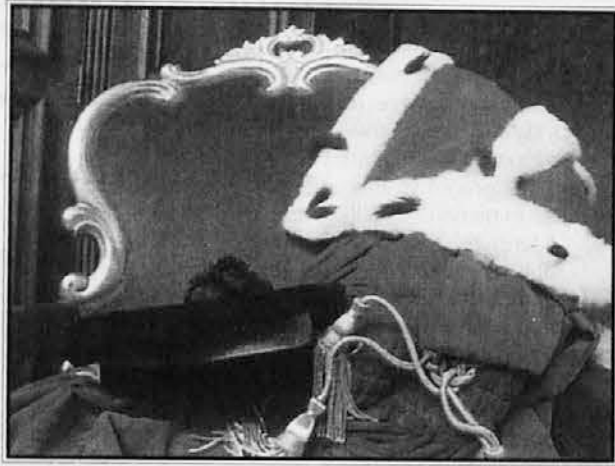
ITALIJA SPET KAZNOVANA ZARADI DOLŽINE PROCESOV

Znano je, da je položaj italijanskih civilnih postopkov že skoraj nevzdržljiv. Visečih civilnih zadev je v Italiji več kot tri milijone. Zato se danes vedno več strank obrača na Evropsko komisijo za človekove pravice in toži italijansko državo, da je prekršila člen 6.1. Evropske konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki določa, da spada med slednje tudi pravica slehernega posameznika, da sodišča poravnajo njegovo zadevo "v razumnem časovnem roku".

Priziv na Evropsko komisijo je možen le potem, ko je bila izrečena dokončna državna razsodba, in sicer v teku šestih mesecev od nje. Tako je bila pred dnevi Italija obsojena zaradi nekega civilnega postopka na temo obveznih razdalj med sosednimi lastniki. Civilni postopek se je bil pričel septembra 1981. Sam prvostopenjski postopek je trajal celih dvanajst let, saj se je zaključil aprila 1993. Ker se je za priziv čas še bolj raztegoval, so se stranke odločile, da zadevo zaključijo sporazumno s transakcijo. Nakar pa je upravičenec prijavil državo Evropski komisiji, ki je Italijo dejansko obsodila zaradi predolgega trajanja civilnega postopka. Upravičena stranka je dosegla tudi, da ji bo morala država plačati škodo (enajst milijonov lir), ki jo je utrpela zaradi dvanajstletne prisilne uporabe lastniških pravic.

Če upoštevamo dejstvo, da je takih obsodb na račun Italije kar precej in če poleg tega pomislimo po drugi strani na stalne obsodbe Evropskega sodišča zaradi velikih zamud Italije v prilagajanju notranje zakonodaje evropskim smernicam, se lahko upravičeno zgražamo nad vrhovnim davčnim pritiskom (ki tako kot neuspešna zakonodaja, sodna pravičnost in javna uprava, rušijo odnos med državo in njenimi državljani), s pomočjo katerega se skuša Italija skobacati v mastrichtsko Evropo, kot ceno, ki jo morajo državljani plačati za usluge, ki jih ni.

DH

SDGZ / TISKOVO SPOROČILO

VRSTA ZANIMIVIH PRILOŽNOSTI ZA MEDNARODNE OPERATERJE

Ponuja se nekaj zanimivih možnosti in pobud za trgovska in druga podjetja, ki opravljajo posle s tujino. Od 20. do 29. junija bo v sklopu poletnega tržaškega vzorčnega sejma na razstavišču Tržaškega velesejma tretja izvedba manifestacije *4T - Trieste Trade Technology Transfer*, ki je letos posvečena turizmu. Programski moto prireditve je *Dežele Italije srečajo v Trstu dežele Vzhodne Evrope in Azije*. Na njej bodo nastopili turistične ustanove, tour-operaterji, enogastronomski proizvajalci, hotelirji in drugi turistični delavci in ustanove iz kakih dvesto držav, da si bodo izmenjali razne možnosti sodelovanja, medsebojne izkušnje, turistične pakete ipd.

Na tržaški Trgovinski zbornici bosta v četrtek, 17. aprila, ob 16.30, Informest in Finest prikazala možnosti financiranja Programa Jop, ki ga Evropska unija namenja mešanim industrijskim pobudam v Vzhodni Evropi. V poštev pridejo novi projekti "joint-venture" za naložbe v Češki in Madžarski z lesnega in agroživilskega področja ter me-

hanskih repromaterialov (it. "subforniture meccaniche"), pri katerih sodeluje podjetje iz F-Jk ali Veneta na eni strani in podjetje iz obeh tujih držav na drugi. Prispevki krijejo v dobršni meri vse začetne pripravljene stroke: študije, raziskave trga ipd. Omenjeni ustanovi bosta opravili izbor možnih partnerjev v deželi in na Češkem - Madžarskem.

Trgovinska zbornica v Trstu ima na sporedu nekaj skupnih nastopov na mednarodnih sejmih v Sarajevu in Beogradu. Sarajevski vzorčni sejem bo od 27. do 31. maja in je namenjen gradbeni in lesni industriji, obrtništvu, široki potrošnji. Splošni vzorčni sejem v Beogradu pa bo od 10. do 13. junija. V glavnem bo namenjen mali in veliki industriji ter blagu široke potrošnje. Možna je udeležba krajevnih podjetij v raznih oblikah.

Sekcija zunanje trgovine pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju v Trstu poziva zainteresirane člane, naj čimprej pokličejo organizacijsko tajništvo SDGZ za podrobnejše informacije in prijave na tel. 040/362949.

zdravil biti pozorni na čustva bolnega otroka. Pri tem pomagajo tudi konkretna dejanja.

Kadar starši negujejo bolnega otroka, pogosto nagonsko čutijo, da bi ga radi zibali in mu tiho peli v prijetnem in mirnem okolju, mu priskrbeli igrače, posladke in tako naprej. Taka dejanja ustvarijo toplo, pozitivno ozračje, ki bo pregnalo negativne misli in pomagalo dopolniti otrokovo zalogo energije.

Pri zdravljenju z naravno medicino upoštevamo človeka kot celoto telesa, duševnosti in duha.

DALJE

ITALIJANSKI DAVČNI SISTEM

NOVOŠT V OBDAVČENJU DEDOVANJ

DAMJAN HLEDE

Dodatni finančni manever, ki ga je italijanska vlada sprejela konec marca (zakonski odlok št. 79 z dne 28. marca 1997, objavljen v uradnem listu št. 74, z dne 29. marca), vsebuje poleg drugih ukrepov na področju državnih prihodkov tudi spremembo v obdavčenju dedovanj.

Že takoj na začetku lahko rečemo, da ne gre za nobeno strukturalno reformo, marveč zgolj za finančni poseg, ki teži po hitrejšem dotoku likvidnosti v državno blagajno.

Najobsežnejša novost zadeva davek Invim in se torej tiče samo tistih dedovanj, v katerih vsebuje zapuščina tudi nepremičnine oz. stvarne pravice na nepremičninah, katerih vrednost v trenutku zapustnikove smrti presega 250 milijonov lir (za stavbe in kmetijska zemljišča se šteje njihova katastrska vrednost, za zazidljive površine pa njihova tržna vrednost). V primeru dedovanj ne bo treba več poleg davka na dedovanje plačati tudi navadni davek Invim (ki se meri na razliki med začetno in končno vrednostjo nepremičnine), ampak nadomestni davek v skupni višini 1% vrednosti nepremičnin, ki so prisotne v zapuščini. V razliki s prejšnjim davkom Invim se nadomestni davek ne bo več

smel odbiti od celotnega davka na dedovanja in po prevladujočem mnenju ne bo deležen niti 50% olajšave v primerih, ko gre dedovanje v prid zakoncu in sinovom.

Kljub vsemu temu ni mogoče na splošno ugotoviti, ali bo šla novost v škodo ali v korist davkoplačevalcem, odvisno bo od primera do primera; po vsej verjetnosti pa bo v glavnem breme lažje za tiste nepremičnine, ki so imele velik vzpon vrednosti (pri katerih bi bil torej davek Invim precej visok), in težje za tiste, ki tega vzpona niso imele (ker je npr. prišlo do dedovanja kmalu potem, ko je prišla v last zapustnika).

Nadomestni davek velja za dedovanja, ki so nastopila po 29. marcu 1997 in do 1. januarja leta 2003 (takrat bo po zakonu izginil tudi davek Invim). V tem primeru bodo morali dediči in voliljojemniki v šestih mesecih od zapustnikove smrti plačati nadomestni davek

ter druge manjše davke. Potem bodo morali predstaviti prijavo o dedovanju, na podlagi katere bo registrski urad izračunal še dokončni davek na dedovanje.

Novost velja tudi za dedovanja, za katera dne 29. marca 1997 še ni potekel rok šestih mesecev. V tem primeru je rok za predstavitev prijave podaljšan za tri mesece, pred tem pa bo treba plačati zgoraj omenjene manjše davke. Velja pa tudi za dedovanja, za katera je bila dne 29. marca že predstavljena prijava, toda registrski urad še ni opravil izračuna. V tem primeru morajo dediči oz. voliljojemniki do 30. junija 1997 plačati manjše davke (hipotekarni in katastrski davek ter davek *imposta di bollo*). Registrski urad pa bo opravil še izračun za davek na dedovanje in nadomestni davek Invim.

Zakonski odlok vsebuje tudi precejšnjo napako. Ker je kratkotalno preklinal predpis, ki je dopuščal odbitek davka Invim od davka na dedovanje, ne da bi upošteval, da ta olajšava velja tudi za darilne pogodbe, je nehote povzročil, da je v času veljave tega odloka davčno breme za darilne pogodbe vrtoglavo naraslo. Kdor torej želi skleniti darilno pogodbo, ki ima za predmet nepremičnine, naj počaka dva meseca, da bo zakonodajalec prej popravil, kar je pogrešil.

SOCIALNE TEME

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI

Prostovoljni prispevki so tisti prispevki, ki omogočajo delavcu, da doseže kritje zavarovalne dobe, čeprav ni več v delovnem razmerju, in tako doseže pogoje za prejem pokojnine. Omogoča pa tudi tistim, ki so že izpolnili pogoje za pokojnino, da povečajo število zavarovalnih prispevkov in tako tudi sorazmerno višino pokojnine. Da se lahko poslužimo te ugodnosti, moramo narediti prošnjo na ustanovo INPS. Prošnja mora biti izpolnjena na posebnem obrazcu, na katerem moramo navesti osebne podatke, davčno številko in kraj bivanja. Poleg tega moramo tudi sporočiti, v kateri kategoriji nameravamo nadaljevati plačevanje teh prispevkov npr. odvisni delavec, družinska pomočnica, trgovec, obrtnik, neposredni obdelovalec zemlje itd. Na obrazcu je treba odgovoriti na vsa vprašanja, posebno na tista, ki se tičejo alternativnih oblik zavarovanja. Važno je, da napišemo, če

smo izpolnili obvezno vojaško službo, če je imela ženska porodniški ali bolezenski dopust, dobo brezposelnosti itd. Pogoji za nadaljnje plačevanje prispevkov so naslednji: vsaj zavarovanec ima plačani vsaj pet let prispevkov v vsej delovni dobi, če ni teh, pa vsaj tri leta plačanih prispevkov v zadnjem petletju. Prošnja pa je lahko tudi zavrjena, če je prosilec vpisan

v seznam INPS kot odvisni delavec ali ima druge vrste zavarovanja, ki mu dajejo možnost prejema pokojnine. Če pa je neodvisni delavec (kot trgovec, obrtnik ali neposredni obdelovalec zemlje), ne sme biti redno vpisan v seznam INPS in Trgovinske zbornice. Upokojeni tudi nimajo pravice do doplačevanja teh prispevkov. Višino tedenskega prispevka odloča INPS na podlagi višine plač, ki jih je delavec prejel v zadnjih treh letih. Na tej osnovi so odvisni delavci razdeljeni na 46 razredov, obrtniki in trgovci na osem razredov, kmetje na štiri razrede in družinske pomočnice na enega. Prispevke je treba plačevati vsako tromesečje na posebnih obrazcih tekočih računov, ki jih pošlje INPS domov skupno z dovoljenjem za plačevanje prispevkov. Če kdo plača manj, kot je predvideno, mu ustanova INPS sorazmerno zmanjša dobo zavarovanja. Če plača več, mu ista ustanova vrne denar.

Za vsa potrebna pojasnila se lahko obrnete na Patronat E.P.A.C.A. v Trstu, ul. Donata 3.

- EDI ŽERJAL

ZDRAVJE NAŠIH OTROK

JELENA STEFANČIĆ

Kadar je otrok zdrav, energija živahno potuje po vsem telesu in omogoča njegovo normalno delovanje. Vendar pa lahko bolezen ali druge okoliščine, na primer veliko razburjenje, prekinejo tok energije, tako da ne more prirediti v področja, kiga potrebujejo. Na primer pri preveč razburjenem otroku se energija lahko ustavi v trebuhu in ne dospe do črevesja. Otrok takrat zaradi nakopičene energije občuti pritisk in bole-

čino v trebuhu in lahko dobi drisko; to zato, ker ni v črevesju dovolj energije, ki bi omogočala popolno prebavo. Zato potrebuje otrok med boleznijo dodatno energijo v boju za ozdravitev.

Čustva igrajo pomembno vlogo pri usmerjanju pretoka energije. Tako imenovana pozitivna čustva, kot sta radost in zanos, povečujejo količino in pretok energije, medtem ko tako imenovana negativna čustva, kot so depresija, ravnodušje in strah, zmanjšujejo njeno količino in pretok. Zato moramo pri uporabi naravnih

PISMO UREDNIŠTVU

VZROKI ZA IZSTOP OLYMPIE IZ ZŠSDI

GORICA - V petek, 4. t.m., nam je odbor športnega združenja Olympia poslal izjavo, v kateri utemeljuje svojo odločitev.

Kot že najavljeno, smo na izredni seji 15. marca 1997 sklenili, da SZ OLYMPIA izstopi iz Združenja slovenskih športnih društev v Italiji. K odločitvi za korak v to smer je prispevalo tudi dejstvo, da naš kandidat za člana Izvršnega odbora ZŠSDI ni bil izvoljen. Želimo vsekakor potrditi, da smo od vsega začetka podpirali kandidato tako deželnega predsednika J. Kufersina kot pokrajinskega predsednika M. Lutmana. Menili smo tudi, da bi bilo umestno - glede na trenutke, ki ga v manjšini doživljamo in zaradi odprtosti med nami, ki jo še kako potrebujemo - da bi tudi druga društva podprla našega kandidata. Vendar pa so tik pred občnim zborom začela krožiti imena tistih, ki naj bi bili izvoljeni. Med temi, seveda, ni bilo našega kandidata. Tudi vodstvo ZŠSDI, ki je na občnem zboru predlagalo kandidatno listo, ni ocenilo, da bi bila primerna vključitev našega predstavnika v Izvršni odbor. Simptomatično je bilo zadržanje predsednika, ki je svojo - edino - kandidato za predsednika pogojeval z izvolitvijo nekaterih tržaških kolegov, vendar pa se mu ni zdelo potrebno, da bi v ta seznam vključil tudi našega predstavnika. Goriškemu delu je salomonsko prepustil odločitev, vedoč, da predstavlja Olympia manjšino, kar pa ga očitno ni motilo. Naš predstavnik je bil doslej na sejah Pokrajinskega odbora ZŠSDI skoraj vedno prisoten in nas je obveščal o tam sprejetih sklepih in pobudah Zveze. Tako smo tudi mi zvedeli, da se predstavniki nekaterih društev sploh ne udeležujejo sestankov pokrajinske

ga odbora. Čudno pa je bilo, da so bili na zadnjih dveh sejah spet vsi prisotni...

Naše pričakovanje, da bodo društva vsaj na športnem področju dokazala, da politika ali - bolje - politikanstvo, nima mesta v športnih sredinah, se je torej izjalovilo. Nadaljuje se torej odnos do SZ Olympia, ki je pod raznimi prevezami trajal 35 let in bo, kot kaže, še trajal. Očitno je, da še vedno prevladuje mentaliteta monopoliziranja, kar se je žal pokazalo v zadnjih letih pri vseh tistih pobudah, ki jih je SZ Olympia imela. Zato ne nameravamo več sodelovati v organizaciji, kjer se izogibajo pluralizmu, odprtosti in iskrenosti s tem, da vtikajo glavo v pesek, kot bi se nič ne dogajalo. Iz strogo formalnega vidika je bilo sicer glasovanje o novih organih ZŠSDI korektno, zaradi zgoraj navedenih dejstev pa se v taki organizaciji ne prepoznavamo. Ob tej priložnosti želimo tudi poudariti, da se nam zdi nesprejemljivo, da organizacija potrosi skoraj polovico svojih dohodkov oz. prispevkov iz matice za osebje, potnine in podobne stroške, ker smo bili vedno za to, da se sredstva najprej delijo včlanjenim društvom na podlagi prikazanega delovanja. Racionalno bi bilo zato, da bi društva, ki se poslužujejo uslug ZŠSDI, tudi prispevala za storitve, ki jim koristijo.

Ob koncu izražamo le upanje, da se bo v naši športni srenji vendarle nekaj spremenilo in da bomo vsi lahko enakopravno upoštevani, tako da bomo to organizacijo vendarle vsi začutili kot svojo. S športnimi pozdravi

- ODBOR SZ OLYMPIA

LE VESNA IN MLADOST

ERIK DOLHAR

Kriška in doberdobska enajsterica sta edini, ki sta zmagali v nedeljskem kolu raznih amaterskih lig, v katerih nastopajo naše postave. V 1. amaterski ligi je bila Vesna (na sliki) s pičlim zadetkom Padoana uspešna v Žavljah. Trener Križanov Nonis je po tekmi izjavil: "Zelo smo trpeli, tudi zato, ker smo bili brez petih standardnih igralcev. Njihovo odsotnost smo še kako občutili, svojim fantom pa nimam kaj očitati, saj so dali vse od sebe. Seveda, da bi bilo izenačenje bolj pravično za Žaveljce, ki so se res trudili, ta zmagala pa nam spet ponuja možnost naskoka na vrh lestvice in morda tudi napredovanja." V najnižji, 3. AL, je doberdobska Mladost, v morda najvažnejši tekmi leta tri kola pred koncem

prvenstva, z golom Petra Gergoleta premagala nasledovalce Begliana, potrdila vodstvo na lestvici in hrepenenje po napredovanju.

V elitni ligi je Štandreška Juventina gladko izgubila tudi na igrišču Ronk, kjer med drugimi igra mladi Legiša iz Medje vasi,

in tako potrdila zadnje mesto na lestvici. V promocijski ligi sta tako sovodnjska kot bazovska vrsta Zarje dali po dva gola na domačem igrišču, a le izenačili. Proseško Primorje je v tržaškem derbiju s Ponziano izgubilo z minimalno razliko, potem ko je Pescatori spet zastreljal 11-metrovko. Proseški trener Bidussi je bil nad končnim izidom dokaj razočaran: "Tri četrt tekme smo igrali samo mi. Kdor sicer zmaga, ne ukrade ničesar, vendar bi bil remi pravičnejši rezultat. Morali bomo še trpeti, preden si bomo priborili obstanek v ligi." V 2. AL je Breg v Dolini brez zadetka izenačil z ekipo iz Nadiških dolin, trebenski Primorec in repenski Kras pa sta ostala praznih rok. Krasovci so še dalje sami na dnu lestvice. V tržaški skupini 3. AL sta izgubila tako Breg B kot padriško-gopajska Gaja, ki pa ostaja še vedno tretja na lestvici.

KOŠARKA

JADRAN ŠE DIHA, DOMU DERBY

Naša združena ekipa je v zadnjem kolu prvega dela play-outa za obstanek v B2 ligi končno prišla do prve zmage. Fantje trenerja Čehovina so na domačem parketu visoko premagali neposrednega tekmečca za izpad iz lige, Collegno, tako da imajo še kanček upanja za obstanek. V 1. polčasu se je še zlasti izkazal Lucio Tommasini (na sliki), v drugem pa Kristijan Arena. Zmaga je bolj kot za lestvico po vrsti porazov pomembna za vzdušje pri Jadranu. Če bi pa Jadran izgubil, bi se morda že zdaj poslavljajal od B2 lige.

V D ligi je goriški Dom Agorest Rob Roy v slovenskem derbiju za samih 8 točk premagal svetovnoevropsko Cicibono Pref. Marscih (čeprav zmagovalac ni bil nikoli v dvomu) in s tem ostal sam na vrhu lestvice, saj Santos tokrat ni igral. Tej ekipi se je na 2. mestu na lestvici spet približal tudi Bor Radenska, ki je na stadionu 1. maj porazil Leggo Nazionale. Od rok je šlo Kontovelu proti peterki Momo Giò, saj so "Tolo" in ostali vodili večji del tekme. Za sami 2 točki je v promocijskem prvenstvu spet izgubil tudi Breg, tokrat proti Stelli Azzurri.

— ED

FOTO: B. KOJMA

NAMIZNI TENIS

WANG (KRAS) NAJBOLJŠA

MOLFETTA - Na zadnjem turnirju najboljšega ducata italijanskih igralcev Top 12 je zmagala št. 1 med tujkami, Krasovka Wang Xue Lan, ki se je že drugič vpisala med zmagovalke Top 12. Zelo dobro se je odrezala tudi druga Krasovka Katja Milič, ki je bila 7. Katja si je nastop na Top 12 priborila kot tretjevrščena na kvalifikacijskem turnirju. Uspešno sta nastopili tudi drugi dve predstavnici zgoniškega Krasa Ana Bersan in Vanja Milič.

RITMIČNA GIMNASTIKA

KONEC DEŽELNEGA PRVENSTVA

TRST - V nedeljo se je končalo deželno prvenstvo. Borova dekleta so se zelo dobro odrezala, čeprav zaradi objektivnih težav trenirajo veliko manj kot njihove vrstnice iz drugih klubov. V kategoriji do 15 let je Veronika Žerjal zmagala v vaji s kolenico, v skupni razvrstitvi pa je zasedla 3. mesto. V vaji z obročem je bila tretja. V vaji z žogo se je izkazala Erika Gregori, ki je bila 3. V kategoriji nad 15 let je bila Karin Mezgec 3. v vaji z obročem in 5. v vaji z žogo. Njena sestra dvojčica Fjona Mezgec pa je zasedla 4. oz. 6. mesto. Karin Mezgec je v vaji z žogo dobila oceno 7,80 in tako dosegla normo za nastop na meddeželnem prvenstvu, ki bo v Trstu 19. in 20. t.m. Velika zasluga za ta uspeh gre, poleg trenerki Olgi Pavletič, tudi slovaškemu fizioterapevtu Dušanu Blahuti, ki je Borovi gimnastičarki omogočil nastop, čeprav je imela pretegnjeni dve mišici.

ATLETIKA

BOR 3. NA 5x80 M

V nedeljo se je na atletski stezi pri Koloniji nad Trstom začelo mladinsko pokrajinsko prvenstvo v atletiki, z nastopom štafet. Bor NTKB je bil pri deklicah s postavo Macchi - Sabbadini - Tessandori - Bruni - Nacini 3. v štafeti 5 x 80 metrov.

ROKOMET

PORAZ KRASOVK

V ženski B ligi so Krasovke tudi tokrat ostale praznih rok. Po slabem prvem polčasu in kljub natančni Vesni Jagodijc jih je doma premagala ekipa Il quadrifoglio iz Thieneja (VI) z 22-13.

OBVESTILO

V NEDELJO POHOD "MIRKO ŠKABAR"

Planinski odsek smučarskega kluba Devin prireja v nedeljo, 13. t.m., tradicionalni, že 11. pohod Memorial Mirko Škabar, v spomin na nepozabnega odbornika. Pohod poteka od Praprota do Repna - kočja pod Rupo, kamor naj bi udeleženci dospeli po približno štirih urah hoje po stezah, ki po kraški gmajni vodijo na Lenart, Volnik in Golec. Odhod iz Praprota od 8.30 do 10.30. Za vrnitev bo poskrbljeno.

ODBOJKA

VAL, KOIMPEX IN OLYMPIA O.K.

Dokaj uspešna sobota za naše šesterke. V moški B2 ligi je Val Imsa Kmečka banka z novim trenerjem De Salvadorjem povsem nadigral gostujoči Argentario in se tako spet uvrstil v ožji krog kandidatov za napredovanje v višjo ligo, saj ločijo Valovce od vodilnih Verončanov le 4 točke. Slogašem Koimpexa bi v gosteh kmalu uspelo presenetiti San Miguel, saj so bili De Waldersteinovi fantje na pragu vodstva z 2-0 v osvojenih setih. V ženski konkurenci iste lige so si dekleta združene ekipe Koimpexa z zmago za tie-breaku v Porcii že skoraj zagotovila obstanek v ligi. V moški C1 ligi Soča Sobema tudi tokrat ni imela sreče, kar je prišlo še zlasti do izraza v odločil-

nih trenutkih srečanja proti Fincantieriju. V ženski C1 ligi je goriška Olympia Kmečka banka K2 Sport zaigrala povsem zanesljivo in gladko porazila šesterko iz Humina. Valovke La Goriziane Zadrudne kreditne banke pa so bile ravno tako gladko poražene, podobno kot Sokolovke v ligi nižje. V moški C2 ligi se fantje Olympie CDR srpinovi in ostali so kljub težavam zmagali tudi v Prati, tako da jih od prvega mesta ločijo le še 4 točke. V isti ligi je Bor Fortrade izgubil v San Vitu in si nabral kar 4 rumene in 2 rdeče kartona ter eno izključitev. V D ligi so Espegovci gladko izgubili, Slogašice pa zmagale brez izgubljenega niza.

MLADINSKA PRVENSTVA

Z 2. mestom na deželnem finalu so mladinke Sloge Koimpex zanesljivo dosegle uvrstitev v meddeželno fazo. Na mladinskem deželnem finalu pa Espegovci niso imeli sreče, saj so po tesnih porazih pristali šele na 3. mestu. V deželni fazi prvenstva deklic je Sloga tudi drugič izgubila šele po petih setih, tokrat za Virtusom. V ponedeljek jih je v povratnem derbiju premagal tudi Bor, tako da so Slogašice že izločene iz boja za naslov, za osvojeitev katerega Bor meril moči z Virtusom. Zaključilo se je pokrajinsko prvenstvo na Goriškem. Valovke so se po porazu v finalu proti Fari morale zadovoljiti z drugim mestom. V polfinalu goriškega prvenstva naraščajnic je Val MTI premagal Farro.

GORSKO KOLESARSTVO

DEVINU POKAL POMLADI

DOBERDOB - V nedeljo je bila v okviru Praznika pomladi domačega društva Hrast tekma z gorskimi kolesi 3. Pokal pomladi. Udeležilo se je 70 tekmovalcev iz 12 društev, več pa je bilo tudi posameznikov, ki so se pomerili v devetih starostnih kategorijah. Največ točk je zbral SK Devin, 2. je bila Olympia, 3. Planisko društvo Gorica, 4. pa Hrast. Najboljši čas sta v mladinskih kategorijah zabeležila Martin Lestan (Hrast) in Paola Uršič, med starejšimi pa sta bila najhitrejša Aleš Devetak (Hrast) in Gabriela Pieri (Devin). SK Devin je poskrbel tudi za merjenje časa.

ZOI 2006: SESTANEK V STRASBOURGU

V sredo so se predstavniki Furlanije - Julijske krajine, Koroške in Slovenije sestali s predsednikom evropske komisije Santerjem, da bi se domenili o skupni kandidaturi zimskih olimpijskih iger I. 2006. Jasno je, da je cilj predstavnikov treh obmejnih dežel pridobitev EU za skupen olimpijski projekt.

RE DAVID POTRJEN ZA PREDSEDNIKA

GRADEŽ - V soboto, 5. t.m., je bil volilni občni zbor deželne zveze športnih časnikarjev (USSI), na katerem je bil tudi za novo madatno dobo potrjen dosedanji predsednik Augusto Re David, v glavni odbor pa sta bila izvoljena tudi dva Slovence, med poklicnimi časnikarji Saša Rudolf, med publicisti pa Mario Šušteršič.

Most rasti

Most je za teritorij temeljno bogastvo.

Združuje osebe, omogoča razvoj, gradi prihodnost. Tudi naše novo okence Gorica - Stražice je kot most: med našo preteklostjo in našo prihodnostjo, med tradicijo in inovacijo, med različnimi kulturami, ki so prisotne na naši zemlji. Zato da bi še dalje skupno rasli, z novimi uslugami in novimi odgovori.

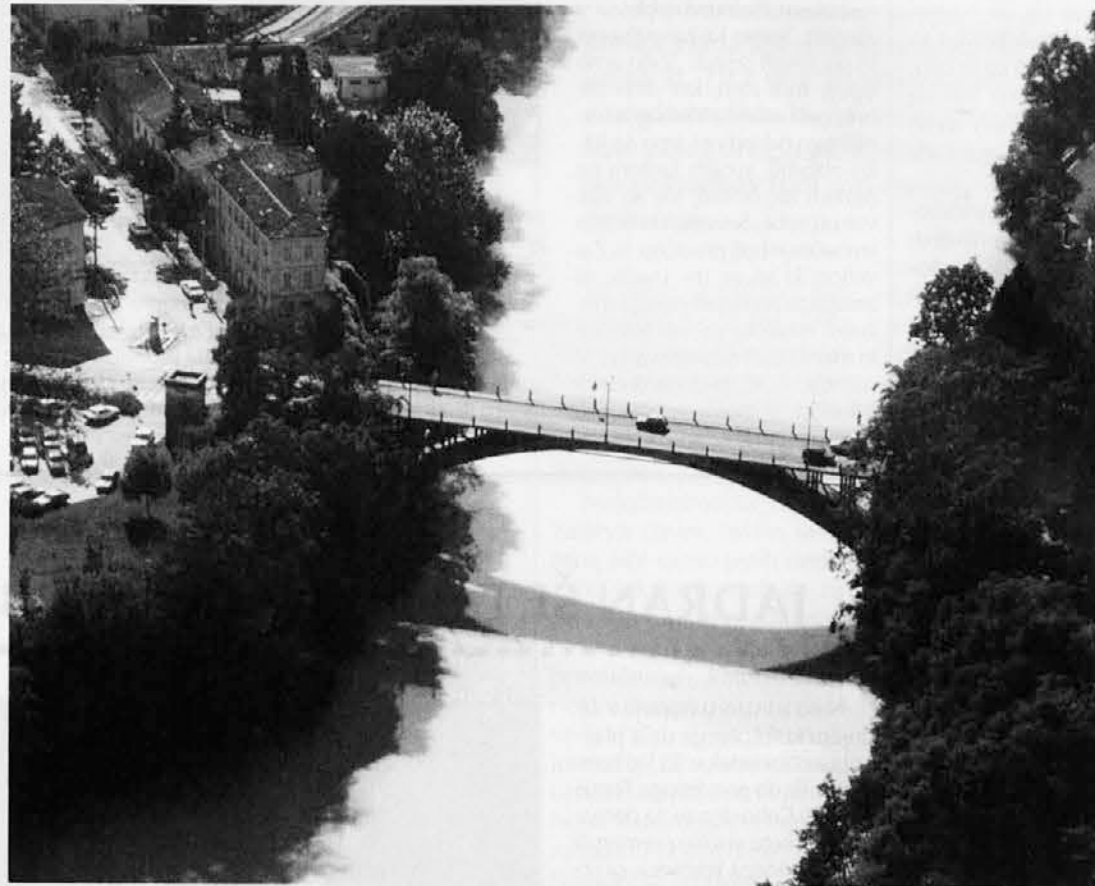

Foto Assirelli Gorica - Aut. S.M.A. n° 627 del 03/08/88

Odprtje novega okenca Gorica - Stražice

NEDELJA, 13. APRILA 1997
OTVORITVENI PROGRAM

Župnijska cerkev
sv. Jožefa Delavca

ob 11. uri

Sv. maša - pel bo župnijski zbor

ob 12. uri

Spregovoril bo g. nadškof
p. Antonio Vitale Bommarco;
blagoslov zvonov

Okence v ulici Torriani 2

ob 12.30

Otvoritev novega okenca Kmetijske in obrtniške
hranilnice iz Ločnika, Fare in Koprivnega

- Pozdrav podpredsednika hranilnice
- Poseg predstavnikov javnih oblasti
- Blagoslov in slovesno odprtje
- Obisk novih prostorov

ob 13. uri

Praznik pod velikim šotorom

Na prireditvi bo igrala godba na pihala iz Červinjana.

CREDITO COOPERATIVO

CASSA RURALE E ARTIGIANA DI LUCINICO FARRA E CAPRIVA

STO LET ZA NAŠO ZEMLJO